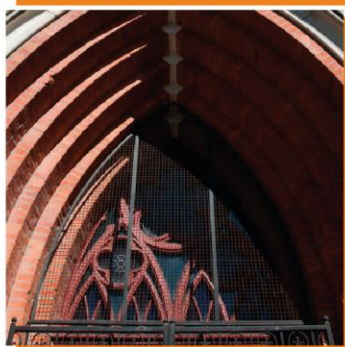
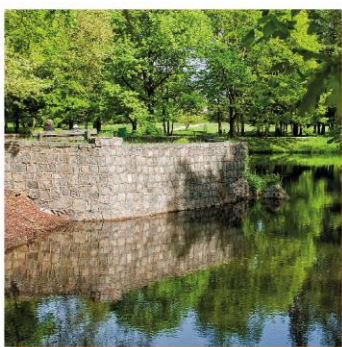
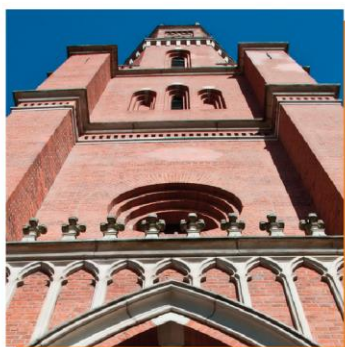
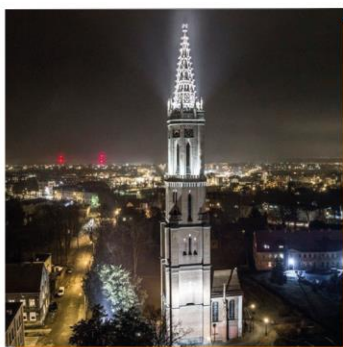

Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta Żagań na lata 2022-2031

Opracowanie:

Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Gospodarczych DELTA PARTNER

www.deltapartner.org.pl

Spis treści

Spis treści	3
Wprowadzenie	5
1. Wykaz pojęć zastosowanych w opracowaniu.....	6
2. Podstawa prawna	8
3. Powiązania GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	9
3.1 Spójność dokumentu w skali makro	9
3.2 Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi gminy	12
4. Synteza diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.....	16
4.1 Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	16
4.1.1 Wyróżnione obszary statystyczne	18
4.1.2 Dobór kryteriów delimitacji	18
4.2 Podsumowanie – wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	20
4.3. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.....	25
5. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji.....	28
5.1 Wyniki badania sondażowego dla obszaru rewitalizacji	31
5.2 Obszar rewitalizacji Stare Miasto – analiza negatywnych zjawisk	38
5.3 Potencjały obszaru rewitalizacji	53
6. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji.....	54
7. Cele rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań	55
8. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	58
8.1 Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne	58
8.2 Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne	112
9. Komplementarność i mechanizmy integrowania działań rewitalizacyjnych.....	114
9.1. Komplementarność przestrzenna	114
9.2. Komplementarność problemowa	114
9.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna	114
9.4. Komplementarność międzyokresowa	116
9.5. Komplementarność źródeł finansowania	118
9.6 Podsumowanie komplementarności	121
9.7 Dostępność.....	127
10. Indykatywne ramy finansowe	129
11. Opis struktury zarządzania	135
12. System monitoringu i oceny GPR.....	138
12.1 Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR oraz wskaźniki monitoringu	138

12.2 Monitorowanie postępu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych	139
12.3 Aktualizacja GPR.....	140
12.4 Harmonogram realizacji	141
12.5 Koszty zarządzania.....	141
13. Upowszechnienie dokumentu i proces partycypacji społecznej	142
13.1 Upowszechnienie opracowania GPR	142
13.2 Upowszechnienie wdrażania GPR	144
14. GPR jako strategia IIT (inny instrument terytorialny)	146
15. Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko	149
16. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach	149
17. Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego	150
17.1 Specjalna Strefa Rewitalizacji	150
17.2 Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego	150
18. Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – mapa pogładowa.....	151
Spis rysunków, tabel i wykresów	152
Załączniki.....	152
Załącznik matryca logiczna procesu rewitalizacji	153

Wprowadzenie

Przedmiotowy dokument stanowi wyraz polityki rozwojowej Miasta Żagań. Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta Żagań na lata 2022-2031 jest narzędziem określającym kierunki działań planowanych przez samorząd lokalny w zakresie rewitalizacji. Aktualnie podejmowane w interesie publicznym działania dotyczą skoordynowanego procesu przemian przestrzennych, technicznych, ekonomicznych i przede wszystkim społecznych, których celem jest przywrócenie funkcjonalności poszczególnych terenów i stworzenie warunków dla rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego na obszarze problemowym wymagającym interwencji publicznej. Należy także nadmienić, iż niniejszy program rewitalizacji kontynuuje założenia Lokalnego Programu Rewitalizacji na lata 2016-2020 (załącznik do Uchwały Nr XXVIII/97/2016 z dnia 28.10.2016).

Oddziaływanie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Żagań na lata 2022-2031 skoncentrowane jest na obszarze Starego Miasta. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji, znajdujące się w granicach administracyjnych Miasta Żagań, zostały wyodrębnione i opisane w niniejszym opracowaniu, w oparciu o wielokryterialną szczegółową diagnozę społeczną, przestrzenną oraz gospodarczą bazującą na danych ilościowych oraz jakościowych.

Zgodnie z zaproponowaną wizją oczekuje się, że: *po przeprowadzonej rewitalizacji nastąpi ożywienie społeczne obszaru, a mieszkańcy będą stanowić zintegrowaną wspólnotę działającą na rzecz dalszego rozwoju całego miasta. Stare Miasto będzie tętnić życiem, będzie miejscem spotkań i integracji społeczności lokalnej. Ograniczone zostaną negatywne zjawiska społeczne oraz problemy funkcjonalno-przestrzenne i techniczne. Poprawie ulegnie jakość życia mieszkańców oraz wizerunek obszaru Starego Miasta. Wykorzystany zostanie potencjał związany z historią, dziedzictwem kulturowym i posiadanymi zasobami w postaci terenów zielonych. Zrewitalizowana przestrzeń będzie przyciągać mieszkańców, turystów, będzie dostępna dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz atrakcyjna zarówno dla dzieci, młodzieży, osób dorosłych, jak i seniorów. Stare Miasto stanowić będzie atrakcyjne centrum społeczno-gospodarcze Żagania, zaspokajające potrzeby społeczności lokalnej, w którym przenikać się będą funkcje o różnym charakterze.*

1. Wykaz pojęć zastosowanych w opracowaniu

Poniższe pojęcia należą do terminologii związanej z rewitalizacją i pochodzą z Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 wydanych przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju 2 sierpnia 2016 r.:

OBSZAR ZDEGRADOWANY – obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Dotyczy to najczęściej obszarów miejskich, ale także wiejskich. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia sytuacji kryzysowej w każdym z podobszarów.

OBSZAR REWITALIZACJI – obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w pkt. 2, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni Gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców Gminy. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny poprzemysłowe (w tym poportowe i powydobywcze), powojkowe lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.

PROGRAM REWITALIZACJI –

- gminny program rewitalizacji, o którym mowa w art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 r. poz. 485).
- inicjowany, opracowany i uchwalony przez Radę Gminy, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446, z późn. zm.), wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji,

REWITALIZACJA – kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe),

integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji.

Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych), jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością. Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są w sposób spójny: wewnątrz (poszczególne działania pomiędzy sobą) oraz zewnątrz (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych i planistycznych).

STAN KRYZYSOWY – stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitał społeczny, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:

- gospodarczej (w szczególności w zakresie niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),
- środowiskowej (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska),
- przestrzenno-funkcjonalnej (w szczególności w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej),
- technicznej (w szczególności w zakresie degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju, w odniesieniu do wartości dla całej Gminy.

2. Podstawa prawna

Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta Żagań na lata 2022-2031 został sporządzony zgodnie z wymogami Ustawy o rewitalizacji (Dz. U. 2021 poz. 485), uwzględniając wszystkie niezbędne elementy zarówno w sensie merytorycznym (zawartość poszczególnych rozdziałów), jak i organizacyjnym obejmującym proces partycypacji społecznej. Pierwszym etapem pracy, prowadzącym do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji było przeprowadzenie diagnozy delimitacyjnej, która pozwoliła wyodrębnić obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji miasta Żagań. Potwierdzeniem wyznaczenia obszaru zdegradowanego, który jednocześnie stanowi obszar rewitalizacji jest uchwała Nr XLIX/317/2022 Rady Miasta Żagań z dnia 26 sierpnia 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Miasta Żagań (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego Poz. 1666). Uchwała zgodnie z wymogami ustawowymi została poddana konsultacjom społecznym. Interesariusze mogli składać uwagi w formie elektronicznej, pisemnej oraz ustnej w dniach 27.06.2022-27.07.2022. Kolejnym krokiem było przystąpienie do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Żagań na lata 2022-2031 (Obwieszczenie Burmistrza Miasta Żagania z dnia 4 października 2022 r. w sprawie przystąpienia Miasta Żagań do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Żagań na lata 2022-2031). Następnie przeprowadzono otwarty nabór projektów rewitalizacyjnych (12.10.2022-02.11.2022). Mieszkańcy miasta mogli składać swoje propozycje zarówno za pośrednictwem formularza elektronicznego (https://ankieta.deltapartner.org.pl/gpr_zagan_nabor_projektow), korespondencji e-mail, oraz w formie papierowej w Urzędzie Miasta Żagań. W wyniku przeprowadzonego naboru zgromadzono łącznie 24 propozycje projektowe.

3. Powiązania GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta Żagań na lata 2022-2031 przeanalizowano pod kątem zgodności i spójności z kluczowymi dokumentami planistycznymi i operacyjnymi. Proces rewitalizacji, co do zasady ma wymiar lokalny i powinien kreować rozwój na poziomie jednostek samorządu terytorialnego, jednak pośrednio przyczynia się do realizacji celów i założeń programów na poziomie regionu i kraju.

3.1 Spójność dokumentu w skali makro

Niniejsze opracowanie jest spójne z identyfikowanymi na poziomie krajowym celami i kierunkami działań przedstawionymi w dokumentach zaprezentowanych w poniższej tabeli.

Komplementarność z dokumentami na poziomie krajowym	
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju jest aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. Strategii Rozwoju Kraju 2020, przyjętej uchwałą Rady Ministrów z dnia 25 września 2012 r., zgodnie z wymogami ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2016 r. poz. 383, 1250, 1948 i 1954 oraz z 2017 r. poz. 5). Strategia określa nowy model rozwoju – suwerenną wizję strategiczną, zasady, cele i priorytety rozwoju kraju w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym do 2020 r. oraz w perspektywie do 2030 r.	
Cele i zadania:	
1.	<p>Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wzrost zdolności polskiego przemysłu do sprostania globalnej konkurencji • Zwiększenie innowacyjności polskich przedsiębiorstw na rynku krajowym i rynkach zagranicznych • Przemiany strukturalne sektora • Nowe formy działania i współpracy • Nowoczesne instrumenty wsparcia • Trwałe zwiększanie stopy inwestycji i ich jakości w dłuższej perspektywie, przy większym wykorzystaniu środków krajowych • Zwiększanie umiędzynarodowienia polskiej gospodarki • Zwiększanie towarów zaawansowanych technologicznie
2.	<p>Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poprawa dostępności usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne • Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy • Zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały endogeniczne poszczególnych terytoriów • Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych w oparciu o specjalizacje gospodarcze i nowe nisze rynkowe • Podniesienie skuteczności i jakości wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie na wszystkich szczeblach zarządzania
3.	<p>Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uproszczenie prawa zapewniające lepsze warunki dla działalności gospodarczej i realizacji potrzeb obywateli • Inkluzywne i skuteczne instytucje publiczne - dostępne i otwarte dla obywateli oraz przedsiębiorstw • Budowa zintegrowanego systemu planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego • Cyfrowe państwo usługowe • Stabilne, efektywne i zrównoważone finanse publiczne

Komplementarność z dokumentami na poziomie krajowym

- Wykorzystanie środków z budżetu Unii Europejskiej w sposób przekładający się na trwałe efekty rozwojowe

Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej

Cel szczegółowy A: Niskoemisyjne wytwarzanie energii

Cel szczegółowy B: Poprawa efektywności gospodarowania surowcami i materiałami, w tym odpadami

Cel szczegółowy C: Rozwój zrównoważonej produkcji (przemysł, budownictwo, rolnictwo)

Cel szczegółowy D: Transformacja niskoemisyjna w dystrybucji i mobilności

Cel szczegółowy E: Promocja wzorców zrównoważonej konsumpcji w edukacji

Komplementarność z dokumentami na poziomie regionalnym

Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030

Cel strategiczny 1. Inteligentna, zielona gospodarka regionalna

- Cele operacyjne:
  - 1.1 Wzmocnienie sektora B+R oraz mechanizmów transferu innowacji, szczególnie w obszarach regionalnych inteligentnych specjalizacji
  - 1.2 Rozwój zielonej gospodarki, w tym energetyki przyjaznej środowisku
  - 1.3 Wysoka jakość kształcenia oraz jego powiązanie z regionalnym rynkiem pracy
  - 1.4 Wzmocnienie atrakcyjności inwestycyjnej i powiązań gospodarczych regionu
  - 1.5 Rozwój konkurencyjnego sektora przedsiębiorstw i wsparcie reindustrializacji
  - 1.6 Rozwój potencjału turystycznego
  - 1.7 Konkurencyjne i ekologiczne rolnictwo oraz rozwój produktów regionalnych

Cel strategiczny 2. Region silny w wymiarze społecznym oraz bliski obywatelowi

- Cele operacyjne:
  - 2.1 Wzrost dostępności i efektywności kształcenia oraz wychowania przedszkolnego i opieki nad najmłodszymi dziećmi
  - 2.2 Promocja włączenia społeczno-zawodowego oraz kompleksowe wsparcie seniorów
  - 2.3 Wysoka jakość i dostępność usług medycznych oraz upowszechnianie profilaktyki zdrowotnej i zdrowego stylu życia
  - 2.4 Zapewnienie bogatej oferty kulturalnej oraz ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego
  - 2.5 Rozbudowa oraz modernizacja infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, a także upowszechnianie i promocja sportu
  - 2.6 Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i poczucia tożsamości regionalnej

Cel strategiczny 3. Integracja przestrzenna regionu

- Cele operacyjne:
  - 3.1 Modernizacja oraz rozwój infrastruktury komunikacyjnej i transportu zbiorowego
  - 3.2 Wzmocnienie dostępności infrastruktury teleinformatycznej
  - 3.3 Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa energetycznego i publicznego
  - 3.4 Ochrona środowiska przyrodniczego, w tym przeciwdziałanie negatywnym skutkom zmian klimatu
  - 3.5 Rozwój funkcji metropolitalnych ośrodków wojewódzkich wraz z ich obszarami funkcjonalnymi
  - 3.6 Wzmocnienie funkcji społeczno-gospodarczych miast średnich i lokalnych ośrodków miejskich
  - 3.7 Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich

Cel strategiczny 4. Region atrakcyjny, efektywnie zarządzany i otwarty na współpracę

- Cele operacyjne
  - 4.1 Efektywna współpraca międzyregionalna i transgraniczna
  - 4.2 Atrakcyjny wizerunek i rozpoznawalna marka województwa
  - 4.3 Wysoka sprawność działania administracji publicznej i instytucji regionalnych oraz współdziałanie na rzecz rozwoju regionu
  - 4.4 Wzmocnienie roli i integracja systemów zarządzania strategicznego oraz planowania przestrzennego na poziomie regionalnym i lokalnym
  - 4.5 Rozwój e-usług i kompetencji cyfrowych społeczeństwa

Komplementarność z dokumentami na poziomie regionalnym

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego

Cel strategiczny 1. Spójność terytorialna

- 1.1. Zrównoważony rozwój struktury osadniczej regionu w tym rozwój funkcji metropolitalnych ośrodków wojewódzkich oraz rozwój subregionalnych i lokalnych ośrodków miejskich zgodnie z ich potencjałem i w oparciu o ich wzajemne powiązania funkcjonalne
- 1.2. Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich
- 1.3. Poprawa dostępności komunikacyjnej do ośrodków administracyjnych
- 1.4. Rozwój infrastruktury technicznej, wzmacniającej ład ekologiczny
- 1.5. Rozwój infrastruktury i systemów zapobiegania zagrożeniom

Cel strategiczny 2. Zrównoważony rozwój społeczny

- 2.1. Wzrost dostępności do usług medycznych i wspieranie profilaktyki zdrowotnej
- 2.2. Rozwój szkolnictwa w oparciu o potrzeby regionalnego rynku pracy
- 2.3. Wzrost dostępności do atrakcyjnej oferty kulturalnej i sportowej
- 2.4. Wspieranie włączenia zawodowego i społecznego
- 2.5. Dostosowanie usług społecznych do zmian trendów demograficznych
- 2.6. Rozwój i usprawnienie systemu transportu publicznego
- 2.7. Ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych oraz dziedzictwa kulturowego oraz budowanie na nich tożsamości regionalnej
- 2.8. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych

Cel strategiczny 3. Rozwój konkurencyjnej gospodarki

- 3.1. Wzmocnienie potencjału innowacyjnego sektora gospodarczego
- 3.2. Rozwój przedsiębiorczości i zwiększenie aktywności zawodowej
- 3.3. Wzmocnienie współpracy transgranicznej i międzyregionalnej
- 3.4. Rozwój i promocja specjalnych stref ekonomicznych
- 3.5. Wzmocnienie kapitału ludzkiego poprzez inwestycje służące edukacji
- 3.6. Rozwój gospodarki niskoemisyjnej
- 3.7. Rozwój sieci transportowej
- 3.8. Racjonalna gospodarka zasobami złóż kopalin
- 3.9. Rozbudowa infrastruktury energetycznej i ochrony środowiska
- 3.10. Poprawa jakości rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej
- 3.11. Kreowanie wizerunku i promocja marki Lubuskie
- 3.12. Rozwój potencjału turystycznego województwa
- 3.13. Efektywne zarządzanie regionem

Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027

Poniżej przedstawiono zapisy programu Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027. W obrębie priorytetu 8 wyróżniono cel szczegółowy dotyczący stricte działań rewitalizacyjnych.

Priorytet 1. Fundusze Europejskie dla lubuskiej gospodarki

Priorytet 2. Fundusze Europejskie na zielony rozwój Lubuskiego

Priorytet 3. Fundusze Europejskie na rozwój mobilności miejskiej w Lubuskiem

Priorytet 4. Fundusze Europejskie na dostępność komunikacyjną Lubuskiego

Priorytet 5. Fundusze europejskie na rzecz zwiększenia dostępności regionalnej infrastruktury społecznej

Priorytet 6. Fundusze Europejskie na wsparcie obywateli – rynek pracy/edukacja/włączenie społeczne

Priorytet 7. Fundusze Europejskie na rozwój lokalny kierowany przez społeczność

Priorytet 8. Fundusze Europejskie dla lokalnego lubuskiego

Cel szczegółowy 8.1 Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich.

Przedstawione cele i priorytety z dokumentów krajowych i regionalnych wykazują zgodność pomiędzy celami strategicznymi Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Żagań na lata 2022-2031.

W przytoczonych dokumentach odnaleźć można priorytety i cele strategiczne związane z ochroną i zrównoważonym wykorzystaniem zasobów naturalnych, w tym przede wszystkim redukcję zjawiska niskiej emisji. W kierunkach działań zaproponowanych w GPR znajdują się odpowiednie zapisy mające za zadanie realizację tego celu (2. Nadanie nowych lub przywrócenie funkcji obiektom i przestrzeniom wraz z działaniami na rzecz ochrony środowiska). W przypadku integracji społecznej osób w trudnej sytuacji życiowej – zapisy wspierające znajdujemy przede wszystkim w strategii rozwoju województwa, podkreślające konieczność włączenia i integracji społecznej (Cel strategiczny 2. Region silny w wymiarze społecznym oraz bliski obywatelowi) – odpowiednie zapisy w GPR umieszczono w obrębie celu 1 (Wzrost integracji i aktywności społecznej, kulturalnej oraz gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji).

3.2 Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi gminy

Przedmiotowy dokument jest zgodny z założeniami oraz celami wskazanymi w przedstawionych poniżej dokumentach strategicznych i planistycznych miasta Żagań.

Komplementarność z dokumentami na poziomie lokalnym

Strategia Rozwoju Miasta Żagań na lata 2021-2031

Misja miasta Żagań: zrównoważony rozwój nowoczesnego miasta Żagań oparty na potencjałach: społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym oraz kulturalno-turystycznym.

Cel strategiczny I: Przedsiębiorczy Żagań nowoczesnym miejscem atrakcyjnym dla inwestorów

Cele operacyjne:

- Przedsiębiorczość oparta na innowacyjności i współpracy międzynarodowej
- Żagań atrakcyjny dla inwestorów
- Społeczeństwo cyfrowe

Cel strategiczny II: Proekologiczny Żagań -miejscem przyjaznym dla środowiska

Cele operacyjne:

- Bardziej bezpieczny dla środowiska niskoemisyjny Żagań
- Nowoczesny, ekologiczny transport w Żaganiu
- Żagań dbający o środowisko naturalne i proekologiczny rozwój
- Świadomi ekologicznie mieszkańcy
- Efektywna gospodarka odpadami

Cel strategiczny III: Żagań - miasto dla mieszkańców o silniejszym wymiarze społecznym

Cele operacyjne:

- Atrakcyjny rynek pracy
- Żagań oferujący wysoką jakość usług społecznych
- Efektywny i cyfrowy system edukacji
- Sprawna opieka zdrowotna

Cel strategiczny IV: Żagań - miasto dla mieszkańców z atrakcyjną i estetyczną przestrzenią

Cele operacyjne:

- Funkcjonalna infrastruktura drogowa
- Dogodna i nowoczesna infrastruktura techniczna
- Nowoczesna, atrakcyjna i estetyczna przestrzeń publiczna
- Bezpieczny Żagań

Cel strategiczny V: Żagań - miasto dla mieszkańców i odwiedzających z bogatą i atrakcyjną ofertą kulturalną, sportowo -rekreacyjną i turystyczną

Cele operacyjne:

- Sport i rekreacja dla zdrowia i relaksu

Komplementarność z dokumentami na poziomie lokalnym

- Kultura dla wszystkich dostępna
- Żagań z unikalną całoroczną ofertą turystyczną

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Żagań na lata 2021-2026

CEL 1: Kompleksowe wsparcie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży -

Rodziny z dziećmi (dzieci i młodzież), edukacja i realizacja działań w obszarze wsparcia rodzin dysfunkcyjnych.

CEL 2: Podniesienie poziomu aktywności zawodowej mieszkańców Żagania oraz kompleksowe wsparcie osób bezrobotnych

CEL 3: Skuteczne wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w tym, w szczególności osób ubogich, bezdomnych, doświadczających przemocy, uzależnionych.

CEL 4: Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym.

CEL 5: Ograniczenie/zminimalizowanie negatywnego wpływu czynników środowiskowych na życie mieszkańców (w zintegrowanych działaniach dotyczących różnych obszarów życia: społecznego, ochrony środowiska, promocji zdrowia, działań wspierających usługi medyczne) oraz poprawa bezpieczeństwa.

CEL 6: Zwiększenie dostępności do podstawowej oraz specjalistycznej opieki medycznej, szerszy dostęp do profilaktyki zdrowotnej (programy profilaktyczne dla Mieszkańców).

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Żagań

Główne założenia kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów:

- kontynuacja rozwoju miasta do wewnątrz - wypełnienie ukształtowanych struktur miejskich
- ograniczenie na terenach nieuzbrojonych na obrzeżach miasta - przeciwdziałanie suburbanizacji
- intensyfikacja zabudowy i zagospodarowania Centrum - strefy zabudowy śródmiejskiej
- rozwój ośrodków usługowych niższej rangi podkreślających i dopełniających obsługę strefy mieszkaniowej miasta
- rozwój funkcji miastotwórczych - wykorzystanie technologicznie zaawansowanej produkcji w powiązaniu z rozwojem usług i obsługi: turystyki, sportu, kultury i nauki
- ochrona walorów przyrodniczych kulturowych i krajobrazowych – budowanie tożsamości miasta
- podnoszenie standardów życia mieszkańców- rozszerzanie atrakcyjności przestrzeni publicznej w środowisku zrównoważonego rozwoju mobilności

Strategia Rozwoju Miasta Żagań na lata 2021-2031		Zgodność z celami GPR dla Miasta Żagań na lata 2022-2031	
Cel 1	Przedsiębiorczy Żagań nowoczesnym miejscem atrakcyjnym dla inwestorów	Cel strategiczny 1.	Wzrost integracji i aktywności społecznej, kulturalnej oraz gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji
Cel 2	Proekologiczny Żagań -miejscem przyjaznym dla środowiska	Cel strategiczny rewitalizacji 2.	Nadanie nowych lub przywrócenie funkcji obiektom i przestrzeniom wraz z działaniami na rzecz ochrony środowiska
Cel 3	Żagań -miasto dla mieszkańców o silniejszym wymiarze społecznym		
Cel 4	Żagań -miasto dla mieszkańców z atrakcyjną i estetyczną przestrzenią		
Cel 5	Żagań -miasto dla mieszkańców i odwiedzających z bogatą i atrakcyjną ofertą kulturalną, sportowo -rekreacyjną i turystyczną		

Opis powiązań

Przewidziane w dokumencie GPR projekty rewitalizacyjne przyczynią się do realizacji celów Strategii Rozwoju Miasta Żagań na lata 2021-2031. Projekty infrastrukturalne w GPR realizują przede wszystkim cele 4 oraz 5 Strategii Rozwoju natomiast projekty społeczne poprawią sytuację społeczną obszaru (zdefiniowaną przez cele 1, 3 Strategii Rozwoju Miasta Żagań na lata 2021-2031).

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Żagań na lata 2021-2026		Zgodność z celami GPR dla Miasta Żagań na lata 2022-2031	
CEL 2:	Podniesienie poziomu aktywności zawodowej mieszkańców Żagania oraz kompleksowe wsparcie osób bezrobotnych	Cel strategiczny rewitalizacji 1.	Wzrost integracji i aktywności społecznej, kulturalnej oraz gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji
CEL 3:	Skuteczne wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w tym, w szczególności osób ubogich, bezdomnych, doświadczających przemocy, uzależnionych.		
CEL 4:	Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym.		

Opis powiązań

Cele zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Żagań na lata 2021-2026 realizowane są przez projekty GPR w obrębie celu 1, koncentrujące się na włączeniu, integracji i aktywizacji społecznej.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Żagań (przyjęte uchwałą Nr XXIV/70/2020 Rady Miasta Żagań z dnia 11 grudnia 2020 r.)		Zgodność z celami GPR dla Miasta Żagań na lata 2022-2031	
Główne założenia kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy.	<ul style="list-style-type: none"> - Kontynuacja rozwoju miasta do wewnątrz - wypełnienie ukształtowanych struktur miejskich, - ograniczenie na terenach nieuzbrojonych na obrzeżach miasta - przeciwdziałanie suburbanizacji, - intensyfikacja zabudowy i zagospodarowania Centrum - strefy zabudowy śródmiejskiej, - rozwój funkcji miastotwórczych - wykorzystanie technologicznie zaawansowanej produkcji w powiązaniu z rozwojem usług i obsługi: turystyki, sportu, kultury i nauki, - ochrona walorów przyrodniczych kulturowych i krajobrazowych – budowanie tożsamości miasta, - podnoszenie standardów życia mieszkańców- rozszerzenie atrakcyjności przestrzeni publicznej w środowisku zrównoważonego rozwoju mobilności. 	Cel strategiczny rewitalizacji 2.	Nadanie nowych lub przywrócenie funkcji obiektom i przestrzeniom wraz z działaniami na rzecz ochrony środowiska
Opis powiązań			
Proponowane w GPR rozwiązania projektowe realizują główne założenia kierunków zmian w strukturze przestrzennej Miasta Żagań - przede wszystkim podnoszą atrakcyjność i funkcjonalność przestrzeni, rozwijają funkcje centrotwórcze i budują tożsamość miasta.			

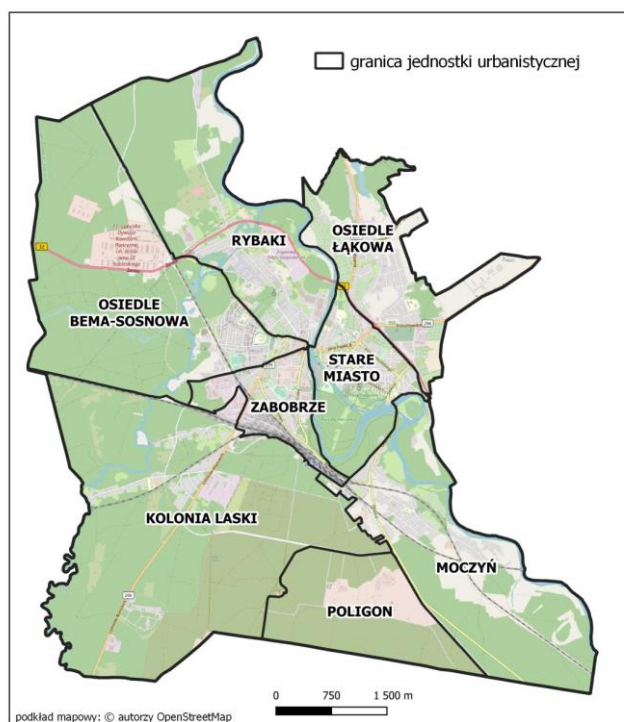
4. Synteza diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Przedmiotowy rozdział stanowi podsumowanie diagnozy delimitacyjnej, na podstawie której na potrzeby opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Żagań na lata 2022-2031 wyznaczono obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w mieście. Zgodnie z diagnozą delimitacyjną oraz Uchwałą nr XLIX/317/2022 Rady Miasta Żagań z dnia 26 sierpnia 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Miasta Żagań, za obszar zdegradowany, będący jednocześnie obszarem rewitalizacji wskazano obszar Stare Miasto.

4.1 Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Dla skutecznego wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w mieście Żagań, wykorzystano podział na obszary porównawcze, które wyznaczone zostały w oparciu o powiązania funkcjonalne, uwarunkowania historyczne i naturalne granice. Kolejnym etapem było przeprowadzenie analizy porównawczej w obrębie wyłonionych obszarów. Pozwoliło to na zidentyfikowanie obszaru znajdującego się w szczególnie trudnej sytuacji ze względu na koncentrację negatywnych zjawisk społecznych, a także współwystępowanie niepożądanych zjawisk w przynajmniej jednej ze sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.

Grafika 1 Podział miasta Żagań na jednostki urbanistyczne

W strukturze miasta wyodrębniono następujące obszary porównawcze (jednostki urbanistyczne):

- Obszar 1 Kolonia Laski,
- Obszar 2 Zabobrze,
- Obszar 3 Moczyń,
- Obszar 4 Rybaki,
- Obszar 5 Stare Miasto,
- Obszar 6 Osiedle Łąkowa,
- Obszar 7 Osiedle Bema-Sosnowa,
- Obszar 8 Poligon.

Źródło: opracowanie własne.

Delimitacja przeprowadzona w ramach opracowywania niniejszego dokumentu obejmowała następujące etapy:

1. Podział obszaru miasta na jednostki statystyczne (zmodyfikowane jednostki pseudonaturalne).
2. Wybór kryteriów (zmiennych) delimitacji.
3. Przeprowadzenie szczegółowej analizy wskaźnikowej w zakresie problemów społecznych w wyodrębnionych obszarach (badanie ilościowe). W jej wyniku wyodrębniono obszary o szczególnym nasileniu problemów społecznych (metoda: analiza danych zastanych pozyskanych z Urzędu Miasta Żagań, Ośrodka Pomocy Społecznej w Żaganiu, Powiatowego Urzędu Pracy w Żaganiu, Komendy Powiatowej Policji w Żaganiu), dokonano normalizacji danych zastanych (standaryzacja), a następnie opracowano syntetyczny wskaźnik degradacji w sferze społecznej.
4. Przeprowadzenie analizy obszarów porównawczych pod kątem występowania problemów w sferze pozaspołecznej. Analizę czynników gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych przeprowadzono poprzez przedstawienie poszczególnych czynników zarówno w skali ilościowej, jak i jakościowej. Uzyskane wyniki stanowiły podstawę do wyłonienia obszaru, który zostanie poddany rewitalizacji.
5. Wyodrębnienie obszarów porównawczych, które cechują się najwyższym stopniem zdegradowania w wymiarze społecznym i pozaspołecznym.
6. Wyodrębnienie obszaru rewitalizacji – obszaru o szczególnym nasileniu problemów społecznych, uwzględniającego ustawowe wskaźniki obligatoryjne dotyczące powierzchni (maksymalnie 20% powierzchni miasta) oraz ludności (maksymalnie 30% wszystkich zamieszkujących miasto).

4.1.1 Wyróżnione obszary statystyczne

W ramach prowadzonych prac posłużono się podziałem na jednostki pseudonaturalne i wyróżniono 8 obszarów, które poddane zostały dalszej analizie. Podział obszaru miasta na jednostki urbanistyczne z uwzględnieniem powierzchni oraz liczby mieszkańców przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1 Zestawienie obszarów porównawczych w ramach programu rewitalizacji

Obszary porównawcze		Powierzchnia [ha]	Udział powierzchni [%]	Ludność [os]	Udział ludności [%]
Kolonia Laski	Obszar 1	1 126	27,9	876	3,7
Zabobrze	Obszar 2	146	3,6	3 100	13,2
Moczyń	Obszar 3	566	14,0	1 485	6,3
Rybaki	Obszar 4	568	14,1	2 802	11,9
Stare Miasto	Obszar 5	227	5,6	6 052	25,7
Osiedle Łąkowa	Obszar 6	350	8,7	2 649	11,2
Osiedle Bema-Sosnowa	Obszar 7	758	18,8	6 608	28,0
Poligon	Obszar 8	294	7,3	0	0,0
Miasto ogółem	Całość	4 038	100,00	23 572	100,00

Źródło: opracowanie własne

Z analizy wyłączono obszar 8 – Poligon, z uwagi na fakt, że nie jest on zamieszkały, ani zabudowany, tym samym nie może podlegać rewitalizacji. W efekcie przeprowadzonych prac dokonano ostatecznej delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, uznając za obszar zdegradowany i jednocześnie obszar rewitalizacji - obszar 5 Stare Miasto.

4.1.2 Dobór kryteriów delimitacji

Dla prawidłowego przeprowadzenia diagnozy delimitacyjnej konieczny był wybór odpowiednich zmiennych, które w sposób istotny różnicowały wskazane obszary. Ze względu na charakter miasta i występujące w nim zjawiska społeczne, jak również gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno - funkcjonalne i techniczne, konieczne było zbadanie szeregu zmiennych i wypracowanie katalogu, który umożliwił analizę w każdej ze sfer. Analiza wskazanego zakresu pozwoliła na zidentyfikowanie problemów społecznych, gospodarczych, środowiskowych i infrastrukturalnych. W poniższej tabeli zaprezentowano kryteria wykorzystane do delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Tabela 2 Kryteria delimitacji

Kategoria	Zmienna	Opis zmiennej
Sfera społeczna	Saldo migracji na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik określający poziom zasiedlania/wyludniania się gminy. Określa jaka liczba osób opuszcza dany obszar tudzież dokonuje zameldowania. Dane obrazują poziom atrakcyjności osiedleńczej obszaru. Źródło danych: Urząd Miasta Żagań
	Liczba osób uzależnionych od alkoholu na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący potrzeby lokalnej społeczności w zakresie pomocy społecznej, uwzględniający liczbę osób zarejestrowanych w MOPS, mających problemy z alkoholem. Zmienna zestandaryzowana, prezentowana w formie przeliczeniowej na 1 000 mieszkańców. Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żaganiu

Kategoria	Zmienna	Opis zmiennej
	Liczba osób bezrobotnych na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik skupiający się na ocenie sytuacji społeczności obszaru na lokalnym rynku pracy. Zmienna prezentowana w formie średniej przeliczeniowej pokazującej liczbę osób bezrobotnych na 1 000 mieszkańców. Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Żaganiu
	Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik skupiający się na ocenie sytuacji społeczności obszaru na lokalnym rynku pracy - udziału osób długotrwale bezrobotnych. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę osób długotrwale bezrobotnych na 1 000 mieszkańców. Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Żaganiu
	Liczba zdarzeń drogowych na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący sytuację w zakresie naruszeń bezpieczeństwa i prawa drogowego odnoszącą się do liczby zarejestrowanych zdarzeń drogowych. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę zdarzeń drogowych na 1 000 mieszkańców. Źródło danych: Komenda Powiatowa Policji w Żaganiu
	Liczba ofiar przemocy na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący poziom bezpieczeństwa na danym obszarze pod względem dokonywania przemocy. Zmienna zestandaryzowana, prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę osób, wobec których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców. Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Żaganiu
	Liczba klientów ośrodka pomocy społecznej na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący popyt na usługi ośrodka pomocy społecznej na danym obszarze oraz obrazujący stan lokalnej społeczności w zakresie liczby klientów pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Żaganiu
	Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący popyt na usługi pomocy społecznej na danym obszarze oraz obrazujący poziom zapotrzebowania na świadczenia przez osoby z niepełnosprawnością (lub ze względu na niepełnosprawność) w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców. Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Żaganiu
	Liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący poziom aktywności społecznej mieszkańców poszczególnych obszarów gminy. Wskaźnik prezentowany w formie przeliczeniowej wyrażanej stosunkiem zarejestrowanych organizacji społecznych do liczby ludności. Źródło danych: KRS rejestr stowarzyszeń
Sfera gospodarcza	Liczba podmiotów gospodarczych na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący poziom rozwoju przedsiębiorczości w poszczególnych obszarach, prezentowany w formie przeliczeniowej wyrażanej stosunkiem zarejestrowanych działalności gospodarczych do liczby ludności. Źródło danych: CEIDG i KRS rejestr przedsiębiorców
	Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w stosunku do wyrejestrowanych	Wskaźnik obrazujący poziom rozwoju przedsiębiorczości w poszczególnych obszarach, prezentowany w formie przeliczeniowej wyrażanej stosunkiem zarejestrowanych działalności gospodarczych do wyrejestrowanych w określonym przedziale czasowym. Źródło danych: CEIDG i KRS rejestr przedsiębiorców
Sfera przestrzenno funkcjonalna	Dostępność do usług społecznych (banki, poczta, urząd, przychodnia) na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik określa poziom dostępności instytucji publicznych. Poddano go ocenie na podstawie liczby aptek, bibliotek, banków, urzędów pocztowych, urzędów, instytucji kultury, świetlic na 1000 mieszkańców (w znaczeniu organizacyjnym). Źródło: badania własne
	Liczba udogodnień w przestrzeniach publicznych dostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami na km ²	Wskaźnik skupiający się na ocenie stopnia dostosowania przestrzeni publicznej do osób ze szczególnymi potrzebami. We wskaźniku wzięto pod uwagę stopień dostosowania do osób z niepełnosprawnością toalet publicznych, miejsc parkingowych oraz przejść dla pieszych. Źródło danych: Urząd Miasta Żagań

Kategoria	Zmienna	Opis zmiennej
	Poziom dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji terenu	Wskaźnik skupiający się na ocenie występujących barier urbanistycznych, które utrudniają rozwój nowych funkcji. Źródło danych: Urząd Miasta Żagań
Sfera środowiskowa	Liczba nieruchomości zawierających wyroby azbestowe na km ²	Wskaźnik zagrożenia wyrobami azbestowymi wyliczony został w oparciu o dane zawarte w Programie usuwania wyrobów zawierających azbest dla miasta Żagań. Wartość wskaźnika wyliczono na podstawie liczby obiektów zawierających wyroby azbestowe w stosunku do powierzchni jednostki. Źródło: badania własne
	Udział terenów zielonych w zasobie miejskim	Wskaźnik prezentujący dostęp do przestrzeni zielonych w poszczególnych obszarach. Wskaźnik został oceniony na podstawie danych przestrzennych obrazujących udział terenów zielonych, będących w zasobie Miasta na danym obszarze. Źródło: dane GUS, badania własne
	Jakość powietrza	Wskaźnik obrazujący obszary z największymi potrzebami środowiskowymi. Zmienna skategoryzowana na podstawie oceny jakościowej. Źródło: badania własne
Sfera techniczna	Liczba zabytków na km ²	Wskaźnik obrazujący zagęszczenie obiektów zabytkowych na poszczególnych obszarach, których obecność generuje rosnące koszty związane z konserwacją i modernizacją historycznych obiektów. Źródło danych: Urząd Miasta Żagań
	Liczba obiektów użyteczności publicznej wymagających dostosowania w zakresie termomodernizacji na km ²	Wskaźnik skupiający się na ocenie potrzeb związanych z termomodernizacją i wydajnością energetyczną obiektów użyteczności publicznej. Źródło danych: Urząd Miasta Żagań
	Poziom degradacji infrastruktury technicznej	Zmienna obrazująca stopień zniszczenia budynków oraz ich zapotrzebowania na prace remontowe. Źródłem danych dla oceny stopnia degradacji były informacje zawarte w dokumentach gminnych, a także informacje uzyskane od poszczególnych właścicieli i zarządców, jak również wizje w terenie. Źródło: badania własne
	Liczba obiektów użyteczności publicznej wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami na km ²	Wskaźnik skupiający się na ocenie stopnia dostosowania obiektów użyteczności publicznej do osób ze szczególnymi potrzebami. Źródło danych: Urząd Miasta Żagań
	Liczba budynków w przeliczeniu na powierzchnię	Wskaźnik skupiający się na ocenie gęstości zabudowy. Źródło danych: Urząd Miasta Żagań

Źródło: opracowanie własne.

4.2 Podsumowanie – wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Przeprowadzona analiza czynników problemowych miała na celu identyfikację obszaru zdegradowanego, co finalnie pozwoliło na wyznaczenie obszaru rewitalizacji. Zgodnie z zapisami Ustawy o rewitalizacji, obszar znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- gospodarczych,
- środowiskowych,
- przestrzenno-funkcjonalnych,
- technicznych.

Stopień i skalę negatywnych zjawisk obrazują mierniki opisujące powyższe sfery. W przedmiotowym dokumencie poddano analizie wszystkie wymienione sfery, bazując na danych pozyskanych z różnych źródeł oraz ogólnodostępnych opracowań, czy raportów. Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, największy nacisk położono na analizę sfery społecznej, dla której zakres danych jest najszerszy, a katalog wskaźników najbardziej rozbudowany z uwagi na możliwość pozyskania wiarygodnych, porównywalnych danych. Poniżej zestawiono bilans wskaźników w formie zbiorczych tabel obrazujących poziom natężenia negatywnych zjawisk społecznych. Kolejne zestawienie prezentuje natomiast syntetyczny wskaźnik degradacji w sferze społecznej. W pierwszej kolejności policzono średnie, a następnie uzyskane wartości poddano normalizacji (odchylenie standardowe). W ten sposób uzyskano porównywalny, syntetyczny wskaźnik degradacji.

Analiza czynników wskazujących na konieczność prowadzenia działań rewitalizacyjnych pokazuje, że obszarami szczególnie problemowymi w mieście Żagań jest obszar 5 Stare Miasto.

W tym obszarze koncentrują się negatywne zjawiska społeczne oraz istnieje możliwość nasilenia tych zjawisk i ich przenikania na pozostałe części miasta. Wartość syntetycznego wskaźnika degradacji w obszarze społecznym, we wskazanym obszarze, była najwyższa spośród wszystkich jednostek. Wskazuje to na konieczność podjęcia skutecznej interwencji rewitalizacyjnej zarówno w wymiarze społecznym, jak i infrastrukturalnym. Na wskazanym obszarze konieczne należy wprowadzić zmiany, dzięki którym ich mieszkańcom będzie się lepiej żyło, pracowało i spędzało czas wolny. W założeniu efekty rewitalizacji prowadzone w tym obszarze będą się przekładać na pozostałe obszary miasta.

Tabela 3 Podsumowanie analizy obszarów - sfera społeczna – wartości wskaźników

Jednostka	Obszar	Saldo migracji na 1000 mieszkańców	Liczba osób uzależnionych od alkoholu na 1000 mieszkańców	Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	Liczba ofiar przemocy na 1000 mieszkańców	Liczba klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców
Obszar Kolonia Laski	Obszar 1	-11,42	1,14	13,70	4,57	6,85	1,14	30,82	23,97	1,14
Obszar Zabobrze	Obszar 2	-41,94	1,61	12,26	5,48	7,42	3,55	32,26	18,06	0,97
Obszar Moczyń	Obszar 3	-6,73	1,35	11,45	4,71	6,73	0,67	63,97	4,71	1,35
Obszar Rybaki	Obszar 4	-9,28	3,21	12,13	5,00	3,21	2,50	29,98	14,28	1,07
Obszar Stare Miasto	Obszar 5	-32,22	0,33	15,70	6,28	11,24	1,16	33,71	13,22	3,64
Obszar Osiedle Łąkowa	Obszar 6	-3,78	0,38	6,80	2,64	6,80	0,76	8,31	3,02	0,76
Obszar Osiedle Bema-Sosnowa	Obszar 7	-20,73	0,61	11,05	3,63	4,69	1,51	16,65	8,93	1,66
Obszar całej gminy (zbiorczo)		-21,98	1,02	12,18	4,71	7,00	1,65	27,24	11,50	1,87

Źródło: opracowanie własne

Tabela 4 Podsumowanie analizy obszarów - sfera społeczna – wartości zestandaryzowane

Jednostka	Obszar	Saldo migracji na 1000 mieszkańców	Liczba osób uzależnionych od alkoholu na 1000 mieszkańców	Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	Liczba ofiar przemocy na 1000 mieszkańców	Liczba klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	Syntetyczny wskaźnik degradacji
Obszar Kolonia Laski	Obszar 1	-0,46	-0,09	0,67	-0,04	0,06	-0,45	0,00	1,57	0,38	1,6
Obszar Zabobrze	Obszar 2	1,67	0,38	0,14	0,73	0,29	1,85	0,08	0,78	0,56	6,5
Obszar Moczyń	Obszar 3	-0,79	0,11	-0,15	0,08	0,01	-0,90	1,90	-1,03	0,17	-0,6
Obszar Rybaki	Obszar 4	-0,61	1,98	0,10	0,32	-1,40	0,85	-0,05	0,26	0,45	1,9
Obszar Stare Miasto	Obszar 5	0,99	-0,90	1,40	1,39	1,82	-0,43	0,17	0,12	-2,17	2,4
Obszar Osiedle Łąkowa	Obszar 6	-0,99	-0,85	-1,86	-1,65	0,04	-0,82	-1,29	-1,25	0,77	-7,9
Obszar Osiedle Bema-Sosnowa	Obszar 7	0,19	-0,63	-0,30	-0,83	-0,81	-0,09	-0,81	-0,46	-0,16	-3,9

Źródło: opracowanie własne

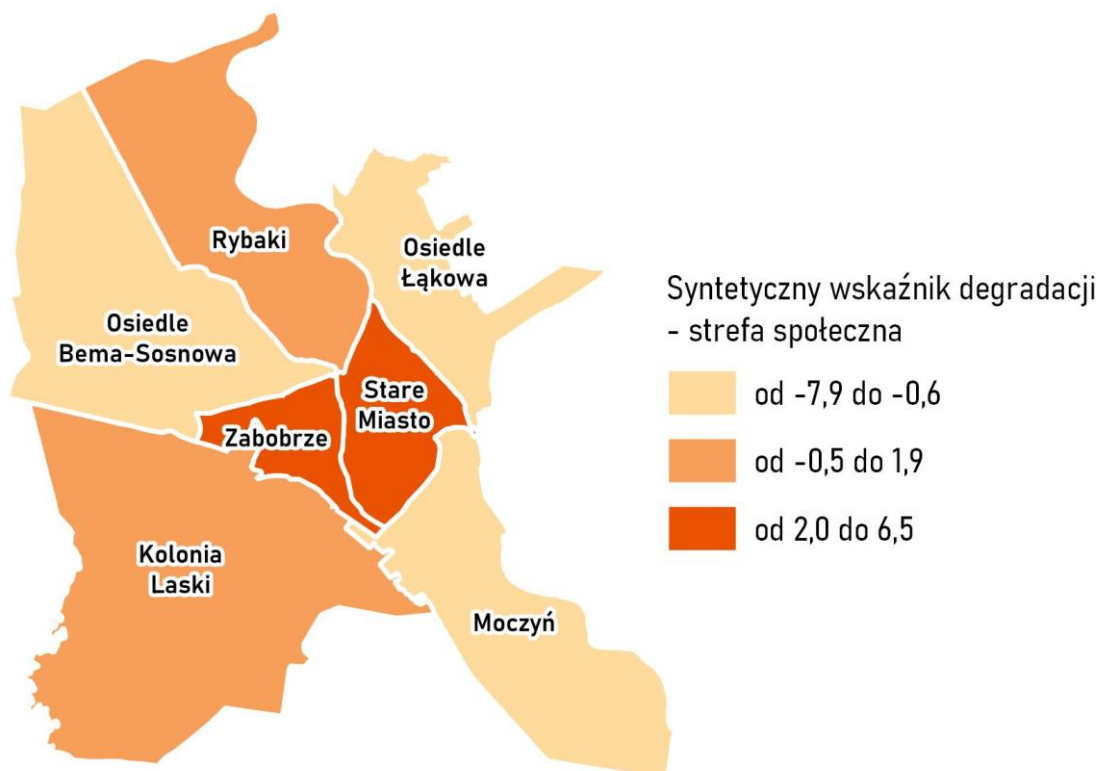
Tabela 5 Podsumowanie analizy obszarów – pozostałe sfery

Jednostka	Obszar	Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w stosunku do wyrejestrowanych	Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w stosunku do wyrejestrowanych	Liczba nieruchomości zawierających wyroby azbestowe / km ²	Udział terenów zielonych w zasobie gminnym	Jakość powietrza	Dostępność do usług społecznych (apteki, biblioteki, banki, poczta, urząd, instytucje kultury, świetlice)
Obszar Kolonia Laski	Obszar 1	1,50	1,50	1,60	83,12%		2,28
Obszar Zabobrze	Obszar 2	1,00	1,00	8,83	18,50%	Niska	0,97
Obszar Moczyń	Obszar 3	0,86	0,86	2,83	52,40%		2,69
Obszar Rybaki	Obszar 4	3,20	3,20	0,35	52,75%		1,43
Obszar Stare Miasto	Obszar 5	1,18	1,18	3,96	29,08%	Niska	5,62
Obszar Osiedle Łąkowa	Obszar 6	1,00	1,00	7,72	30,83%		0,38
Obszar Osiedle Bema-Sosnowa	Obszar 7	1,77	1,77	0,26	72,41%		1,66
Obszar całej gminy (zbiorczo)	Średnia	1,37	1,50	2,32	60,99%		2,50
Podsumowanie	-	mniej niż średnia	mniej niż średnia	więcej niż średnia	mniej niż średnia	niska (w skali: niska, średnia, wysoka)	mniej niż średnia

Jednostka	Obszar	Liczba udogodnień w przestrzeniach publicznych dostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami	Poziom dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji terenu	Liczba zabytków na km ²	Liczba obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji na km ²	Poziom degradacji infrastruktury technicznej	Liczba obiektów użyteczności publicznej wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami na km ²	Liczba budynków ogółem w przeliczeniu na powierzchnię
Obszar Kolonia Laski	Obszar 1	-		0,3	0,18		0,09	22
Obszar Zabobrze	Obszar 2	12,91	Niski	69,3	-	Wysoki	-	230
Obszar Moczyń	Obszar 3	0,18		4,9	0,18		0,18	63
Obszar Rybaki	Obszar 4	0,00		6,2	0,70		0,35	80
Obszar Stare Miasto	Obszar 5	15,84	Bardzo niski	79,2	3,96	Bardzo wysoki	2,64	252
Obszar Osiedle Łąkowa	Obszar 6	3,72		-	0,57		0,00	188
Obszar Osiedle Bema-Sosnowa	Obszar 7	5,01		5,8	0,13		0,00	56
Obszar całej gminy (zbiorczo)	Średnia	2,86		10,5	0,51		0,27	82
Podsumowanie	-	mniej niż średnia	bardzo niski i niski (w skali: b. niski, niski, średni, wysoki)	więcej niż średnia	więcej niż średnia	bardzo wysoki i wysoki (w skali: niski, średni, wysoki, bardzo wysoki)	więcej niż średnia	więcej niż średnia

Źródło: opracowanie własne

Grafika 2 Syntetyczny wskaźnik degradacji w zakresie sfery społecznej

Źródło: opracowanie własne

Zaprezentowane wskaźniki z zakresu pozostałych sfer jednoznacznie wskazują, że w odniesieniu do obszarów porównawczych, obszar zdegradowany mieści się w granicach obszaru 5 Obszar Stare Miasto. Na tym obszarze odnotowano najwyższy poziom wskaźnika degradacji społecznej oraz tych czynników w wymiarze techniczno - gospodarczo - środowiskowym, które decydują o uznaniu danego obszaru za zdegradowany.

4.3. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Zgodnie z art. 10 pkt. 1. *Obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa art. 9 ust.1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji.* Dodatkowo zgodnie z art. 10 pkt. 2 *Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.*

Na podstawie przeprowadzonej analizy, dla Żagania jako obszar zdegradowany, w którym koncentrują się negatywne zjawiska zarówno społeczne, jak i w wymiarze techniczno - gospodarczo - środowiskowym, wyznaczono obszar 5 Stare Miasto.

Tabela 6 Obszar zdegradowany – powierzchnia i ludność

Obszar porównawczy	Powierzchnia [ha]	Ludność [os]
Obszar zdegradowany Stare Miasto	227	6 052
Miasto Żagań	4 038	23 572
Obszar zdegradowany w stosunku do całości miasta	5,6%	25,7%

Źródło: opracowanie własne

W procesie delimitacji jako obszar do rewitalizacji wyznaczono obszar w pełni odpowiadający obszarowi zdegradowanemu. Obszarem wyznaczonym jako obszar rewitalizacji jest jednostka porównawcza Stare Miasto. Ze względu na znaczenie tego obszaru dla miasta – pełnienie funkcji centrum, liczne zabytki, obiekty publiczne i tereny zielone jest to obszar, którego podejmowane zabiegi rewitalizacyjne powinny przełożyć się na korzyści dla całego miasta.

Obszar rewitalizacji Stare Miasto o powierzchni 227 ha stanowi 5,6% powierzchni miasta i jest zamieszkały przez 5 878 osób stanowiących 25,5% ludności miasta Żagań.

W przeprowadzonej delimitacji obszar ten charakteryzuje się wysokim syntetycznym wskaźnikiem degradacji, który jednoznacznie wskazuje na występowanie problemów społecznych w dużym natężeniu (zwłaszcza w zakresie przestępstw, demografii, bezrobocia, bezpieczeństwa oraz intensywności korzystania pomocy społecznej) i współwystępujących problemach w sferze gospodarczej, technicznej środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej. Wyznaczony obszar rewitalizacji spełnia wymagania zawarte w ustawie odnośnie obszaru oraz liczby ludności.

zbieg ulicy Nowogródzkiej i rzeki Bóbr. Od zachodu obszar rewitalizacji biegnie granicą wzdłuż ulicy Nowogródzkiej i Krętej.

Obszar miasta Żagań jest terenem o dużym nasyceniu cennymi obiektami zabytkowymi z różnych epok i formacji stylowych, reprezentujących na ogół wysoki poziom artystyczny. Są to: kościoły, plebanie, zabudowania pałacowe i dworskie, budynki mieszkalne i gospodarcze, parki i cmentarze. Zachowały one elementy pierwotnych układów urbanistycznych. W okresie powojennym stopień zachowania historycznie ukształtowanych układów zabudowy, za wyjątkiem centrum miasta, nie uległ zasadniczym zmianom.

Na obszarze rewitalizacji znajdują się liczne instytucje publiczne oraz komercyjne. Ważne znaczenie dla obszaru ma rzeka Bóbr oraz liczne obszary zielone (Park Pałacowy, Bażanciarnia, Park Górny), stanowiące wyzwanie rozwojowe dla tej części miasta (turystyka, rekreacja, oferta wolnego czasu). Liczne instytucje publiczne oraz komercyjne jak również obiekty mieszkalne stanowią również o potencjale dla działań rewitalizacyjnych.

5.Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, gminny program rewitalizacji zawiera szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 2, obejmującą analizę negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, oraz lokalnych potencjałów występujących na terenie tego obszaru (art. 15. ust.1. pkt. 1.). Jako obszar rewitalizacji wyznaczono Stare Miasto. Obszar ten zajmuje powierzchnię 227 ha (5,6% powierzchni miasta), i zamieszkuje go 6 052 osób, co stanowi 25,7% ludności Żagania.

Poniżej wskazano ulice, które obejmuje obszar rewitalizacji:

Tabela 8 Indeks ulic obszaru rewitalizacji

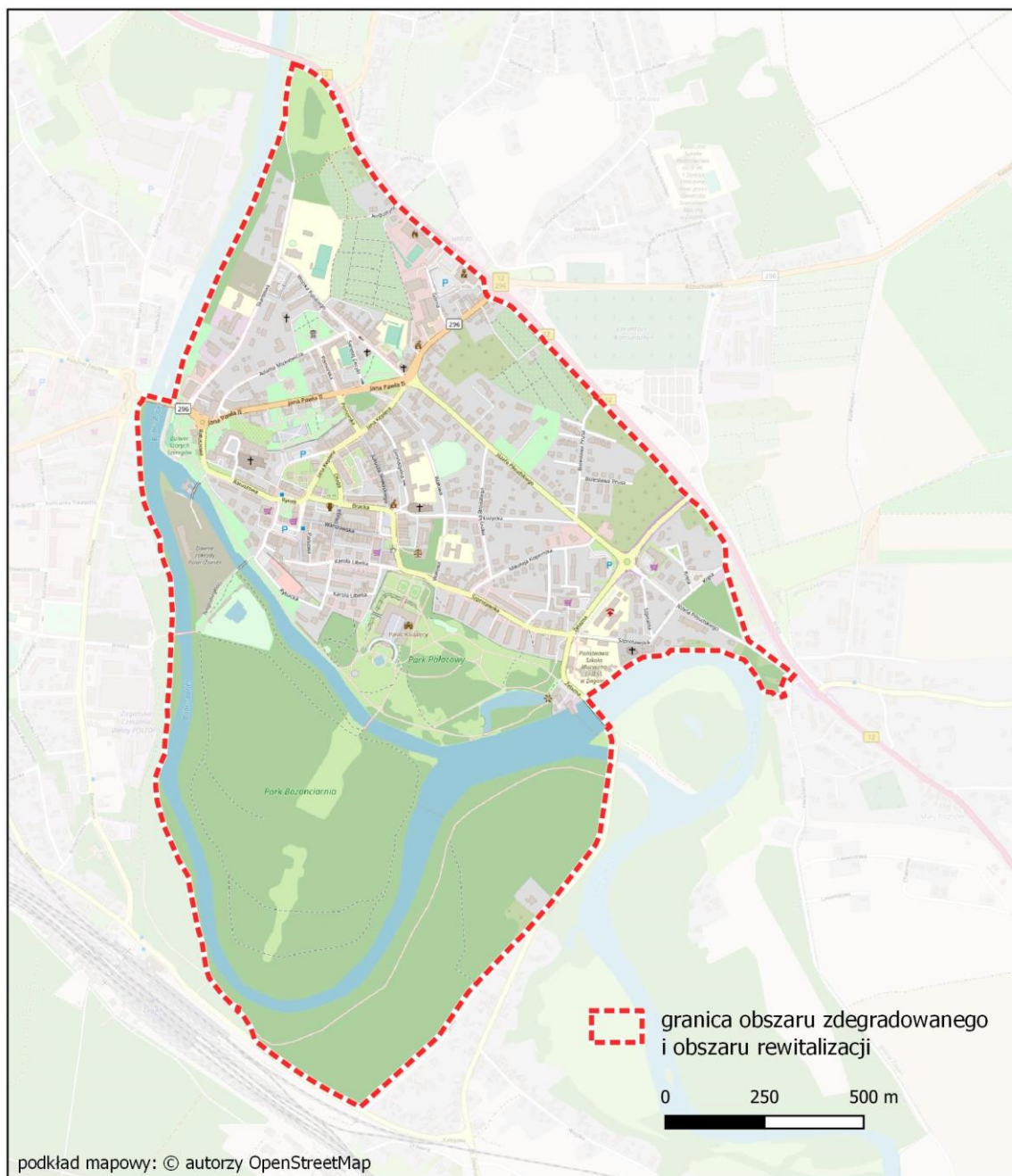
ulica	numer	ulica	numer
Armii Krajowej	Cała ulica	Pl. Klasztorny	Cała ulica
Augustynów	Cała ulica	Pl. Królowej Jadwigi	Cała ulica
Bracka	Cała ulica	Pl. Słowiański	Cała ulica
Długa	Cała ulica	Pl. Wolności	Cała ulica
Gimnazjalna	Cała ulica	Pomorska	Cała ulica
Górna	Cała ulica	Prusa	Cała ulica
Henryka Brodatego	Cała ulica	Ratuszowa	Cała ulica
Jana III Sobieskiego	Cała ulica	Rybacka	Cała ulica
Jana Pawła II	Cała ulica	Rynek	Cała ulica
Keplera	Cała ulica	Skarbowa	Cała ulica
Kopernika	Cała ulica	Słowackiego	Cała ulica
Kręta	1,2,2a,3,4,9	Szpitalna	Cała ulica
Libelta	Cała ulica	Szprotawska	Cała ulica
Łużycka	Cała ulica	Św. Cecylii	Cała ulica
Mickiewicza	Cała ulica	Teatralna	Cała ulica
Niepodległości	Cała ulica	Wałowa	Cała ulica
Nowogródzka	1,23,27,3	Warszawska	Cała ulica
Parkowa	Cała ulica	Wojska Polskiego	Cała ulica
Piłsudskiego	1,10,11,12,13,14,15,16,17,19,19c,1a,2,20,20a,20b,22,23,25,29,2a,2b,2c,2d,2e,2f,2g,2h,2i,3,31,33,35,37,39,4,45,45b,47,47a,49,49a,4a,5,51,6,7,8,9	Żelazna	1a,2a,2b,2c,2d

Źródło: opracowanie własne.

Obecny wygląd tego obszaru wynika ze zniszczeń wojennych w 1945 roku. Próba odbudowy sprawiła, że obecnie jest to miejsce wielu kontrastów, z uwagi na jego wartość historyczną i estetyczną budynków znajdujących się na tym obszarze. Z jednej strony jest to teren charakteryzujący się dużą wartością architektoniczno-urbanistyczną, z drugiej natomiast znajdują się tutaj również budynki w złym stanie technicznym, a poziom degradacji infrastruktury technicznej jest wysoki. Wynika to przede wszystkim

z wysokiej gęstości zaludnienia i liczby osób korzystających z infrastruktury na tym obszarze, w tym nie tylko mieszkańców, ale również turystów.

Rysunek 1 Obszar rewitalizacji Stare Miasto

Źródło: opracowanie własne.

Wyznaczony obszar rewitalizacji stanowi skupisko usług o znaczeniu lokalnym, ale również ponadlokalnym. Siedzibę ma tutaj m.in. Urząd Miasta Żagań i Urząd Gminy Żagań, Urząd Skarbowy, Starostwo Powiatowe czy Powiatowy Urząd Pracy.

Stare Miasto charakteryzuje się dużym nasyceniem cennych obiektów zabytkowych, które stanowią potencjał do rozwoju turystyki, a jednocześnie wykazują widoczne potrzeby w zakresie modernizacji i konieczności ich ochrony. Ważne znaczenie dla ożywienia społeczno-gospodarczego i wzmocnienia atrakcyjności turystycznej obszaru ma rzeka Bóbr oraz liczne obszary zielone (Park Pałacowy, Bażanciarnia, Park Górny), stanowiące wyzwanie rozwojowe dla tej części miasta (turystyka, rekreacja, oferta wolnego czasu). Dostępne przestrzenie publiczne oraz liczne instytucje publiczne i komercyjne, jak również obiekty mieszkalne stanowią o potencjale dla prowadzenia działań rewitalizacyjnych.

W diagnozie delimitacyjnej wykazano, że obszar rewitalizacji boryka się z problemami w sferze społecznej. W poniższej tabeli wskazano problemy w sferze społecznej, odnosząc wartość wskaźnika dla obszaru Stare Miasto do średniej wartości dla całego miasta.

Tabela 9 Problemy w sferze społecznej obszaru Stare Miasto

Wskaźnik w sferze społecznej	wartość dla obszaru rewitalizacji	wartość dla Miasta Żagania
Saldo migracji na 1 000 mieszkańców	-32,2	-21,98
Liczba klientów ośrodka pomocy społecznej korzystających ze świadczeń na 1 000 mieszkańców	33,7	27,2
Liczba osób bezrobotnych na 1 000 mieszkańców	15,7	12,2
Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1 000 mieszkańców	13,22	11,50
Liczba zdarzeń drogowych na 1 000 mieszkańców	11,24	7,00

Źródło: opracowanie własne.

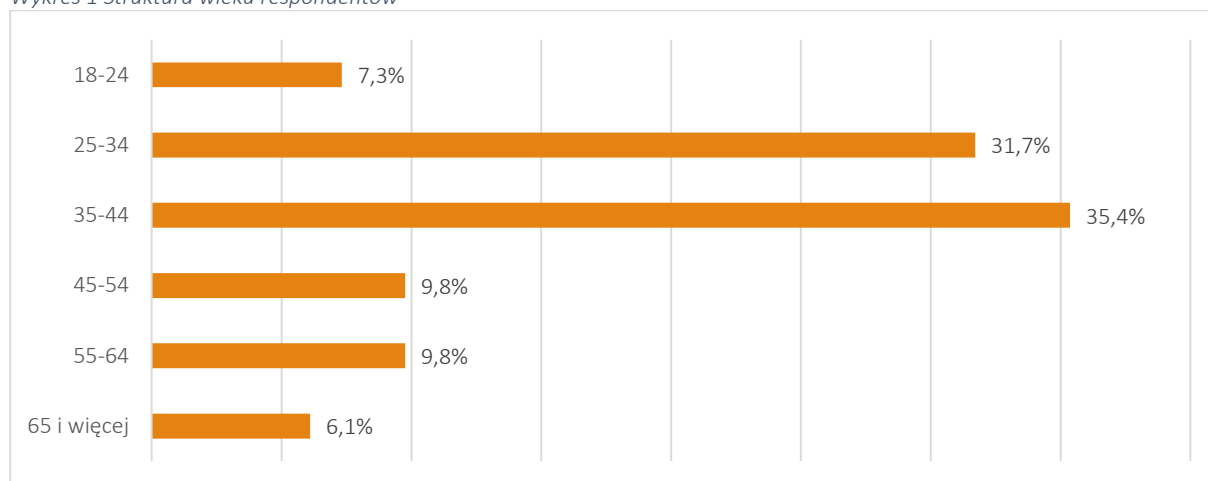
Wskaźnik syntetyczny degradacji w sferze społecznej był jednym z wyższych i z uwagi na występowanie na tym obszarze kryzysu również w sferze technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej został uznany za obszar rewitalizacji.

5.1 Wyniki badania sondażowego dla obszaru rewitalizacji

W celu pogłębienia informacji na temat obszaru rewitalizacji oraz poznania realnych potrzeb mieszkańców obszaru, na przełomie czerwca i lipca 2022 r. przeprowadzono badanie ankietowe.

W badaniu wzięło udział 82 mieszkańców, z czego 61% stanowiły kobiety.

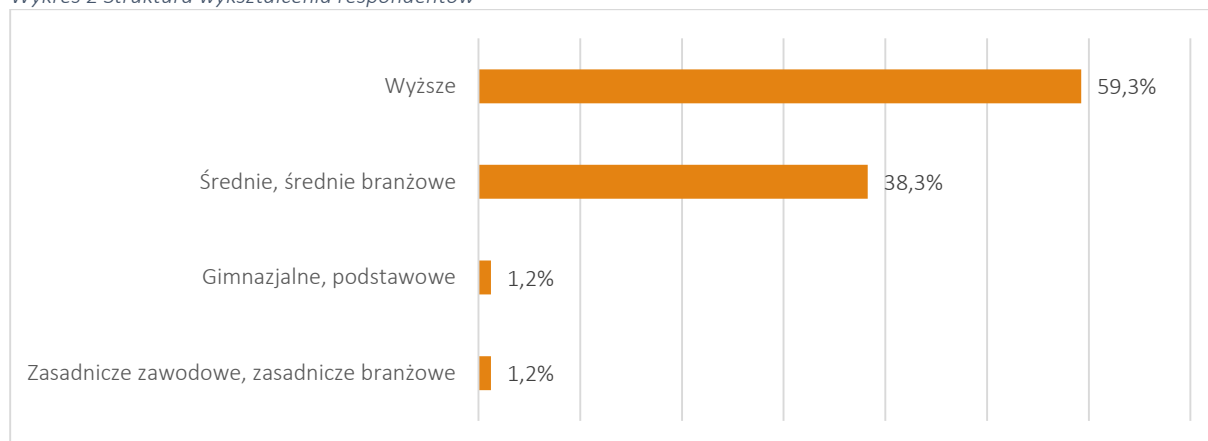
Wykres 1 Struktura wieku respondentów

Źródło: opracowanie własne.

W strukturze wieku respondentów dominują osoby w wieku 35-44, stanowiąc 35,4% ogółu mieszkańców oraz osoby w wieku 25-34 lat, blisko 32%. Odsetek osób najstarszych, w wieku 65 lat i więcej był najniższy, stanowił 6,1% wszystkich ankietowanych.

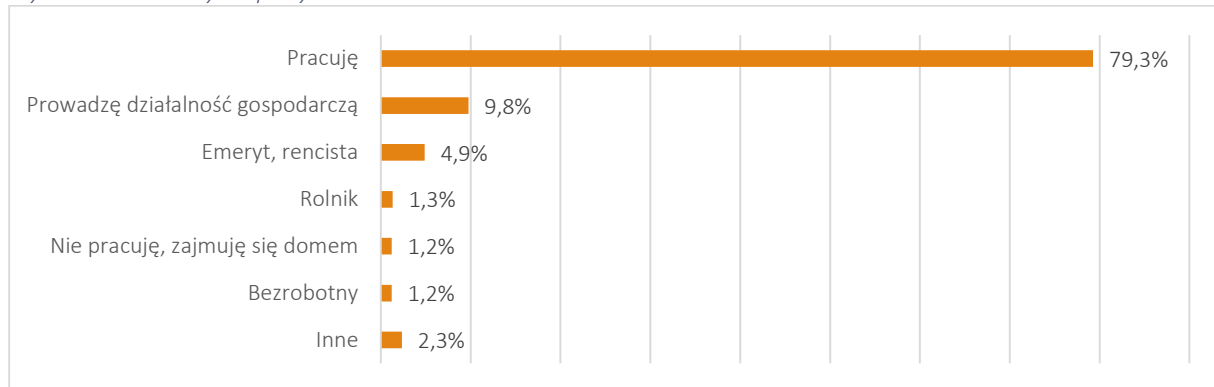
Wykres 2 Struktura wykształcenia respondentów

Źródło: opracowanie własne.

Blisko 60% ankietowanych stanowiły osoby z wykształceniem wyższym, a następnie ze średnim i średnim branżowym. Osoby posiadające niższe wykształcenie (podstawowe, gimnazjalne bądź zawodowe) łącznie stanowiły 2,4% wszystkich respondentów.

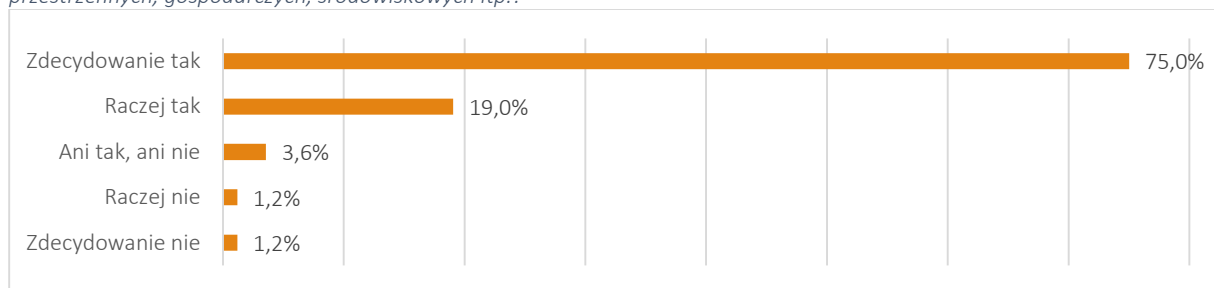
Wykres 3 Status na rynku pracy

Źródło: opracowanie własne.

Przeważającą część ankietowanych to osoby pracujące (ponad 79%). Z przeprowadzanych badań wynika, że 1 na 10 respondentów prowadzi działalność gospodarczą. Trzecią dominującą grupę stanowili emeryci i renciści, z blisko 5% odsetkiem.

Wykres 4 Czy Pani/Pana zdaniem obszar rewitalizacji Stare Miasto powinien Pani/Pana zdaniem zostać podany procesowi rewitalizacji tj. procesowi odnowy tego obszaru, poprawy jego funkcjonalności, rozwoju oferty usług społecznych, przestrzennych, gospodarczych, środowiskowych itp.?

Źródło: opracowanie własne.

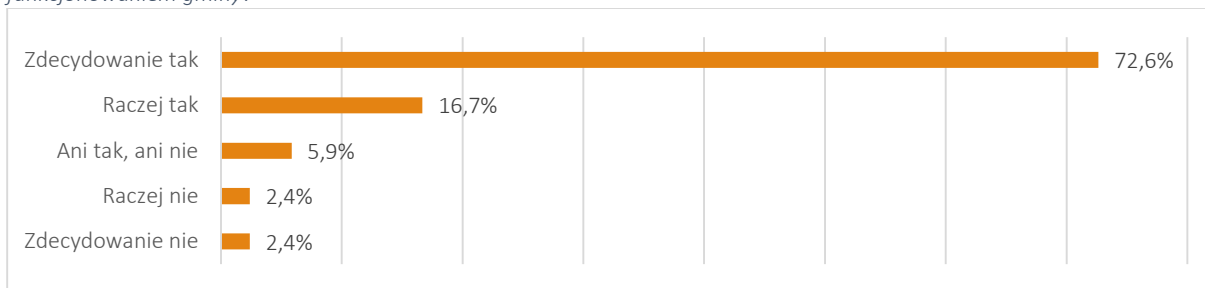
Odpowiedzi ankietowanych potwierdzają wyniki diagnozy delimitacyjnej wskazującej na to, że Stare Miasto stanowi obszar, który powinien zostać poddany rewitalizacji. Odsetek ankietowanych, którzy zgadzają się ze stwierdzeniem, że obszar ten wymaga rewitalizacji, jest równy 94%, w tym 75% zdecydowanie zgadza się z tym stwierdzeniem. Przeciwnego zdania było zaledwie 2,4% ankietowanych, a 3,6% nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi.

Zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji, obszar który cechuje się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk oraz ma istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, wyznacza się jako obszar rewitalizacji¹.

¹ Art. 10. ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 r. poz. 485).

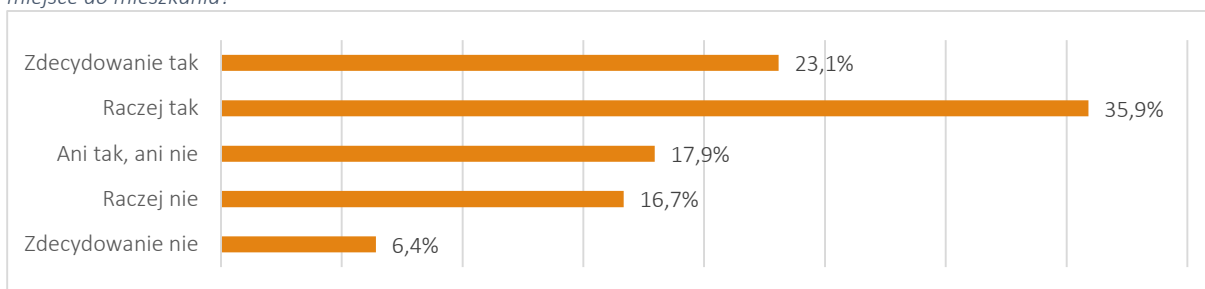
Wykres 5 Czy Pani/Pana zdaniem wskazany obszar rewitalizacji (Stare Miasto) stanowi ważny punkt/miejsce związane z funkcjonowaniem gminy?

Źródło: opracowanie własne.

Odpowiedzi ankietowanych potwierdzają zasadność prowadzenia rewitalizacji na obszarze Starego Miasta. Ponad 89% respondentów wskazało, że obszar ten stanowi ważny punkt/miejsce związane z funkcjonowaniem gminy. Stare Miasto stanowi skupisko usług o znaczeniu lokalnym, ale również ponadlokalnym, stanowi swoiste „centrum” Żagania.

Wykres 6 Czy Pani/Pana zdaniem pozostali mieszkańcy Żagania uważają obszar rewitalizacji (Stare Miasto) za interesujące miejsce do mieszkania?

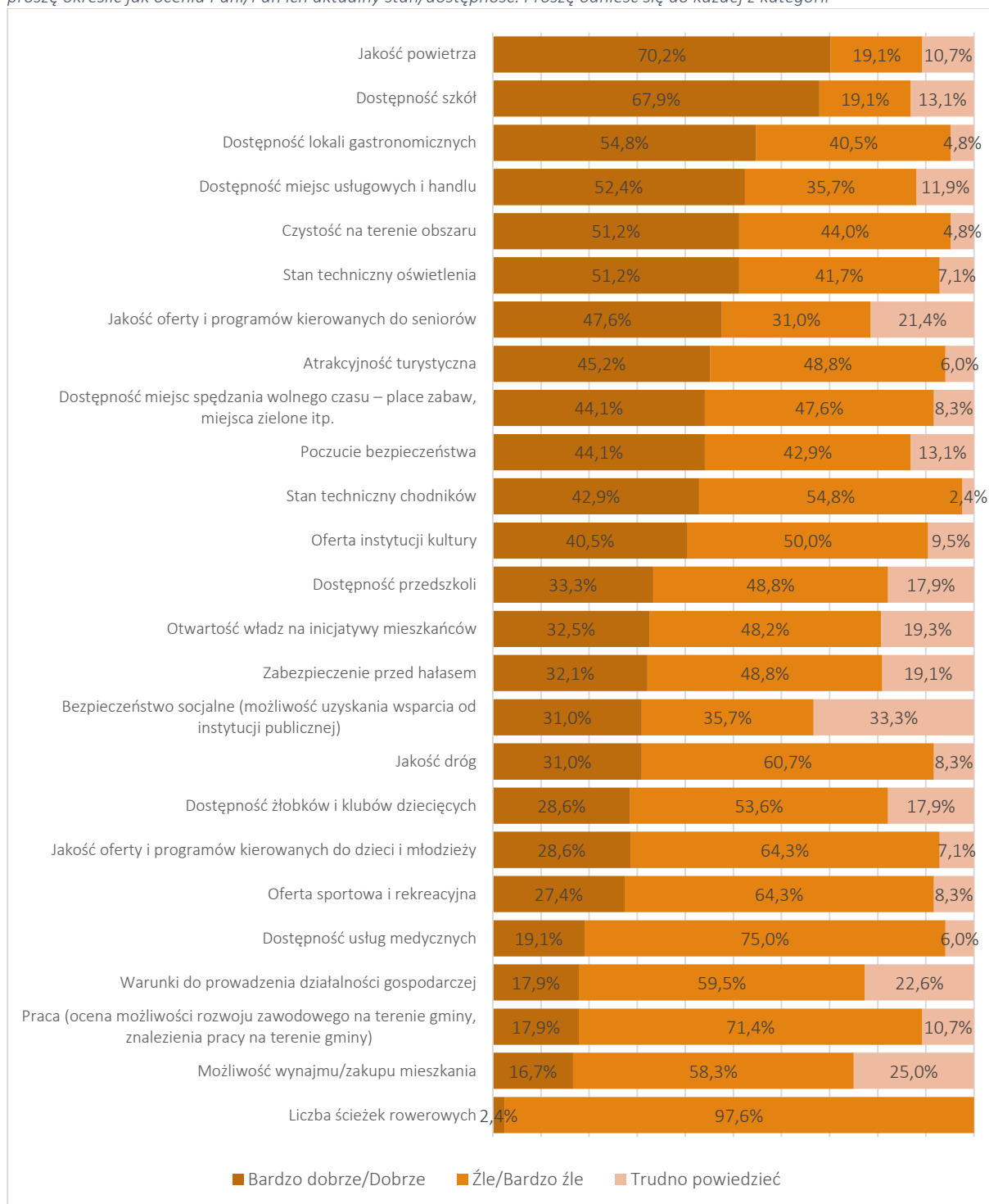

Źródło: opracowanie własne.

W przypadku pytania dotyczącego oceny atrakcyjności obszaru jako interesującego miejsca do zamieszkania, widoczne są dysproporcje w ocenach. Nadal przeważają pozytywne odpowiedzi, jednakże stanowią one 59%. Odsetek osób, które stwierdziły, że Stare Miasto jest nieatrakcyjne dla pozostałych mieszkańców stanowi 23,1%. Wskazuje to na potrzeby mieszkańców związane z podnoszeniem jakości życia oraz wzmocnieniem i poprawą wizerunku obszaru.

Respondenci zostali poproszeni o ocenę elementów infrastruktury oraz oferty dostępnej na obszarze rewitalizacji.

Wykres 7 Spośród wymienionych elementów infrastruktury oraz oferty dostępnej na terenie obszaru rewitalizacji (Stare Miasto), proszę określić jak ocenia Pani/Pan ich aktualny stan/dostępność. Proszę odnieść się do każdej z kategorii

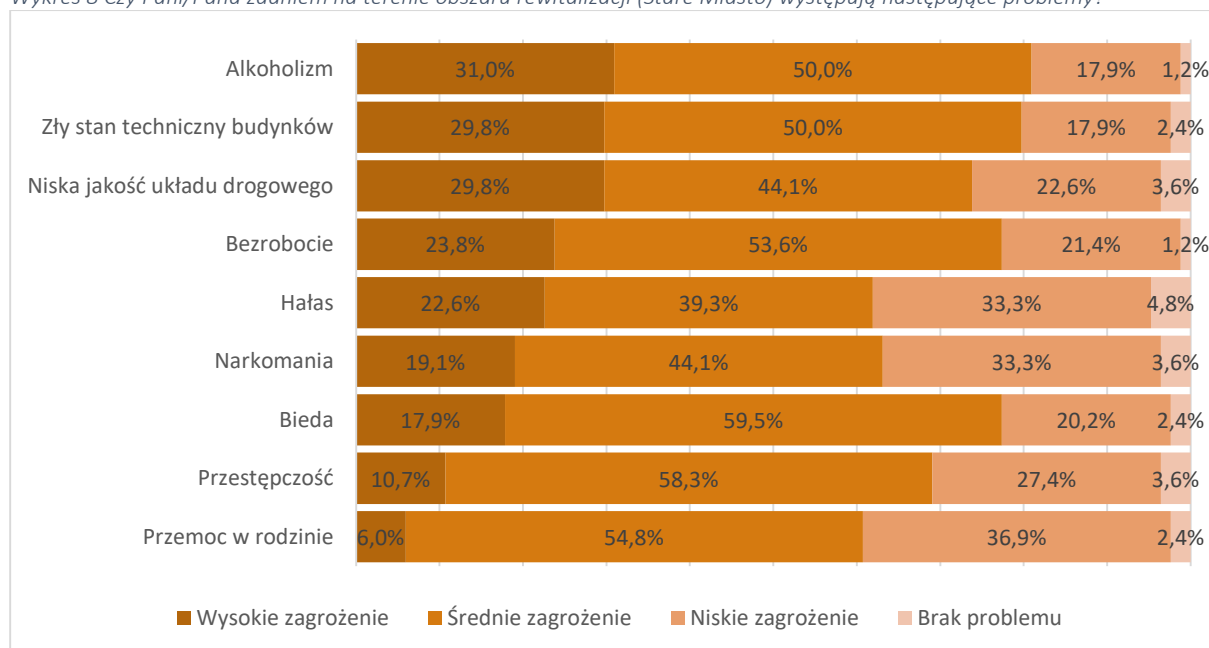

Źródło: opracowanie własne.

Najlepiej oceniono jakość powietrza (70,2% pozytywnych wskazań), a następnie dostępność szkół, lokali gastronomicznych, miejsc usługowych i handlu. Świadczy to o dobrej dostępności do różnorodnej oferty usługowej na terenie Starego Miasta. Ponad 50% pozytywnych wskazań dotyczy również czystości na terenie obszaru oraz stanu technicznego oświetlenia. Najgorzej oceniono liczbę ścieżek rowerowych, blisko 98% ankietowanych wskazało odpowiedź źle, bądź bardzo źle, co świadczy o wyraźnych deficytach

na tym obszarze. Negatywnie oceniono również dostępność do usług medycznych (75% ocen negatywnych), których rozwój jest kluczowy z uwagi na starzenie się społeczności lokalnej, które jest tendencją ogólnopolską, ale dotyczy również Żagań i obszar Starego Miasta. Blisko 72% ocen negatywnych dotyczy również rynku pracy, zarówno możliwości rozwoju zawodowego na terenie miasta, jak i znalezienia pracy na terenie gminy. Zapewnienie miejsc pracy dla mieszkańców jest istotne w celu ograniczenia i przeciwdziałania zjawisku bezrobocia. Liczba osób bezrobotnych na 1 000 mieszkańców na obszarze rewitalizacji była najwyższą w mieście i wynosiła 15,7. Ponadto na tym obszarze również odnotowano największą liczbę osób długotrwale bezrobotnych, istotne jest zatem wdrażanie działań z zakresu reintegracji zawodowej oraz aktywizacja osób bezrobotnych. Ponadto respondenci negatywnie oceniają również ofertę sportową i rekreacyjną i jakość programów kierowanych do dzieci i młodzieży, odsetek odpowiedzi negatywnych w obu przypadkach wynosił 64,3%. Świadczy to o konieczności rozbudowy miejsc oraz poszerzenia oferty czasu wolnego kierowanej w stronę różnych grup mieszkańców, ze szczególnym wskazaniem na dzieci i młodzież.

Wykres 8 Czy Pani/Pana zdaniem na terenie obszaru rewitalizacji (Stare Miasto) występują następujące problemy?

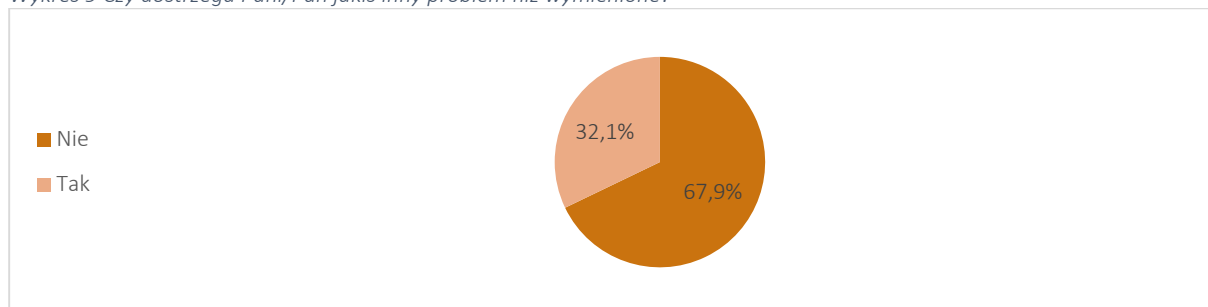

Źródło: opracowanie własne.

Na obszarze rewitalizacji większość aspektów została uznana jako średnie zagrożenie, a największy odsetek wskazań dotyczył problemu ubóstwa (59,5% wskazań). Według ankietowanych największym problemem identyfikowanym na obszarze Starego Miasta jest alkoholizm 31% mieszkańców wskazało na wysoki poziom zagrożenia tym problemem. Kolejno wskazuje się na problemy infrastrukturalne dotyczące złego stanu technicznego budynków, co znacząco wpływa na wizerunek obszaru. Dodatkowo blisko 30% ankietowanych zwróciło uwagę na niską jakość układu drogowego, co negatywnie wpływa

na jakość życia mieszkańców obszaru. Analizując strukturę odpowiedzi można zauważyć, że identyfikuje się problemy zarówno w sferze społecznej, jak i problemy infrastrukturalne.

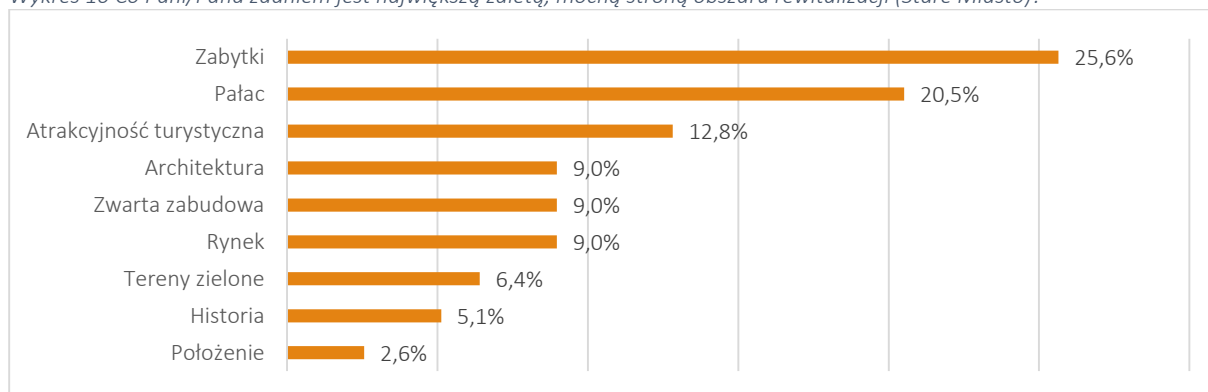
Wykres 9 Czy dostrzega Pani/Pan jakiś inny problem niż wymienione?

Źródło: opracowanie własne.

Respondenci mieli możliwość wskazania własnych problemów, innych niż wymienione w zaproponowanym katalogu. Blisko 68% uznało, że nie zauważa innych problemów, natomiast pozostałe 32% wskazało dodatkowe problemy obserwowane na obszarze Starego Miasta. Wśród problemów widocznych na obszarze rewitalizacji mieszkańcy zwracają uwagę na drenaż mózgow, czyli emigrację młodych osób, co może mieć związek z brakiem dostępności miejsc spotkań dla młodzieży, który również wskazano jako istotny problem obszaru. Ankietowani zwrócili również uwagę na braki w infrastrukturze, w szczególności ścieżek rowerowych, które pełnią funkcję nie tylko komunikacyjną, ale również rekreacyjną oraz braku atrakcyjnej oferty transportu publicznego. Identyfikowane problemy dotyczą również odnotowywanych aktów wandalizmu oraz braku monitoring, co wpływa na jakość życia mieszkańców i poczucie bezpieczeństwa.

Wykres 10 Co Pani/Pana zdaniem jest największą zaletą, mocną stroną obszaru rewitalizacji (Stare Miasto)?

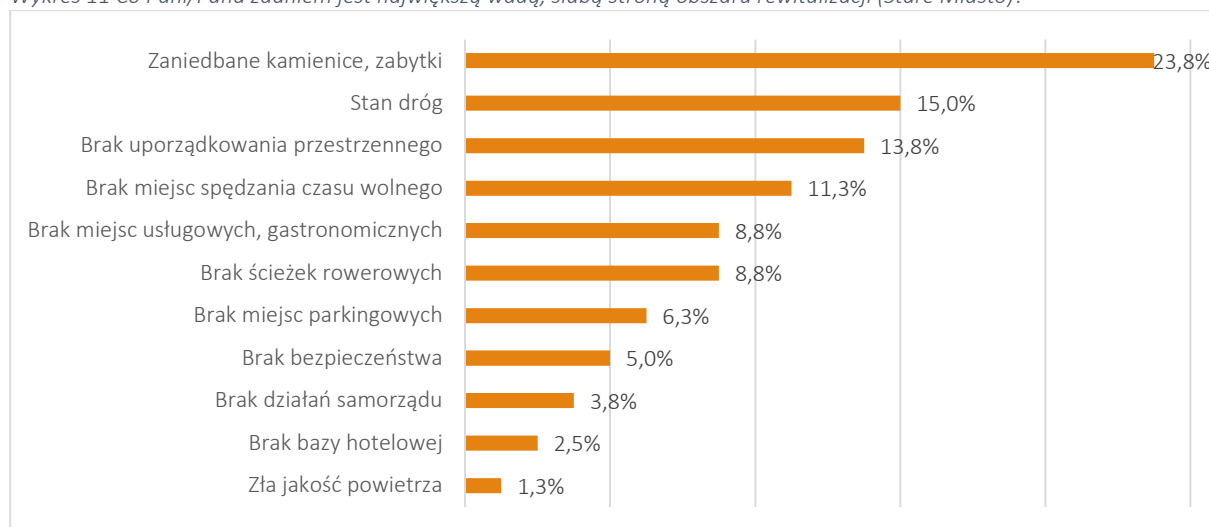

Źródło: opracowanie własne.

Jako mocne strony obszaru, respondenci wskazują przede wszystkim elementy związane z architekturą i zabudową zabytkową na obszarze. Ponad 25% jako mocną stronę wskazuje zabytki, wśród których można wskazać m.in. Poaugustiański Zespół Klasztorny, zabytkowy Pałac nazywanym „Domem Wdowim” czy Zespół Pałacowo-Parkowy. Odpowiedzi respondentów dotyczące mocnych stron podkreślają rolę, którą odgrywa Stare Miasto w Żaganiu i skupiają się na jego wartości historycznej,

dużym nasyceniu cennych obiektów zabytkowych, które stanowią potencjał do rozwoju turystyki, którą wskazuje niecałe 13% respondentów.

Wykres 11 Co Pani/Pana zdaniem jest największą wadą, słabą stroną obszaru rewitalizacji (Stare Miasto)?

Źródło: opracowanie własne.

Słabe strony obszaru, można traktować również jako priorytety rozwojowe. Mimo ich obszar ten cechuje się wysoką wartością architektoniczno-urbanistyczną, wykazuje również znaczące deficyty w tej kwestii. Ankietowani wskazują na zaniedbane kamienice i zabytki – a więc słaby stan techniczny budynków i konieczność modernizacji. Wysoki poziom degradacji technicznej obiektów negatywnie wpływa na wizerunek miejsca, ograniczając atrakcyjność turystyczną obszaru. Ze wskazanymi kwestiami związany jest również aspekt dotyczący braku uporządkowania przestrzeni (13,8% wskazań). Jak wynika z przedstawionych odpowiedzi, dla obszaru rewitalizacji istotne znacznie odgrywają przede wszystkim kwestie związane z modernizacją i remontami obiektów oraz uporządkowaniem przestrzeni publicznych ich wyposażeniem oraz dążeniem do zachowania ładu przestrzennego. Pozwoli to na zwiększenie atrakcyjności turystycznej obszaru, a poprzez poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego również na ożywienie społeczno-gospodarcze Starego Miasta.

5.2 Obszar rewitalizacji Stare Miasto – analiza negatywnych zjawisk

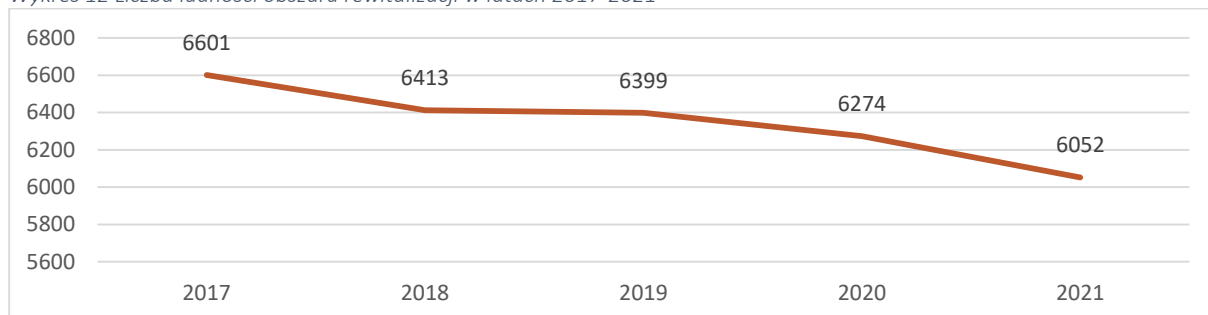
Zgodnie z wymogami ustawowymi, gminny program rewitalizacji powinien zawierać szczegółową diagnozę obszaru z uwzględnieniem analizy negatywnych zjawisk. W przedmiotowym rozdziale skupiono się na pogłębionej analizie problemów Starego Miasta. Zjawiska kryzysowe w sferze społecznej związane są z występowaniem negatywnych procesów i sytuacji w pozostałych sferach, w przypadku Starego Miasta w szczególności w sferze technicznej i funkcjonalno-przestrzennej.

Przykład Żagania jako miasta tracącego funkcje jest dość typowy na tle innych, podobnych miast w Polsce (np. Nowej Soli). Końcem lat 60 w Żaganiu otwarto oddział zamiejskowy Zakładów Metalowych „Polar”, który stały się jednym z największych pracodawców. Wokół zakładu skupiało się życie społeczno-kulturalne miasta, poprzez między innymi działające koła zainteresowań oraz utrzymywane obiekty infrastruktury sportu i rekreacji. Okres transformacji systemowej na przełomie lat 80 i 90 przyniósł znaczące zmiany gospodarcze, co finalnie doprowadziło do upadku zakładu w 2000 roku. Uwzględniając ówczesną stopę bezrobocia (w 2001 w powiecie żagańskim wynosiła ona 31,3%) zamknięcie zakładów pogłębiło już trudną sytuację mieszkańców. Likwidacja dużego pracodawcy zaowocowała licznymi migracjami (głównie za granicę i do większych ośrodków miejskich) oraz stopniową degradacją i marginalizacją miasta, która zasadniczo trwa do dziś.

Sfera społeczna i gospodarcza

W ostatnich pięciu latach na terenie Starego Miasta odnotowano spadek liczby ludności o 8,3%. W 2021 r. liczba ludności obszaru wynosiła 6052 i zmniejszyła się o blisko 550 osób, co świadczy o stopniowym wyludnianiu się tego obszaru.

Wykres 12 Liczba ludności obszaru rewitalizacji w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM Żagań.

O niskiej atrakcyjności obszaru świadczy wskaźnik salda migracji na 1000 mieszkańców, w 2021 r. był na poziomie ujemnym i wynosił -32,22, wartość ta była jedną z gorszych w przypadku analizowanych obszarów oraz w odniesieniu do wskaźnika dla miasta (-21,98). Dalsza depopulacja obszaru może doprowadzić do obumierania Starego Miasta i utraty pełnionych funkcji społeczno-gospodarczych, w tym w szczególności miejskich i rezydencjonalnych.

Mieszkańcy będący w trudnej sytuacji życiowej oraz borykający z problemami społecznymi stanowią grupę kluczowych interesariuszy, którzy powinni zostać objęci działaniami rewitalizacyjnymi. W 2021 r. liczba mieszkańców korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na obszarze Starego Miasta wynosiła 204, co stanowi blisko 32% wszystkich osób pobierających świadczenia na terenie miasta. Istotne w tym kontekście oraz w odniesieniu do możliwych procesów marginalizacji społecznej, jest przeanalizowanie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w szczególności z niepełnosprawnością i bezrobotnych. Według danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Żaganiu wynika, że niepełnosprawność była drugim (pierwszym było ubóstwo) z najczęstszych powodów przyznawania świadczeń w mieście w 2021 r.². Na obszarze rewitalizacji w 2021 r. mieszkało 80 osób z niepełnosprawnością, korzystających z pomocy społecznej, co stanowi blisko 30% wszystkich osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy społecznej w Żaganiu. Można zauważyć, że skala zjawiska dotycząca osób korzystających z pomocy społecznej i osób ze szczególnymi potrzebami jest stosunkowo wysoka, co wymaga prowadzenia działań aktywizujących i włączających te grupy osób w życie społeczne. Ponadto z punktu widzenia przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, istotne jest prowadzenie działań mających na celu likwidację barier architektoniczno-urbanistycznych na obszarze Starego Miasta. Teren ten z uwagi na pełnione funkcje, jego rolę w mieście oraz obecność wielu obiektów użyteczności publicznej wykazuje potrzeby w zakresie dostosowania obiektów do osób ze szczególnymi potrzebami. Wśród budynków wymagających dostosowania można wskazać żłobek miejski, miejskie przedszkola oraz szkoły podstawowe, ale także Pałac Książęcy, kościoły, nieruchomości Urzędu Miasta.

Istotnym problemem, który zauważają ankietowani jest alkoholizm. Ponad 30% ankietowanych uważa, że poziom zagrożenia zjawiskiem alkoholizmu w Starym Mieście jest wysoki. Wskaźnik dotyczący liczby osób uzależnionych od alkoholu w przeliczeniu na 1000 mieszkańców dla Starego Miasta wynosił 0,3 i był niższy niż średnia dla miasta (1,0). Jednakże należy wziąć pod uwagę, że dane te pochodzą z Ośrodka Pomocy Społecznej i statystyka ta prowadzona jest na podstawie osób, które zarejestrowały się oraz pobierają z tego tytułu świadczenia. Liczba osób z problemami alkoholowymi w praktyce zazwyczaj jest większa, jednakże w odniesieniu do odpowiedzi respondentów można zauważyć, że mimo niskiej wartości wskaźnika, problem ten jest obecny na terenie Starego Miasta. Skutkiem występowania tego problemu mogą być zjawiska patologii społecznej, w tym przestępstwa oraz wykroczenia popełniane przez osoby nietrzeźwe. W 2021 r. na terenie całego miasta według danych udostępnionych przez Komendę Powiatową Policji w Żaganiu, odnotowano 75 nietrzeźwych kierujących. Zjawiska związane z uzależnieniami, w tym szczególności problemami alkoholowymi implikują konieczność

---

² Sprawozdanie z działalności ośrodka pomocy społecznej w Żaganiu za rok 2021.

podjęcia interwencji, obniżają atrakcyjność osiedleńczą i poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców, a także generują koszty związane z terapią uzależnień.

Dowodem złej kondycji społecznej obszaru jest także spadający poziom aktywności kulturalnej mieszkańców. Mimo znacznej liczby organizacji pozarządowych (22 organizacje, stanowiące 50% wszystkich organizacji w Żaganiu), aktywność kulturalna, wyrażona liczbą czytelników bibliotek publicznych na 1000 ludności, obniża się. W latach 2017-2021 wartość wskaźnika spadła o ponad 7%. Podobny spadek widać wśród uczestników imprez kulturalnych, chociaż ma to także związek z wolniejszym powrotem publiczności do instytucji kultury po okresie pandemii.

Tabela 10 Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności na terenie miasta Żagań

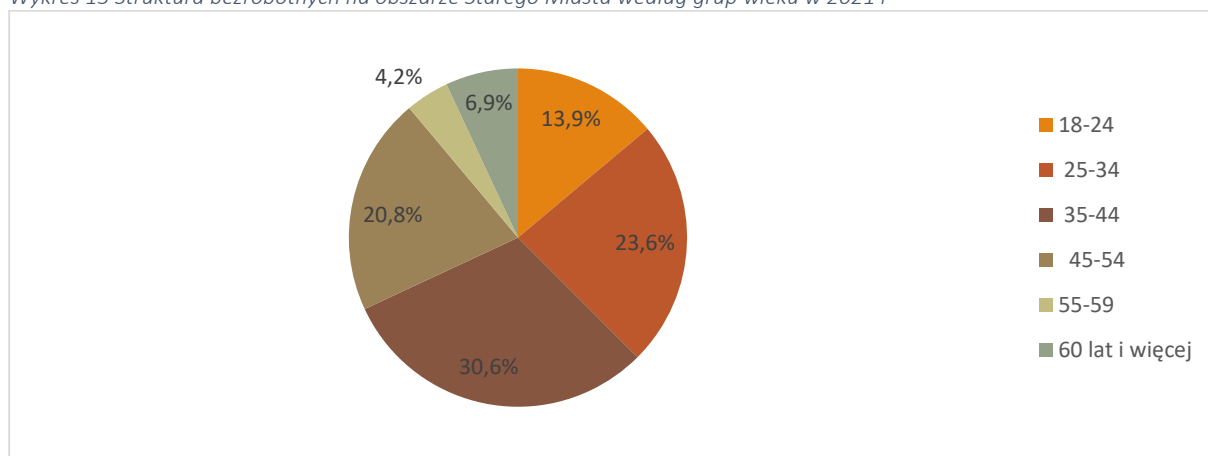
	2017	2018	2019	2020	2021	dynamika 2017-2021
czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	150	144	145	125	139	-7,3%
uczestnicy imprez kulturalnych	54 654	47 732	44 861	18 002	52 591	-3,77

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL.

Kluczowe w kontekście występowania kryzysu w sferze społecznej jest zbadanie sytuacji osób pozostających bez pracy. Skalę zagrożenia bezrobociem na terenie Starego Miasta blisko 24% ankietowanych oceniło jako wysoką. Około 33% bezrobotnych zarejestrowanych w Żaganiu to mieszkańcy Starego Miasta, z czego 40% to osoby długotrwale bezrobotne. Długotrwale pozostawanie bez pracy może prowadzić do kłopotów finansowych, ubóstwa, izolacji społecznej oraz konieczności wyjazdu z aktualnego miejsca zamieszkania w poszukiwaniu pracy, a tym samym przyczynia się do wyludniania miasta.

Analizując kwestie związane z bezrobociem, warto przeanalizować strukturę osób bezrobotnych.

Wykres 13 Struktura bezrobotnych na obszarze Starego Miasta według grup wieku w 2021 r

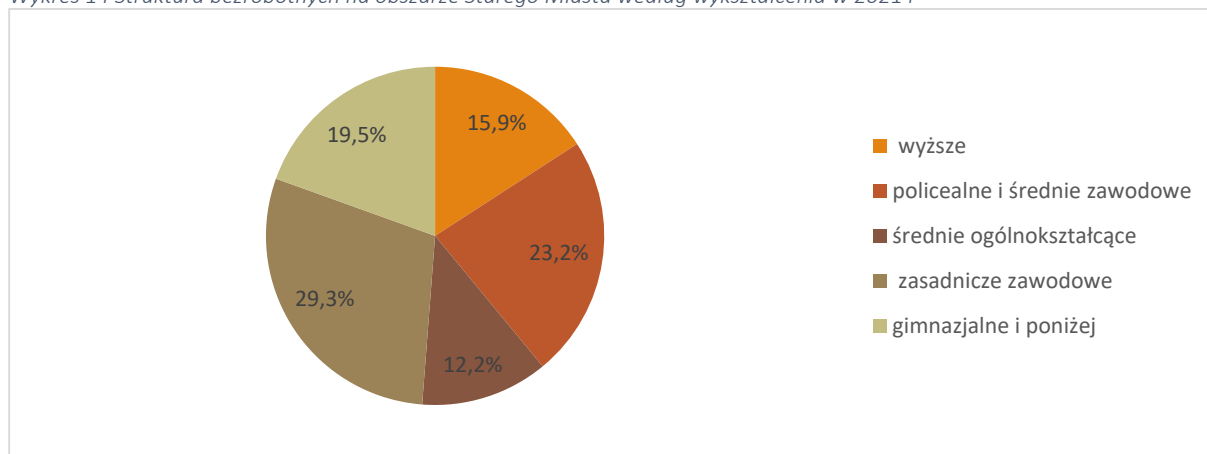

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Żaganiu.

Dominującą grupę bezrobotnych w 2021 r. stanowiły osoby w wieku 35-44 lat, z odsetkiem 30,6%. Drugą grupą były osoby w wieku 25-34, z odsetkiem blisko 24%. W tej grupie znajdują się również osoby będące absolwentami uczelni wyższych, co świadczyć może o tym, że osobom młodym ciężko jest znaleźć pracę po studiach w Żaganiu. Nieatrakcyjny rynek pracy, brak perspektyw oraz sytuacja w mieście może wpływać na proces wyludniania się i opuszczania Starego Miasta, w szczególności przez młodych mieszkańców.

Wykres 14 Struktura bezrobotnych na obszarze Starego Miasta według wykształcenia w 2021 r

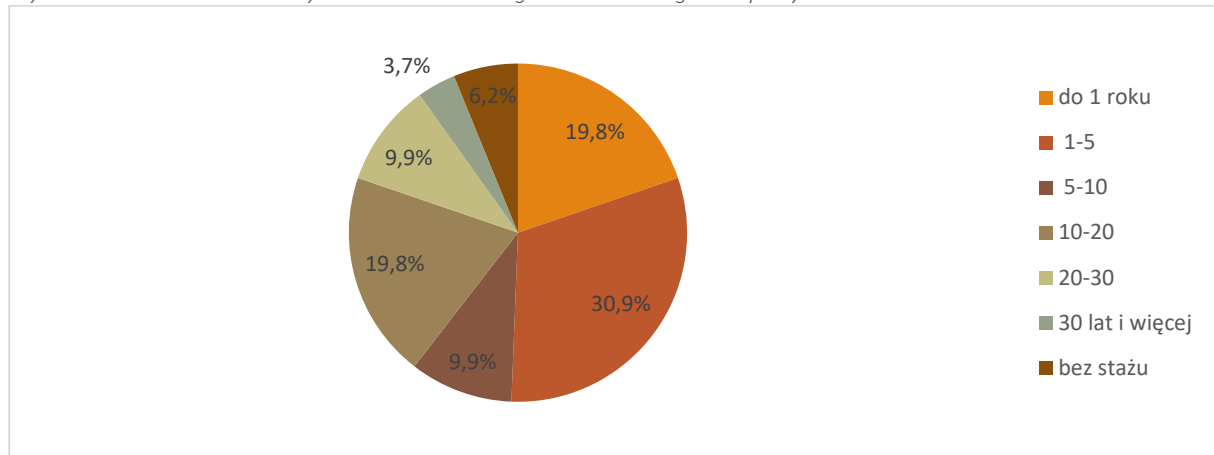
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Żaganiu.

Analizując poziom bezrobocia według wykształcenia, można zauważyć, że w strukturze dominują osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Osoby te posiadają pewne kwalifikacje i umiejętności zawodowe, związane z konkretnymi branżami. Jednakże obecnie wśród zawodów deficytowych w powiecie żagańskim, a tym samym w Żaganiu wskazuje się m.in. zawody nauczycielskie/pedagogiczne, grupę zawodów związaną z ochroną zdrowia i opieką medyczną (lekarze, pielęgniarki i położne), co jest uzasadnione z uwagi na starzenie się społeczeństwa, a także pracowników socjalnych, psychologów, psychoterapeutów czy spawaczy, elektryków, elektromechaników i elektromonterów³. Deficyty poszukujących pracy w tych zawodach wynikają często z braku odpowiedniego wykształcenia oraz uprawnień.

Grupa osób posiadających wykształcenie wyższe, jest drugą (zaraz po osobach z wykształceniem średnim ogólnokształcącym) stanowiącą najniższy udział w strukturze bezrobotnych (15,9%). Należy mieć na uwadze, że im wyższy poziom wykształcenia, tym mniejsze jest prawdopodobieństwo znalezienia się w sytuacji długotrwałego bezrobocia, nie oznacza to jednak, że posiadanie wyższego wykształcenia wyklucza długie pozostawanie bez pracy. Istotną rolę odgrywa również doświadczenie zawodowe i staż pracy.

³<https://barometrzwodow.pl/> [dostęp: październik 2022 r.].

Wykres 15 Struktura bezrobotnych na obszarze Starego Miasta według stażu pracy w 2021 r

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Żaganiu.

W przypadku stażu pracy, połowa bezrobotnych na obszarze Starego Miasta to osoby posiadające do 5 lat stażu, w tym około 20% stanowią bezrobotni, którzy przepracowali maksymalnie rok. Kluczowe z punktu widzenia obserwowanej struktury osób bezrobotnych jest prowadzenie działań z zakresu rewitalizacji społeczno-zawodowej oraz aktywizacja i wsparcie mieszkańców w zakresie powrotu na rynek pracy. Prowadzenie działań aktywizacyjnych, szkoleniowych i informacyjnych pozwoli na ograniczenie odpływu ludności ze Starego Miasta, oraz zapobiegać będzie negatywnym skutkom bezrobocia m.in. wykluczenia społecznego czy możliwości wystąpienia patologii społecznych, a tym samym obniżenia poczucia bezpieczeństwa. Prowadzenie działań rewitalizacyjnych w tym zakresie jest również istotne w kontekście wzmacniania poziomu integracji społecznej mieszkańców i budowy kapitału społecznego.

Kluczowe jest również prowadzenie działań mających na celu wsparcie przedsiębiorczości, co pozwoli m.in. na zmniejszenie skali poziomu bezrobocia. W przypadku Starego Miasta bilans przedsiębiorstw wyrażony stosunkiem liczby podmiotów zarejestrowanych do wyrejestrowanych, jest dodatni, jednakże niższy niż średnia dla miasta, co świadczy o niższej dynamice rozwoju gospodarczego na tym obszarze. Ponadto, prawie 60% ankietowanych negatywnie oceniło warunki do prowadzenia działalności gospodarczej. Istotne jest zatem prowadzenie działań mających na celu rozwój przedsiębiorczości na terenie Starego Miasta, co jest szczególnie istotne z uwagi na identyfikowanie Żagania, jako miasta tracącego funkcje społeczno-gospodarcze⁴.

⁴ <https://www.gov.pl/attachment/0179d436-5610-42e7-ab44-0337115e357c> - imienna lista 139 miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze

Sfera techniczna i przestrzenno-funkcjonalna

Wpływ na odczuwany poziom bezpieczeństwa ma również liczba zdarzeń drogowych. W przypadku Starego Miasta w 2021 r. odnotowano 68 zdarzeń drogowych na tym obszarze, co w przeliczeniu na 1000 mieszkańców daje wartość 11,24. Na obszarze rewitalizacji odnotowano 41%, ze wszystkich odnotowanych zdarzeń drogowych w Żaganiu 2021 r. Wpływ na taki stan rzeczy może mieć jakość infrastruktury drogowej oraz funkcjonujący układ komunikacyjny. Rynek miasta to tak naprawdę jedna ulica, lokale gastronomiczne i inne drobne usługi. Pełnienie przez rynek funkcji głównego traktu komunikacyjnego w mieście, może przekładać się na sytuację w Starym Mieście i wzrost ryzyka związanego ze zdarzeniami drogowymi – wypadkami czy kolizjami.

Rysunek 2 Żagański rynek

Źródło: archiwum własne.

Blisko 61% ankietowanych mieszkańców negatywnie ocenia jakość dróg, a 55% podkreśla niezadowolenie ze stanu technicznego chodników. Ponadto 30% wskazuje, że problemem w Starym Mieście jest niska jakość układu drogowego. Słaba jakość dróg, korki, liczne zdarzenia drogowe wpływają na obniżanie poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców oraz pogarszanie jakości ich życia.

Oprócz problemów dotyczących ruchu drogowego i stanu infrastruktury drogowej, kluczowe są również pozostałe problemy identyfikowane w sferze technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej. Widocznym problemem w przypadku Starego Miasta jest niski poziom dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji terenu. Dodatkowo, warto zwrócić uwagę, że Miasto Żagań zostało

zaklasyfikowane jako miasto średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze⁵. Sytuacja społeczno-gospodarcza w mieście, ze szczególnym wskazaniem na obszar Starego Miasta ulega zmianom i przekształceniom. Widoczny proces wyludniania się miasta ma związek ze zmianą pełnionych funkcji i zanikaniem funkcji mieszkaniowej na rzecz stopniowego rozwoju funkcji usługowej i turystycznej. Żagań jest miastem z funkcjonalnie zagospodarowanym układem urbanistycznym wkomponowanym w przyrodę miejską. Z uwagi na zlokalizowanie 180 obiektów zabytkowych na terenie Starego Miasta, obszar rewitalizacji jest miejscem atrakcyjnym turystycznie. Do głównych form turystyki uprawianej na tym terenie można zaliczyć turystykę poznawczą, w tym kulturową (związaną z zabytkami i tematycznymi szlakami kulturowymi m.in. Żagański Szlak Książęcy), militarną (związaną z uznawaniem miasta za Pancerną Stolicę Polski czy sentymentalną (związaną z obecnością cmentarzy niemieckich)⁶. Znaczenie ma również turystyka religijna związana z podróżami do obiektów sakralnych, w tym przypadku związane jest to z obecnością dawnego zespołu poaugustiańskiego z cenną biblioteką. Jednakże potencjał turystyczny obszaru jest ograniczony m.in. z uwagi na bardzo wysoki poziom degradacji technicznej, związany ze zniszczeniami budynków oraz zapotrzebowaniem na prace remontowe. Problem ten dotyczy degradacji zarówno obiektów kubaturowych, jak i elementów infrastruktury liniowej i przestrzeni publicznych. Wysokie zagęszczenie obiektów zabytkowych na terenie Starego Miasta z jednej strony jest przejawem bogatego materialnego dziedzictwa kulturowego, a z drugiej stanowi istotne wyzwanie i jest niezwykle kosztochłonne, z uwagi na konieczność remontów poszczególnych obiektów. Ponad 25% ankietowanych jako mocną stroną wskazuje zabytki, a podobny procent (niecałe 24%) na pierwszym miejscu wskazując słabe strony, wymienia zaniedbane kamienice i zabytki. Poziom degradacji w Starym Mieście wynika przede wszystkim z wysokiej gęstości zaludnienia oraz liczby korzystających z tej infrastruktury. Stare Miasto stanowi miejsce koncentracji tego problemu i w szczególności powinno zostać objęte działaniami rewitalizacyjnymi.

Kluczowe z punktu widzenia Starego Miasta jest zatem ożywienie przestrzeni publicznych. Poniżej przedstawiono Rynek Miasta - mimo iż przestrzeń doposażona jest w obiekty małej architektury oraz nasadzenia zieleni, nie jest atrakcyjna dla mieszkańców, co wynika z otoczenia obszaru – braku atrakcji i oferty spędzania czasu wolnego.

---

⁵ <https://www.gov.pl/attachment/0179d436-5610-42e7-ab44-0337115e357c> - imienna lista 139 miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze.

⁶ Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego.

Rysunek 3 Żagański Rynek, w tle budynek byłego ratusza

Źródło: archiwum własne.

Obszar Starego Miasta stanowi miejsce koncentracji usług, pełni wiele funkcji, ale posiada również wiele deficytów, co sprawia, że nie jest to jednocześnie najwygodniejsze miejsce do zamieszkania. Poniżej ul. Warszawska będąca miejscem skupiania się różnorodnych usług (w szczególności usługi bankowe i handel), jednocześnie brakuje tam miejsc atrakcyjnych z punktu widzenia mieszkańców oraz turystów – kawiarni czy restauracji.

Rysunek 4 Żagań - ul. Warszawska, w tle wieża ratuszowa

Źródło: archiwum własne.

Nieatrakcyjny wizerunek obszaru, wynika między innymi z niskiej jakości i dostępności przestrzeni publicznych, obecności obiektów wymagających modernizacji, budynków i miejsc opuszczonych, które nie są aktualnie użytkowane, a stanowią potencjał do zaadaptowania ich pod pełnienie nowych funkcji. Działania te pozwolą na wyprowadzenie obszaru z kryzysu, ożywienie społeczno-gospodarcze, zwiększenie poziomu integracji mieszkańców i jakości ich życia. Jako przykłady obiektów i miejsc, które powinny zostać zagospodarowane, można wskazać m.in. wieżę ratuszową, będącą pozostałością ratusza usytuowanego pierwotnie w Rynku, a także basen miejski czy budynek oranżerii znajdujący się przy Pałacu Książęcym.

Rysunek 5 Teren nieczynnego basenu miejskiego

Źródło: archiwum własne.

Basen miejski w Żaganiu od 2018 r. jest nieczynny. Z uwagi na wielkość terenu kąpieliska miejskiego, stanowi ono potencjał do rozwoju oferty sportowej i rekreacyjnej, zarówno dla mieszkańców Żagania, jak i okolic. Obecnie obiekt i budynki zlokalizowane w pobliżu basenu są niezagospodarowane i wymagają modernizacji. Blisko 65% ankietowanych negatywnie oceniało ofertę sportową i rekreacyjną na terenie obszaru rewitalizacji. Inwestycja pozwoliłaby na poprawę jakości życia mieszkańców oraz zaspokojenie ich potrzeb, dzięki kompleksowej poprawie standardu obiektu, zagospodarowaniu terenów zielonych kąpieliska oraz stworzeniu oferty zajęć sportowych, rekreacyjnych dla różnych grup mieszkańców, ze szczególnym wskazaniem na dzieci i młodzież oraz seniorów.

Poniżej kolejny z przykładów miejsc wymagających podjęcia interwencji. Taras znajdujący się na terenie Pałacu i Parku Pałacowego, nad oranżerią, wymaga remontu i aktualnie nie jest udostępniany dla mieszkańców. Miejsce to jest szczególnie atrakcyjne z uwagi na fakt, że stanowi główną oś widokową prowadzącą od pałacu w kierunku południowo-zachodnim, przez przesiekę w Bażanciarni do punktu widokowego na Wzgórzu Piotra.

Rysunek 6 Taras nad oranżerią

Źródło: archiwum własne.

Innym niewykorzystanym miejscem na terenie Parku Pałacowego jest oranżeria, pełniąca aktualnie funkcję magazynu dla sprzętów Żagańskiego Pałacu Kultury. Jej remont oraz zaadaptowanie pod pełnienie nowych funkcji wraz z kompleksowym zagospodarowaniem obszaru Parku Pałacowego, pozwoliłoby na przyciągnięcie mieszkańców, stanowiłoby miejsce spotkań i spędzania czasu wolnego, również dla turystów i mieszkańców sąsiednich miejscowości.

Rysunek 7 Budynek oranżerii

Źródło: archiwum własne.

Zatem istotnym deficytem widocznym na obszarze rewitalizacji jest brak uporządkowanych i atrakcyjnych przestrzeni publicznych do spędzania czasu wolnego i integracji mieszkańców. Ponadto mimo posiadanego potencjału turystycznego, w Starym Mieście widoczne są braki w zakresie infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej. Trudności w zagospodarowaniu przestrzeni wynikają przede wszystkim ze specyfiki obszaru, przebiegu rzeki Bóbr, obecności obszarów szczególnego zagrożenia powodzią czy terenów ochrony konserwatorskiej, które stanowią ograniczenia w użytkowaniu i wykorzystaniu terenu. Jednakże z punktu widzenia wyprowadzenia obszaru ze stanu kryzysowego istotne jest wykorzystanie potencjału zaniedbanych i niezmodernizowanych obiektów i przestrzeni (m.in. basenu) oraz zaadaptowanie istniejących obiektów pod pełnienie nowych funkcji, w celu poprawy wizerunku miasta i zwiększenia atrakcyjności osiedleńczej i turystycznej.

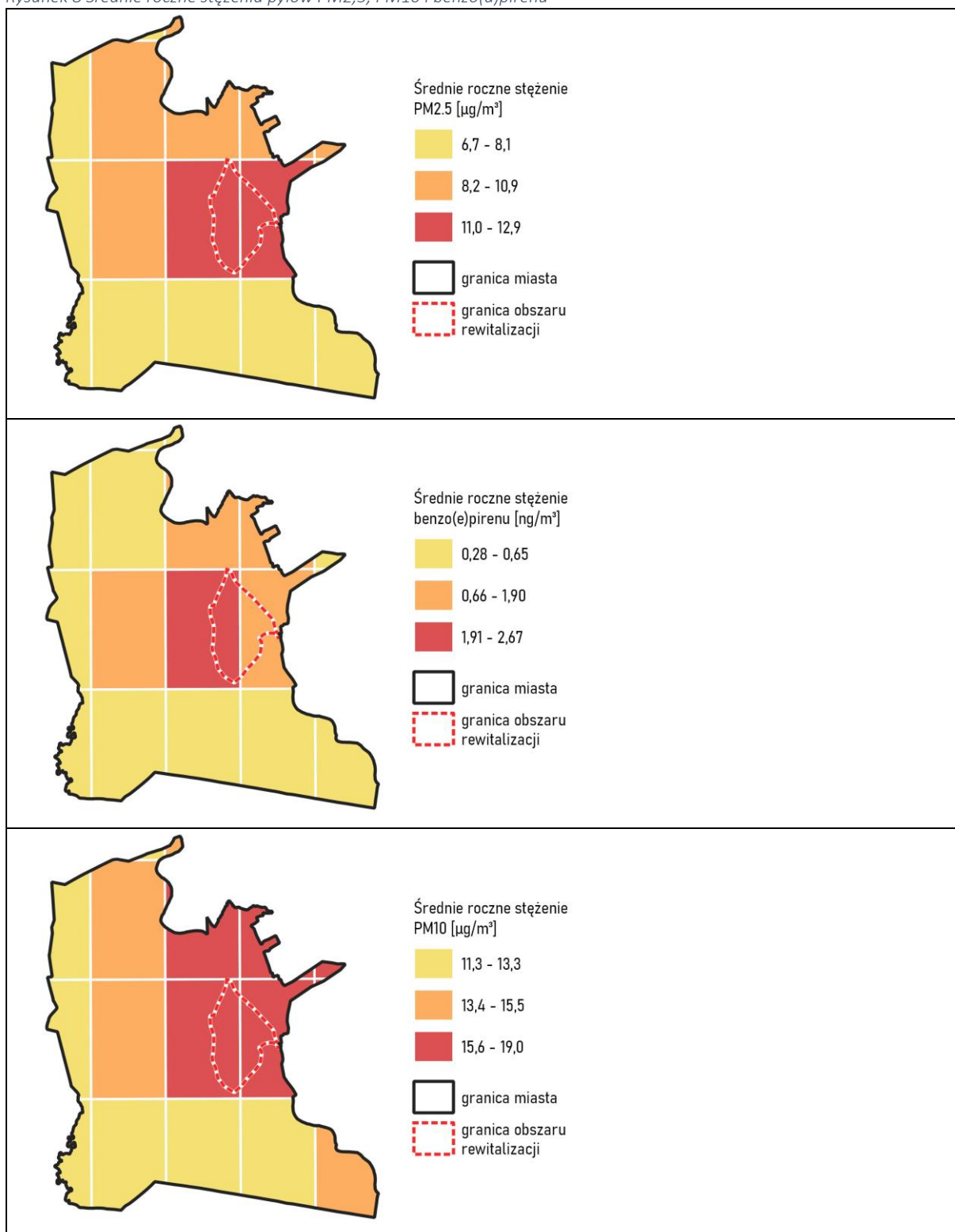
Sfera środowiskowa

Problemem Starego Miasta, istotnym w szczególności w kontekście postępującego kryzysu klimatycznego jest konieczność termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej. Z uwagi na ich umiejscowienie na obszarze rewitalizacji, obszar Starego Miasta wykazuje największe potrzeby w tym zakresie. Termomodernizacji wymaga m.in. budynek Urzędu Miasta Żagań, miejskie przedszkola, szkoły

podstawowe czy miejska biblioteka publiczna znajdujące się na terenie Starego Miasta. Ważne jest również prowadzenie działań mających na celu poprawę jakości powietrza.

Rysunek 8 Średnie roczne stężenia pyłów PM_{2,5}, PM₁₀ i benzo(a)pirenu

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://powietrze.gios.gov.pl/>.

Jak można zauważyć, wartości dotyczące stężeń zarówno pyłów PM_{2,5}, PM₁₀, jak i benzo(a)pirenu wskazują, że najgorsza jakość powietrza charakteryzuje północno-wschodnią część miasta,

ze szczególnym wskazaniem na obszar Starego Miasta. W Żaganiu emisja do atmosfery powodowana jest przede wszystkim przez lokalne kotłownie węglowe, domowe piece grzewcze (tzw. niska emisja), a także emisję pochodzącą z transportu. Mimo że w opinii mieszkańców jakość powietrza nie została oceniona źle, warto mieć na uwadze, że w skali całego miasta, obszar rewitalizacji charakteryzuje się najniższą jakością powietrza i wymaga poprawy w tym zakresie.

Dodatkowo mimo, iż respondenci pozytywnie wypowiadali się na temat czystości obszaru rewitalizacji należy wskazać na lawinowy przyrost liczby dzikich wysypisk na terenie miasta. W latach 2017-2021 wzrost ich liczby wyniósł 400%. Obserwowane zjawisko może być efektem niskiego poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców, a także ubożenia społeczności lokalnej i rosnących opłat związanych z wywozem odpadów.

Tabela 11 Zlikwidowane dzikie wysypiska w ciągu roku na terenie miasta Żagań

	2017	2018	2019	2020	2021	dynamika 2017-2021
Zlikwidowane dzikie wysypiska w ciągu roku	11	23	45	48	55	400%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Problemy i potrzeby obszaru rewitalizacji

Aktualne procesy identyfikowane w Starym Mieście są ze sobą powiązane i wzajemnie się warunkują. W przypadku analizy obszaru widoczny jest ciąg przyczynowo-skutkowy. Zidentyfikowane zjawiska rodzą istotne problemy na obszarze, a ich skutki wpływają na obecną sytuację obserwowaną w Starym Mieście. Poniżej przedstawiono listę zidentyfikowanych przyczyn problemów występujących na terenie Starego Miasta oraz widocznych skutków.

Przyczyna	Problem	Skutek	Potrzeby i wyzwania
bezrobocie, wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej	występowanie grup osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	marginalizacja, utrwalenie niekorzystnych modeli zachowań, niski poziom integracji mieszkańców, możliwość wystąpienia patologii społecznych	zwiększenie poziomu integracji mieszkańców, prowadzenie działań aktywizujących, wyrównanie szans mieszkańców w dostępie do różnorodnych usług
ponad 50% badanych wskazuje na niską jakość oferty instytucji kultury oraz programów skierowanych do dzieci i młodzieży	spadająca liczba czytelników i frekwencja na wydarzeniach kulturalnych	spadek poziomu aktywności kulturalnej	wzrost aktywności mieszkańców poprzez tworzenie warunków do uczestnictwa w nowoczesnej ofercie kulturalnej
identyfikacja przez 30% ankietowanych poziomu zagrożenia zjawiskiem alkoholizmu w starym mieście jako wysoki	trudności w oszacowaniu liczby osób borykających się z problemami alkoholowymi	niższe poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców, możliwość wystąpienia patologii społecznych	prowadzenie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom
zagęszczenie zabudowy, zły stan budynków, obecność obiektów zabytkowych wymagających modernizacji, wysoka gęstość zaludnienia	wysoki poziom degradacji technicznej	nieatrakcyjny wizerunek obszaru, niski poziom atrakcyjności osiedleńczej, wyludnianie	modernizacja i poprawa stanu technicznego i wyglądu budynków, renowacja i modernizacja techniczna zabudowy historycznej z wprowadzeniem współczesnej funkcji
niska jakość układu drogowego, niezadowalający stan infrastruktury drogowej	odnotowana duża liczba zdarzeń drogowych, hałas, trudności w przemieszczaniu, korki	obniżanie poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców, pogarszanie jakości życia mieszkańców	poprawa jakości i stanu infrastruktury drogowej i okołodrogowej
brak odpowiedniej infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej, utrata funkcji społeczno-gospodarczych	niski poziom dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji terenu	wyludnianie się starego miasta, obniżenie atrakcyjności turystycznej i osiedleńczej	wykorzystanie posiadanych potencjałów związanych z terenami zielonymi i budynkami zabytkowymi,

Przyczyna	Problem	Skutek	Potrzeby i wyzwania
			zagospodarowanie terenów zielonych na cele rekreacji, sportu, kultury i zdrowia
nieatrakcyjne przestrzenie publiczne, brak miejsc do spędzania czasu, niedostatecznie atrakcyjna oferta rozrywkowo-kulturalna	ujemne saldo migracji, niski poziom aktywności mieszkańców, brak integracji, niski poziom poczucia tożsamości	depopulacja, obumieranie Starego Miasta, utrata funkcji miastotwórczych, społeczno-gospodarczych, w tym miejskich i rezydencjonalnych	stworzenie atrakcyjnej oferty czasu sportowo-rekreacyjnej i czasu wolnego, budowanie systemu zieleni miejskiej, stworzenie miejsc do spędzania czasu wolnego, wsparcie rozwoju funkcji usługowych i administracyjnych, wspieranie różnorodności usług, wzmacnianie tożsamości i przynależności do miejsca zamieszkania
przebieg rzeki Bóbr, obszary zagrożenia powodzią, tereny ochrony konserwatorskiej	ograniczenia w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenów	niedostateczna liczba atrakcyjnych przestrzeni publicznych i miejsc sprzyjających integracji	stworzenie przestrzeni publicznych dla mieszkańców, budowanie systemu zieleni miejskiej
niska efektywność energetyczna, emisja liniowa i punktowa, przebieg głównych traktów komunikacyjnych	niezadowalająca jakość powietrza	negatywny wpływ na zdrowie mieszkańców, pogorszenie jakości życia	poprawa jakości powietrza, prowadzenie działań z zakresu edukacji ekologicznej
niska świadomość ekologiczna mieszkańców, ubożenie społeczności lokalnej	gromadzenie odpadów w miejscach niedozwolonych	powstawanie dzikich wysypisk, negatywne oddziaływanie na zdrowie mieszkańców oraz estetykę miasta	działania zmierzające do podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców

Zaplanowane do realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjne powinny stanowić odpowiedź na zdiagnozowane problemy i zapobiegać oraz dążyć do likwidowania skutków zjawisk kryzysowych. W przypadku Starego Miasta kluczowe jest zapobieganie wyludnianiu się obszaru oraz przeciwdziałanie występowaniu problemów społecznych oraz marginalizacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Możliwe to będzie dzięki poprawie wizerunku miasta, zarówno w zakresie remontów, modernizacji budynków i obiektów zabytkowych, jak i stworzenia atrakcyjnych przestrzeni publicznych, które umożliwią i sprzyjać będą integracji miejscowej ludności. Kompleksowa rewitalizacja pozwoli na ożywienie Starego Miasta oraz uzupełnieniu ofertę o nowe funkcje. Kluczowe jest przezwyciężenie kryzysu społecznego poprzez realizację działań skierowanych do różnych grup interesariuszy, w celu pobudzenia aktywności społecznej.

5.3 Potencjały obszaru rewitalizacji

Przeprowadzenie diagnozy delimitacyjnej oraz diagnozy pogłębionej obszaru, a także spacer studyjne i obserwacje w terenie pozwoliły na wskazanie potencjałów obszaru rewitalizacji – Stare Miasto. Przedstawienia potencjałów dokonano w podziale na sfery: społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną i techniczną.

Sfera społeczna

- wysoki poziom dostępności do usług społecznych
- koncentracja organizacji pozarządowych
- prężnie działające instytucje kultury (Miejska Biblioteka Publiczna im. Papuszy, Żagański Pałac Kultury)
- postrzeżenie obszaru i identyfikacja jako centrum miasta

Sfera gospodarcza

- potencjał handlowo-usługowy
- koncentracja funkcji usługowych i administracyjnych o znaczeniu ogólnomiejskim i regionalnym
- duża liczba podmiotów gospodarczych
- wielofunkcyjność obszaru, połączenie funkcji strefy aktywności gospodarczej i mieszkaniowej

Sfera środowiskowa

- atrakcyjność terenów zielonych, potencjał rekreacyjno-wypoczynkowy – Park Pałacowy
- obecność rzeki Bóbr – potencjał do rozwoju turystyki

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

- centralna historyczna część miasta
- duża liczba obiektów zabytkowych i obiektów dziedzictwa historycznego
- dostępność obiektów o charakterze rekreacyjnym
- możliwość wykorzystania zasobów historycznych i walorów przyrodniczych do rozwoju turystyki weekendowej

Sfera techniczna

- udogodnienia w przestrzeniach publicznych, dostosowanie do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami
- istniejący układ komunikacyjny, ukształtowany rozplanowaniem historycznym

6. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji

Wizja, zgodnie z ustawą o rewitalizacji jest obowiązkowym elementem programu rewitalizacji. W oparciu o przeprowadzone prace diagnostyczne, charakterystykę przyczynowo skutkową problemów obszaru rewitalizacji, a także analizę potencjałów, poniżej zaprezentowano projekcję pożądanego stanu OR po przeprowadzeniu zaplanowanych działań rewitalizacyjnych.

WIZJA OBSZARU REWITALIZACJI

Po przeprowadzonej rewitalizacji nastąpiło ożywienie społeczne obszaru, a mieszkańcy stanowią zintegrowaną wspólnotę działającą na rzecz dalszego rozwoju całego miasta. Stare Miasto tętni życiem, jest miejscem spotkań i integracji społeczności lokalnej. Ograniczone zostały negatywne zjawiska społeczne oraz problemy funkcjonalno-przestrzenne i techniczne.

Poprawie uległa jakość życia mieszkańców oraz wizerunek obszaru Starego Miasta.

Wykorzystano potencjał związany z historią, dziedzictwem kulturowym i posiadanymi zasobami w postaci terenów zielonych.

Zrewitalizowana przestrzeń przyciąga mieszkańców, turystów, jest dostępna dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz atrakcyjna zarówno dla dzieci, młodzieży, osób dorosłych, jak i seniorów.

Stare Miasto stanowi atrakcyjne centrum społeczno-gospodarcze Żagania, zaspokajające potrzeby społeczności lokalnej, w którym przenikają się funkcje o różnym charakterze.

7. Cele rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań

Realizacja wizji będzie możliwa dzięki wdrożeniu zaproponowanych celów strategicznych. Uzupełnieniem i jednocześnie rozwinięciem celów strategicznych jest katalog przypisanych kierunków działań, a w dalszej części dokumentu zbiór przedsięwzięć rewitalizacyjnych, których realizacja urzeczywistni wizję. Poniżej przedstawiono schemat logiczny poszczególnych elementów planowania strategicznego.

Dwa cele strategiczne obejmują swoim zakresem 5 analizowanych sfer – społeczną, gospodarczą, przestrzenno-funkcjonalną, techniczną i środowiskową. Realizacja zaproponowanych celów ma przyczynić się do ożywienia, rewaloryzacji i odnowy Starego Miasta, jako obszaru wywierającego wpływ na wszystkich mieszkańców miasta Żagań, a w szczególności interesariuszy rewitalizacji.

Cel strategiczny 1

- Wzrost integracji i aktywności społecznej, kulturalnej oraz gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji

Cel strategiczny 2

- Nadanie nowych lub przywrócenie funkcji obiektom i przestrzeniom wraz z działaniami na rzecz ochrony środowiska

Cel strategiczny	Kierunki działań	Diagnozowane zjawiska kryzysowe	Identyfikowane potencjały	Spodziewane efekty
1. Wzrost integracji i aktywności społecznej, kulturalnej oraz gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji	1.1 Stworzenie warunków do integracji różnych grup społecznych, w tym grup zagrożonych marginalizacją (osoby starsze, osoby z niepełnosprawnością, ubogie, bezrobotne) 1.2 Aktywizacja i włączenie społeczne grup zagrożonych marginalizacją 1.3 Wzrost poczucia tożsamości 1.4 Wzrost poziomu przedsiębiorczości, rozwój rynku pracy na obszarze rewitalizacji	Funkcjonowanie grup osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (klientów pomocy społecznej, osób starszych, niepełnosprawnych, bezrobotnych) Niższy niż w pozostałych częściach miasta rozwój gospodarczy Złe warunki do prowadzenia działalności gospodarczej Obniżająca się aktywności kulturalna Niski poziom związania mieszkańców z miejscem zamieszkania (migracje, wyludnianie się centrum miasta)	<ul style="list-style-type: none"> wysoki poziom dostępności do usług społecznych koncentracja organizacji pozarządowych prężenie działające instytucje kultury (Miejska Biblioteka Publiczna im. Papuszy, Żagański Pałac Kultury) postrzeganie obszaru i identyfikacja jako centrum miasta możliwości centrotwórcze bogate dziedzictwo kulturowe potencjał handlowo-usługowy – centrum miasta koncentracja funkcji usługowych i administracyjnych o znaczeniu ogólnomiejskim i regionalnym duża liczba podmiotów gospodarczych wielofunkcyjność obszaru, połączenie funkcji strefy aktywności gospodarczej i mieszkaniowej 	<ul style="list-style-type: none"> spadek liczby osób bezrobotnych <ul style="list-style-type: none"> spadek liczby klientów OPS wzrost liczby miejsc pracy wzrost liczby osób prowadzących działalność gospodarczą, poprawa poziomu i jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji większa liczba wydarzeń i imprez integracyjnych, edukacyjnych, sportowo-rekreacyjnych, kulturalnych rozwinęte inicjatywy edukacyjne, kulturalne i sportowe zwiększone uczestnictwo osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w życiu społeczno-kulturalnym miasta wzrost liczby odwiedzających turystów
2. Nadanie nowych lub przywrócenie funkcji obiektom i przestrzeniom wraz z działaniami na rzecz ochrony środowiska	2.1 Zagospodarowanie i uporządkowanie zdegradowanych przestrzeni służących zaspokajaniu potrzeb mieszkańców 2.2 Modernizacja i adaptacja istniejących obiektów użyteczności publicznej	Niedostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb i oczekiwań społecznych, a zwłaszcza do potrzeb grup zagrożonych wykluczeniem społecznym Utrata funkcji obiektów publicznych i brak	<ul style="list-style-type: none"> atrakcyjność terenów zielonych, potencjał rekreacyjno-wypoczynkowy – Park Pałacowy obecność rzeki Bóbr – potencjał do rozwoju turystyki centralna historyczna część miasta 	<ul style="list-style-type: none"> poprawa ładu przestrzennego na obszarze rewitalizacji poprawa wizerunku, estetyki przestrzeni publicznych wzrost zainteresowania aktywnymi formami spędzania wolnego czasu wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji

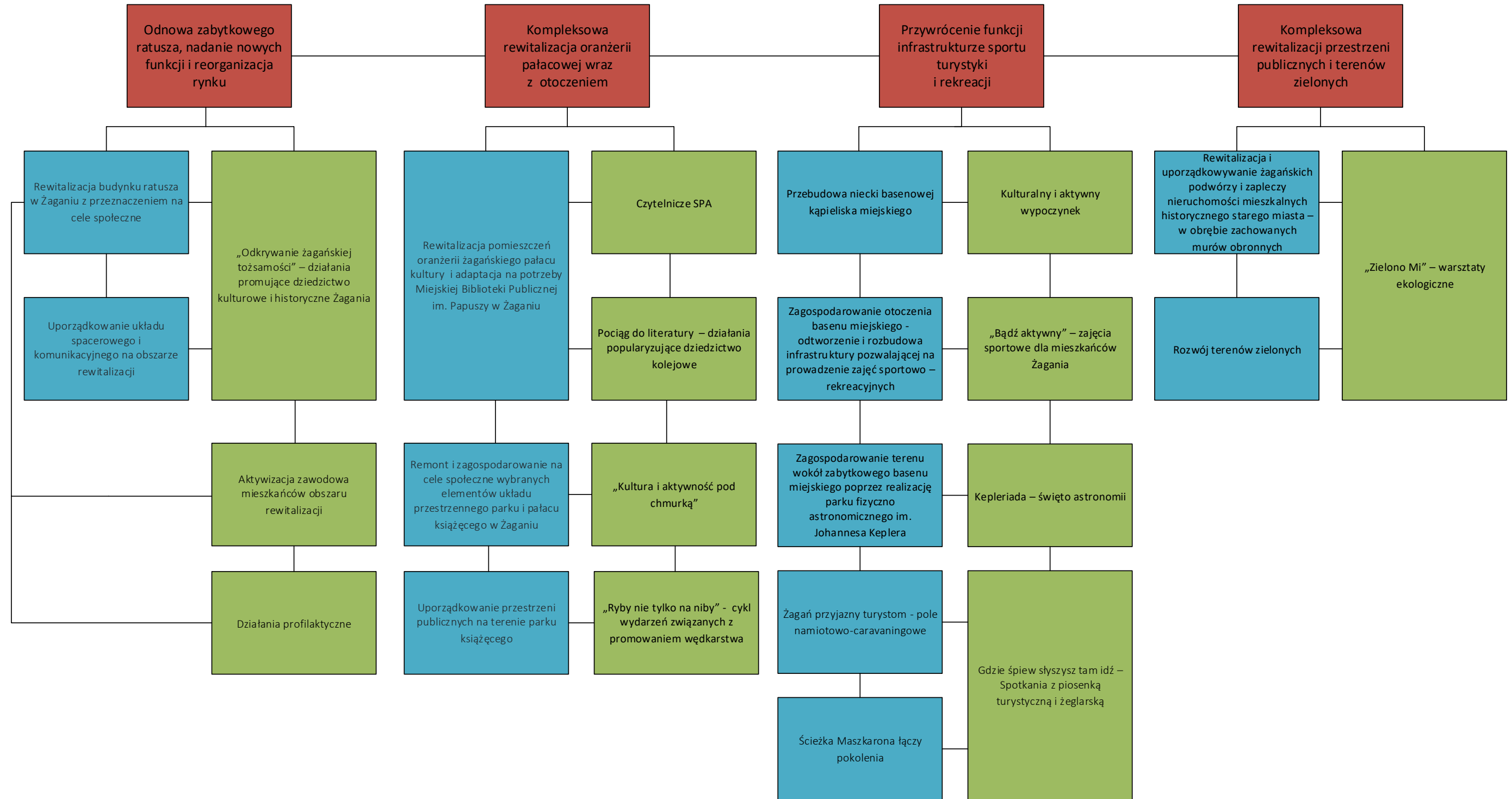

Cel strategiczny	Kierunki działań	Diagnozowane zjawiska kryzysowe	Identyfikowane potencjały	Spodziewane efekty
	<p>2.3 Rozwój i przywrócenie funkcji zabytkowym obiektom sportu, rekreacji i kultury</p> <p>2.4 Kształtowanie świadomości ekologicznej</p>	<p>dostosowania do potrzeb społecznych</p> <p>Wysoki poziom degradacji technicznej obiektów</p> <p>Niski poziom dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji terenu</p> <p>Ograniczenia w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenów</p> <p>Niski poziom świadomości ekologicznej mieszkańców Niezadawalająca jakość powietrza Gromadzenie odpadów w miejscach niedozwolonych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • duża liczba obiektów zabytkowych i obiektów dziedzictwa historycznego • dostępność obiektów o charakterze rekreacyjnym • możliwość wykorzystania zasobów historycznych i walorów przyrodniczych do rozwoju turystyki weekendowej • udogodnienia w przestrzeniach publicznych, dostosowanie do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami • istniejący układ komunikacyjny, ukształtowany rozplanowaniem historycznym • dziedzictwo architektoniczne miasta • potencjał do rozwoju usług związanych z turystyką i rekreacją • potencjał przestrzeni publicznych • koncentracja obiektów użyteczności publicznej 	<ul style="list-style-type: none"> • aktywne korzystanie z lokalnych przestrzeni publicznych • powstanie przestrzeni przyjaznych mieszkańcom • poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej i terenów rekreacyjnych <ul style="list-style-type: none"> • rozszerzenie zasobów infrastrukturalnych dla działań kulturalnych, rekreacyjnych, turystycznych • wzrost dostępności do obiektów w tym użyteczności publicznej dla osób z niepełnosprawnościami

8. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

8.1 Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Poniżej przedstawiono logikę interwencji. Kolorem niebieskim wyróżniono projekty koncentrujące się na kwestiach infrastruktury, zielonym zaś projekty społeczne.

Wiązka projektowa	Numer	Projekty infrastrukturalne	Numer	Projekty miękkie / społeczne	Problemy, które mogą zostać rozwiązane dzięki realizacji przedsięwzięcia
I	1	Rewitalizacja budynku ratusza w Żaganiu z przeznaczeniem na cele społeczne	3	„Odkrywanie żagańskiej tożsamości” – działania promujące dziedzictwo kulturowe i historyczne Żagania	<ul style="list-style-type: none"> – Funkcjonowanie grup osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (klientów pomocy społecznej, osób starszych, niepełnosprawnych, bezrobotnych) – Niski poziom związania mieszkańców z miejscem zamieszkania (migracje, wyludnianie się centrum miasta) <ul style="list-style-type: none"> – Obniżająca się aktywności kulturalna – Utrata funkcji obiektów publicznych i brak dostosowania potrzeb społecznych <ul style="list-style-type: none"> – Wysoki poziom degradacji technicznej obiektów – Niski poziom dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji terenu – Niedostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb i oczekiwań społecznych, a zwłaszcza do potrzeb grup zagrożonych wykluczeniem społecznym – Likwidacja barier architektonicznych, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznego osób z niepełnosprawnościami
	2	Uporządkowanie układu spacerowego i komunikacyjnego na obszarze rewitalizacji	4	Aktywizacja zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji	
			5	Działania profilaktyczne na rzecz rozwiązywania problemów społecznych	
II	6	Rewitalizacja pomieszczeń oranżerii żagańskiego pałacu kultury i adaptacja na potrzeby Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Papuszy w Żaganiu	7	Czytelnicze SPA	<ul style="list-style-type: none"> – Obniżająca się aktywności kulturalna – Utrata funkcji obiektów publicznych i brak dostosowania do potrzeb społecznych <ul style="list-style-type: none"> – Wysoki poziom degradacji technicznej obiektów – Niski poziom dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji terenu – Niedostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb i oczekiwań społecznych, a zwłaszcza do potrzeb grup zagrożonych wykluczeniem społecznym – Ograniczenia w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenów <ul style="list-style-type: none"> – Niski poziom świadomości ekologicznej mieszkańców
			8	Pociąg do literatury – działania popularyzujące dziedzictwo kolejowe	
	9	Remont i zagospodarowanie na cele społeczne wybranych elementów układu przestrzennego parku i pałacu książęcego w Żaganiu	10	„Kultura i aktywność pod chmurką”	
	11	Uporządkowanie przestrzeni publicznych na terenie parku książęcego	12	„Ryby nie tylko na niby” - cykl wydarzeń związanych z	

Wiązka projektowa	Numer	Projekty infrastrukturalne	Numer	Projekty miękkie / społeczne	Problemy, które mogą zostać rozwiązane dzięki realizacji przedsięwzięcia
				promowaniem wędkarstwa	
III	13	Przebudowa niecki basenowej kąpieliska miejskiego	14	Kulturalny i aktywny wypoczynek	<ul style="list-style-type: none"> - Obniżająca się aktywności kulturalna - Niski poziom związania mieszkańców z miejscem zamieszkania (migracje, wyludnianie się centrum miasta) - Utrata funkcji obiektów publicznych i brak dostosowania potrzeb społecznych <ul style="list-style-type: none"> - Wysoki poziom degradacji technicznej obiektów - Niższy niż pozostałych częściach miasta rozwój gospodarczy <ul style="list-style-type: none"> - Złe warunki do prowadzenia działalności gospodarczej
	15	Zagospodarowanie otoczenia basenu miejskiego - odtworzenie i rozbudowa infrastruktury pozwalającej na prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych	16	„Bądź aktywny” – zajęcia sportowe dla mieszkańców Żagania	
	17	Zagospodarowanie terenu wokół zabytkowego basenu miejskiego poprzez realizację parku fizyczno - astronomicznego im. Johanna Keplera	18	Kepleriada – święto astronomii	
	19	Żagań przyjazny turystom - pole namiotowo-carawaningowe	21	Gdzie śpiew słyszysz tam idź – spotkania z piosenką turystyczną i żeglarską	
	20	Ścieżka Maszkarona łączy pokolenia			
IV	22	Rewitalizacja i uporządkowywanie żagańskich podwórz i zapleczy nieruchomości mieszkalnych historycznego starego miasta – w obrębie	24	„Zielono Mi” – warsztaty ekologiczne	<ul style="list-style-type: none"> - Niezadawalająca jakość powietrza - Gromadzenie odpadów w miejscach niedozwolonych - Ograniczenia w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenów - Niski poziom świadomości ekologicznej mieszkańców

Wiązka projektowa	Numer	Projekty infrastrukturalne	Numer	Projekty miękkie / społeczne	Problemy, które mogą zostać rozwiązane dzięki realizacji przedsięwzięcia
		zachowanych murów obronnych			– Niedostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb i oczekiwań społecznych, a zwłaszcza do potrzeb grup zagrożonych wykluceniem społecznym
	23	Rozwój terenów zielonych			

Nazwa przedsięwzięcia
1. Rewitalizacja budynku ratusza w Żaganiu z przeznaczeniem na cele społeczne
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Żagań o statusie miejskim Jednostki kultury w Żaganiu (m.in. Muzeum Obozów Jenieckich w Żaganiu)
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Nieatrakcyjny wizerunek miejsca, postępująca degradacja, zły stan techniczny, zapóźnienia w zakresie prac remontowych oraz brak przestrzeni do prowadzenia działalności organizacji pozarządowych, a także działalności kulturalnej. Wskazane deficyty negatywnie rzutują na poziom aktywności i integracji mieszkańców.
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia
Remont budynku ze zmianą funkcji na budynek użyteczności publicznej oraz zmiany przestrzenne pomieszczeń wewnątrz Ratusza z przystosowaniem ich do konkretnych potrzeb: <ul style="list-style-type: none"> – stworzenie przestrzeni dla działań edukacyjno-doradczych – utworzenie przestrzeni dla miejskich/regionalnych ekspozycji muzealnych – przeniesienie zasobów historycznych zlokalizowanych w różnych miejscach i ich udostępnienie, eksponowanie mieszkańcom i turystom – stworzenie przestrzeni dla NGO oraz młodzieży (Młodzieżowej Rady Miasta Żagania)
Odniesienie do celów rewitalizacji
Nadanie nowych lub przywrócenie funkcji obiektom i przestrzeniom wraz z działaniami na rzecz ochrony środowiska
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
Projekt obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> • prace budowlane w zakresie wymiany tynków i powłok malarskich, • wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, • odnowienie zabytkowej sztukaterii, • prace budowlane związane z zabezpieczeniem i wymianą zużytych elementów architektoniczno-konstrukcyjnych, • wymiany wszystkich instalacji wodno-kanalizacyjnych, elektrycznych i wyposażenie w instalację p.poz., • wykonanie udogodnień dostosowujących obiekt do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. <p>Ostateczny zakres prac ustalony zostanie na etapie tworzenia dokumentacji projektowej w momencie dokonywania uzgodnień i uzyskania szczegółowych zleceń od Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.</p>
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Przedsięwzięcie zapewnia dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, pochodzenie etniczne, wyznawaną religię lub światopogląd, orientację seksualną. Obiekt pozbawiony będzie barier architektonicznych i zawierać będzie informacje na temat rozkładu pomieszczeń, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy, lub głosowy. Zainstalowane zostaną urządzenia (np. pętle indukcyjne) dla obsługi osób słabosłyszących.

Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia

Żagań, ul Rynek 36, budynek Ratusza

Okres realizacji

2024-2025

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
1 500 000,00 zł		8 500 000,00 zł	

Łączna wartość przedsięwzięcia

10 000 000,00 zł

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia**Wskaźniki produktu:**

Powierzchnia zmodernizowanego zabytku (zabudowy) – ok. 500 m²

Liczba obiektów objętych wsparciem – 1 szt.

Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

Liczba osób korzystających z zrewitalizowanej infrastruktury: 4 000 osób/rok

Nazwa przedsięwzięcia
2. Uporządkowanie układu spacerowego i komunikacyjnego na obszarze rewitalizacji
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Żagań o statusie miejskim
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Obecnie obszar rewitalizacji charakteryzuje się wysokim poziomem degradacji technicznej oraz niskim poziomem dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji terenu. Brak atrakcyjnych przestrzeni prowadzi do utraty funkcji społeczno-gospodarczych oraz do stopniowej depopulacji. Ponadto aktualne zagospodarowanie i organizacja komunikacji pozbawia ścisłego centrum obszaru rewitalizacji klasycznych funkcji agory – miejsca spotkań i integracji mieszkańców. Dodatkowo na wskazanym obszarze zdiagnozowano niską atrakcyjność gospodarczą wywołaną złymi warunkami do prowadzenia działalności gospodarczej.
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia
Rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców i poprawę poczucia bezpieczeństwa. Stworzenie atrakcyjnych i bezpiecznych przestrzeni pozwoli na zatrzymanie odpływu mieszkańców.
Odniesienie do celów rewitalizacji
Nadanie nowych lub przywrócenie funkcji obiektom i przestrzeniom wraz z działaniami na rzecz ochrony środowiska
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
Przedsięwzięcie obejmuje m.in.: <ul style="list-style-type: none"> • przebudowę nawierzchni jezdni i chodników, • budowę elementów systemu odprowadzenia wód deszczowych, • modernizację i wymianę oświetlenia przestrzeni publicznych, • zmiana koncepcji organizacji ruchu z uwzględnieniem możliwości wygospodarowania dodatkowej przestrzeni po działalność usługową/gastronomiczną. • Przebudowa kładki spacerowej (ul. Mostowa) oraz dodatkowo: <ul style="list-style-type: none"> • doposażenie obszaru w obiekty małej architektury oraz zieleni miejską (m.in. ławki, kosze na śmieci, klomby kwiatowe, nowe nasadzenia drzew ozdobnych, stojaki na rowery i oznakowanie drogowe). Ostateczny zakres prac ustalony zostanie na etapie tworzenia dokumentacji projektowej w momencie dokonywania uzgodnień i uzyskania szczegółowych zleceń od Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
Przedsięwzięcie zapewnia dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, pochodzenie etniczne, wyznawaną religię lub światopogląd, orientację seksualną. Przeprowadzone roboty budowlane uwzględnią będą zasady uniwersalnego projektowania dla zapewnienia

dostępności, a przestrzeń publiczna pozbawiona zostanie barier architektonicznych. Ciągi komunikacyjne/chodniki na całym terenie inwestycji wyposażone zostaną w system fakturowych oznaczeń nawierzchni.

Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia

Żagań, ul. Rynek. Plac Słowiański, ul. Warszawska, ul. Słowackiego, ul. Bracka, ul. Długa

Okres realizacji

2024-2031

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
3 750 000,00 zł		21 250 000,00 zł	

Łączna wartość przedsięwzięcia (WIZ)

25 000 000,00 zł

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia

Wskaźniki produktu:

Powierzchnia zrewitalizowanego obszaru – 1 ha

Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

Liczba osób korzystających z zagospodarowanych przestrzeni publicznych: 23 572

Nazwa przedsięwzięcia			
3. „Odkrywanie żagańskiej tożsamości” – działania promujące dziedzictwo kulturowe i historyczne Żagania			
Nazwa wnioskodawcy			
Gmina Żagań o statusie miejskim, Samorządowe jednostki kultury, Biblioteka, Szkoły miejskie, Organizacje pozarządowe			
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia			
Niskie poczucie związku z miastem manifestuje się między innymi poprzez wyludnianie się miasta i ruch migracyjny. Początki tego procesu sięgają 2000 roku. Zwiększenie poczucia tożsamości lokalnej wśród mieszkańców, zwiększenie poziomu przywiązania mieszkańców do miejsca, może ograniczyć odpływ mieszkańców i przyciągnąć nowych.			
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia			
Celem prowadzonych działań jest promowanie dziedzictwa kulturowego miasta wraz z jego ochroną, budowanie poczucia tożsamości lokalnej oraz wspierania lokalnego patriotyzmu, a tym samym wzmocnienie poziomu kapitału społecznego i aktywności mieszkańców.			
Odniesienie do celów rewitalizacji			
Wzrost integracji i aktywności społecznej, kulturalnej oraz gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji			
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia			
Zakres obejmuje organizację: <ul style="list-style-type: none"> • wydarzeń promujących dziedzictwo kulturowe i historię miasta, • warsztatów i spacerów historycznych, • konkursów wiedzy historycznej, • realizację kampanii promocyjnej, • organizację pikników historycznych. 			
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami			
Przedsięwzięcie zapewnia dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, pochodzenie etniczne, wyznawaną religię lub światopogląd czy orientację seksualną. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności nie będą wykluczone z udziału w organizowanej ofercie społeczno-kulturalnej, na które wstęp będzie otwarty dla wszystkich grup odbiorców.			
Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia			
Żagań, ul Rynek 36, budynek dawnego Ratusza oraz Żagański Pałac Kultury ul. Szprotawska 4 oraz ul. Jana Pawła II 7			
Okres realizacji			
2024-2031			
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia			
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł

00,00 zł		00,00 zł	
Łączna wartość przedsięwzięcia			
1 000 000,00 zł			
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmiernia			
Wskaźniki produktu: Liczba zorganizowanych wydarzeń: 24 szt/rok			
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru): Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach: 240 osób/rok			

Nazwa przedsięwzięcia
4. Aktywizacja zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Żagań o statusie miejskim /OPS/
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
<p>W ramach prac diagnostycznych wskazano zwiększoną liczbę osób bezrobotnych zamieszkujących obszar rewitalizacji – wartość wskaźnika osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców dla obszaru Stare Miasto wyniosła 15,7 (przy wartości dla całego miasta na poziomie 12,2) i jednocześnie zdiagnozowano niższy poziom przedsiębiorczości wyrażony wprowadzie dodatnim ale jednak niższym na tle innych części miasta bilansem nowo rejestrowanych i wyrejestrowywanych podmiotów gospodarczych – wartość wskaźnika dla obszaru rewitalizacji wyniosła 1,18 natomiast dla obszaru całego miasta 1,37.</p> <p>Planowane działania będą stanowiły ofertę wspierającą osoby bezrobotne i planujące rozpocząć własną działalność gospodarczą.</p>
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia
Złagodzenie skutków bezrobocia, wsparcie dla przyszłych przedsiębiorców oraz aktywizacja na rynku pracy.
Odniesienie do celów rewitalizacji
Wzrost integracji i aktywności społecznej, kulturalnej oraz gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
<p>We współpracy z powiatowymi instytucjami rynku pracy planuje się:</p> <ul style="list-style-type: none"> • doradztwo zawodowe połączone z przygotowaniem Indywidualnego Planu Działania, • indywidualne poradnictwo psychologiczne, • szkolenia zawodowe przekwalifikujące, • wsparcie doradcze w zakresie prowadzenia własnej działalności gospodarczej, • wsparcie doradczo-szkoleniowe (zgodnie z zapotrzebowaniem beneficjentów). <p>Urząd Miasta i jego jednostki organizacyjne zaangażowane zostaną poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • udostępnianie pomieszczeń na potrzeby spotkań, doradztwa i szkoleń skierowanych do lokalnych przedsiębiorców, • wsparcie organizacji lokalnych targów przedsiębiorczości, • informowanie o działaniach skierowanych do przedsiębiorców i osób bezrobotnych na stronach www miasta, • współpraca z organizacjami zrzeszającymi lokalnych przedsiębiorców (OPZL, Zachodnia Izba Przemysłowo-Handlowa, Cech Rzemiosł Różnych i Przedsiębiorczości w Żaganiu),

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami			
Przedsięwzięcie zapewnia dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, pochodzenie etniczne, wyznawaną religię lub światopogląd, orientację seksualną. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności nie będą wykluczone z udziału w organizowanej ofercie na które wstęp będzie otwarty dla wszystkich grup odbiorców.			
Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia			
Rynek 36 Żagań (ratusz) oraz Żagański Pałac Kultury ul. Szprotawska 4 oraz ul. Jana Pawła II 7 PUP – ul. Dworcowa 9			
Okres realizacji			
2024-2031			
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia			
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
210 000,00 zł		1 190 000,00 zł	
Łączna wartość przedsięwzięcia			
1 400 000,00 zł			
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia			
Wskaźniki produktu:			
Liczba osób uczestniczących w działaniach doradczych -15 os.			
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):			
Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie - 2 os.			

Nazwa przedsięwzięcia
5. Działania profilaktyczne na rzecz rozwiązywania problemów społecznych
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Żagań o statusie miejskim Centrum Kompleksowego Wsparcia, w skład którego wchodzi: - lokale mieszkalne dla osób doznających przemocy; - punkt konsultacyjny dla uzależnionych i doznających przemocy (Zespół Interdyscyplinarny, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Wsparcie Psychologa); - mieszkania readaptacyjne dla osób bezdomnych; - ogrzewalnia z punktem higieny osobistej; - punkt wypożyczenia sprzętu medycznego (chodziki, wózki, łożka, kule)
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Mieszkańcy obszaru rewitalizacji w przeprowadzonych badaniach wskazali, iż problemy związane z alkoholem stanowią znaczące zagrożenie występujące na obszarze rewitalizacji. Realizacja przedsięwzięcia ma za zadanie nieść profesjonalną pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom, oddziaływać profilaktycznie oraz zapewniać miejsce pomocy dla osób doświadczonych przemocą w rodzinie i osobom bezdomnym.
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia
Spadek liczby osób borykających się z problemem uzależnień i przeciwdziałanie skutkom uzależniania
Odniesienie do celów rewitalizacji
Wzrost integracji i aktywności społecznej, kulturalnej oraz gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
<ul style="list-style-type: none"> - Bezpłatna specjalistyczna pomoc psychologiczno – terapeutyczna - Bezpłatna specjalistyczna pomoc prawna - Grupa wsparcia - Szkolenia dla wychowawców, nauczycieli, pedagogów i psychologów zatrudnionych w placówkach oświatowych i pomocowych z terenu miasta
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
Przedsięwzięcie zapewnia dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, pochodzenie etniczne, wyznawaną religię lub światopogląd, orientację seksualną. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności nie będą wykluczone z udziału w organizowanej ofercie społecznej, na które wstęp będzie otwarty dla wszystkich grup odbiorców.
Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia
Żagański Pałac Kultury ul. Szprotawska 4 oraz ul. Jana Pawła II 7 Centrum Kompleksowego Wsparcia ul. Rybacka 39
Okres realizacji
2024-2028
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
40 000,00 zł		360 000,00 zł	
Łączna wartość przedsięwzięcia			
400 000,00 zł			
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmiernia			
Wskaźniki produktu: Liczba osób uczestniczących w szkoleniach - 60 os./rok Liczba osób korzystających z dodatkowych usług – 10 os./rok			
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru): Liczba organizowanych wydarzeń - ok. 5 szkoleń/rok			

Nazwa przedsięwzięcia
6. Rewitalizacja pomieszczeń oranżerii żagańskiego pałacu kultury i adaptacja na potrzeby Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Papuszy w Żaganiu
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Żagań o statusie miejskim Miejska Biblioteka Publiczna im. Papuszy w Żaganiu Żagański Pałac Kultury
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Współczesne społeczeństwo staje się społeczeństwem „starzejącym się”, dlatego konieczna jest aktywizacja grup senioralnych, a także grup zagrożonych wykluczeniem społecznym (na obszarze rewitalizacji świadczenia pomocy społecznej są pobierane przez ok 32 osoby). Biblioteka skupia wokół siebie grupy czytelnicze, które chętnie włączają się w działania biblioteczne. Przedsięwzięcie skupia się na stworzeniu atrakcyjnej, dostosowanej do ich potrzeb przestrzeni, co pozwoli pogłębić ich aktywność.
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia
Celem ogólnym przedsięwzięcia jest rewitalizacja pomieszczeń oranżerii Żagańskiego Pałacu Kultury, w celu nadania im nowych funkcji społecznych, kulturalnych i edukacyjnych, ściśle związanych z misją Biblioteki oraz utworzenie kawiarenki literackiej. Przedsięwzięcie obejmuje udostępnianie księgozbioru na miejscu, prasy codziennej, audiobooków i ebooków oraz stworzenie miejsc spotkań członków klubów zainteresowań.
Odniesienie do celów rewitalizacji
Nadanie nowych lub przywrócenie funkcji obiektom i przestrzeniom wraz z działaniami na rzecz ochrony środowiska
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
Przedsięwzięcie obejmuje kompleksowy remont i roboty budowlane w celu utworzenia w oranżerii agendy biblioteki miejskiej. Zakres obejmuje dodatkowo remont tarasu nad oranżerią, w celu udostępnienia przestrzeni i wyeksponowania punktu widokowego oraz przeznaczenie części tarasu na zaplecze spotkaniowe (stoliki, krzesła i ławki). Ponadto obiekt (taras i biblioteka) zostanie dostosowany do osób o szczególnych potrzebach) Ponadto projekt związany jest z realizacją działań skierowanych na popularyzację i budowanie pozytywnego wizerunku biblioteki, w tym przede wszystkim stworzenie nowoczesnej przestrzeni dla użytkowników. Jako biblioteka przyjazna i spełniająca oczekiwania jej użytkowników, będzie stanowić miejsce spotkań wielu środowisk, spędzania wolnego czasu, rozwijania zainteresowań i dostarczania wiedzy; miejsce poszanowania tradycji i dbania o dziedzictwo kulturowe regionu. Ostateczny zakres prac ustalony zostanie na etapie tworzenia dokumentacji projektowej w momencie dokonywania uzgodnień i uzyskania szczegółowych zaleceń od Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Przedsięwzięcie zapewnia dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, pochodzenie etniczne, wyznawaną religię lub światopogląd, orientację seksualną. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności nie będą wykluczone z udziału w organizowanej ofercie warsztatów.

Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia

Oranżeria w Żagańskim Pałacu Kultury

Okres realizacji

2024-2027

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
1 500 000,00 zł		8 500 000,00 zł	

Łączna wartość przedsięwzięcia

10 000 000,00 zł

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia**Wskaźniki produktu:**

Powierzchnia zmodernizowanej infrastruktury (zabudowy) – 280 m² – oranżeria
 Powierzchnia zmodernizowanej infrastruktury (zabudowy) – 280 m² – taras

Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru): (Biblioteka)

Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach: 1500 os/rok
 Liczba osób korzystających z odnowionej infrastruktury: 2500 os/rok

Nazwa przedsięwzięcia
7. Czytelnicze SPA
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Żagań o statusie miejskim, Miejska Biblioteka Publiczna im. Papuszy w Żaganiu, Żagański Pałac Kultury
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Realizacja przedsięwzięcia skupia się na dwóch ważnych aspektach: integracji społecznej i aktywizacji w szczególności osób starszych, ale także innych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Projekt stanowi odpowiedź na widoczny deficyt dotyczący miejsc spotkań oraz spędzania czasu wolnego dla mieszkańców. Atrakcyjność przedsięwzięcia oraz liczniejsze uczestnictwo mieszkańców w wydarzeniach kulturalnych przekłada się również na lepszą promocję Biblioteki i miasta. Jakość oferowanych usług przez instytucje użyteczności publicznej musi się zmieniać i iść z duchem czasu. Podstawową misją Biblioteki jest wspieranie rozwoju społeczeństwa informacyjnego, rozpoznawanie i zaspokajanie potrzeb kulturalnych i edukacyjnych lokalnej społeczności, upowszechnianie wiedzy i rozwoju kultury, a realizacja tak ważnych misji w nowoczesnej przestrzeni zbuduje pozytywny wizerunek Biblioteki, jako instytucji stale rozwijającej się, kreatywnej, otwartej na potrzeby swojego środowiska i na współpracę z różnymi instytucjami.
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia
Celem realizacji projektu jest stworzenie miejsca do spędzania czasu wolnego dla różnych grup mieszkańców obszaru rewitalizacji, w szczególności ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego i marginalizacji wśród seniorów oraz zwiększenie poziomu aktywności i uczestnictwa mieszkańców w życiu kulturalnym miasta.
Odniesienie do celów rewitalizacji
Wzrost integracji i aktywności społecznej, kulturalnej oraz gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
Zakres obejmuje prowadzenie działań integrujących grupy senioralne oraz realizację kluczowych przedsięwzięć kulturalnych m.in.:
<ul style="list-style-type: none"> • Wystaw się w Bibliotece – wystawy dające możliwość debiutu twórców regionalnych, różnych grup wiekowych • Wpadnij na prasówkę – czytelnia prasy codziennej • Kafejka internetowa • Informatorium – udostępnienie plików pdf dot. Dokumentów życia społecznego, fotografii, archiwalii z regionu w darmowym serwisie issuu • Klub Planszówek • Klub rękodzieła DZIERGANKI • Klub Aktywnego Seniora • Dyskusyjny Klub Książki • Spotkania autorskie

- Spotkania z regionalistami
- Wieczory poezji
- Kameralne koncerty
- Czytelnicze SPA – Sprawdź, Przyjdź, Angażuj

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Przedsięwzięcie zapewnia dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, pochodzenie etniczne, wyznawaną religię lub światopogląd, orientację seksualną. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności nie będą wykluczone z udziału w organizowanej ofercie warsztatów.

Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia

Oranżeria w Żagańskim Pałacu Kultury – filia biblioteki.

Okres realizacji

2027-2031

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
375 000,00 zł		2 125 000,00 zł	

Łączna wartość przedsięwzięcia

2 500 000,00 zł

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia

Wskaźniki produktu:

- Liczba zorganizowanych wydarzeń:
- Wystawy – 6 w roku kalendarzowym;
  - Czytelnia Prasy – czynna od poniedziałku do soboty;
  - Kafejka internetowa – czynna od poniedziałku do soboty;
  - Klub Planszówek – 1 raz w miesiącu;
  - Klub rękodzieła DZIERGANKI – 1 raz w tygodniu;
  - Klub Aktywnego Seniora – 1 raz w miesiącu;
  - Dyskusyjny Klub Książki – 1 raz w miesiącu;
  - Spotkania autorskie – 3 -4 razy w roku;
  - Spotkania z regionalistami – 1 raz na kwartał;
  - Wieczory poezji – 3 – 4 razy w roku;
  - Kameralne koncerty – 3- 4 razy w roku;
  - Filia Czytelni

Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

- Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach: 1500 osób/rok
Liczba osób korzystających z odnowionej infrastruktury: 2500 osób/rok

Nazwa przedsięwzięcia			
8. Pociąg do literatury – działania popularyzujące dziedzictwo kolejowe			
Nazwa wnioskodawcy			
Stowarzyszenie Miłośników Kolei OK 1 w Żaganiu, Miejska Biblioteka Publiczna im. Papuszy w Żaganiu, Gmina Żagań o statusie miejskim			
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia			
Realizacja przedsięwzięcia skupia się na dwóch ważnych aspektach: integracji społecznej i aktywizacji mieszkańców regionu. Pociąg do literatury to działania cykliczne, prowadzone we współpracy z Miejską Biblioteką Publiczną im. Papuszy w Żaganiu.			
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia			
Celem ogólnym przedsięwzięcia jest stworzenie uzupełniającej oferty kulturalnej i integracji międzypokoleniowej w nowoczesnej, odnowionej przestrzeni pałacowej Oranżerii.			
Odniesienie do celów rewitalizacji			
Wzrost integracji i aktywności społecznej, kulturalnej oraz gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji			
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia			
Działania pod hasłem <i>Pociąg do literatury</i> obejmują: wystawy, prelekcje, happeningi czytelnicze. W organizację merytoryczną zaangażowany będzie głównie zespół członków Stowarzyszenia Miłośników Kolei OK 1 w Żaganiu w formie wolontariatu.			
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami			
Przedsięwzięcie zapewnia dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, pochodzenie etniczne, wyznawaną religię lub światopogląd czy orientację seksualną. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności nie będą wykluczone z udziału w organizowanej ofercie społeczno-kulturalnej, na które wstęp będzie otwarty dla wszystkich grup odbiorców.			
Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia			
Oranżeria w Żagańskim Pałacu Kultury – filia biblioteki, przestrzeń otwarta w ramach obszaru rewitalizacji			
Okres realizacji			
2027-2031			
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia			
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
210 000,00 zł		1 190 000,00 zł	
Łączna wartość przedsięwzięcia			
1 400 000,00 zł			
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia			

Wskaźniki produktu:

Liczba zorganizowanych wydarzeń – 5 szt./rok

Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach – 500 osób/rok

Liczba osób korzystających z odnowionej infrastruktury – 2500 osób/rok

Nazwa przedsięwzięcia
9. Remont i zagospodarowanie na cele społeczne wybranych elementów układu przestrzennego parku i pałacu książęcego w Żaganiu
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Żagań o statusie miejskim
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
<p>Proponowane działanie jest odpowiedzią na zdiagnozowane deficyty obszaru rewitalizacji – ograniczenia w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenów, degradację techniczną i niedostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb i oczekiwań społecznych, a zwłaszcza do potrzeb grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Ponadto poziom rozwoju gospodarczego obszaru rewitalizacji jest niższy niż pozostałych części miasta. Zaplanowane prace mają za zadanie przywrócić świetność Parku Książęcego jako publicznych terenów rekreacyjno-wypoczynkowych. Zagospodarowanie pomieszczeń i ich przystosowanie do prowadzenia działalności gospodarczej przyczyni się do wzrostu przedsiębiorczości wśród mieszkańców oraz ograniczeniu zjawiska bezrobocia.</p>
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia
Celem jest rewitalizacja przestrzeni publicznej, w celu jej uatrakcyjnienia, udostępnienia dla mieszkańców (i turystów), a tym samym podniesienia jakości życia. Ponadto przedsięwzięcie ma na celu nadanie nowych funkcji, głównie społecznych i gospodarczych, wolnym pomieszczeniom w pałacu (sutereny pałacowe) oraz edukacyjnych i rekreacyjnych na terenie parku i bażanciarni, poprzez budowę ścieżek edukacyjnych i ścieżek zdrowia.
Odniesienie do celów rewitalizacji
Nadanie nowych lub przywrócenie funkcji obiektom i przestrzeniom wraz z działaniami na rzecz ochrony środowiska
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
<p>Przedsięwzięcie polegające w głównej mierze na rewaloryzacji parku, będzie uzupełnione o roboty budowlane oraz prace konserwatorsko-restauratorskie i odtworzeniowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rewitalizacja architektury parkowej, w tym fontann parkowych • budowa muszli koncertowej w miejscu po zniszczonej oranżerii i szklarni Ludwika • odnowienie obiektów małej architektury, • uporządkowanie zieleni (nasadzenia, nasiewy, krzewy, kwiaty, drzewa i układy krajobrazowe), • budowa oświetlenia i monitoringu w celu poprawy bezpieczeństwa publicznego, • odnowienie istniejących ciągów pieszo-rowerowych i rozbudową „wydeptów”, wydzielenie miejsc spoczynku z budową altan i innych atrakcyjnych elementów wyposażenia oraz stworzenie miejsca zabaw dla dzieci, • uzupełnienie stanowić będą ścieżki zdrowia, ścieżki ekologiczne wraz z tablicami informacyjno-edukacyjnymi,

- adaptacja i przystosowanie niezagospodarowanych pomieszczeń pałacowych na potrzeby nowych funkcji społecznych i gospodarczych,
- dostosowanie obiektu do osób niepełnosprawnych, w tym renowacja stolarki drzwiowej wejściowej i likwidacja barier dla osób z niepełnosprawnościami oraz remont ogólnodostępnych toalet wraz likwidacją barier dla osób z niepełnosprawnościami

Ostateczny zakres prac ustalony zostanie na etapie tworzenia dokumentacji projektowej w momencie dokonywania uzgodnień i uzyskania szczegółowych zleceń od Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Przedsięwzięcie zapewnia dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, pochodzenie etniczne, wyznawaną religię lub światopogląd, orientację seksualną. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności nie będą wykluczone z udziału w organizowanej ofercie warsztatów.

Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia

Park Książęcy i Żagański Pałac Kultury

Okres realizacji

2024-2027

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia

pochozące ze źródeł krajowych publicznych	pochozące ze źródeł prywatnych	pochozące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochozące z innych źródeł
900 000,00 zł		5 100 000,00 zł	

Łączna wartość przedsięwzięcia

6 000 000,00 zł

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmiernia

Wskaźniki produktu:

Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 15,32 ha

Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

Liczba osób korzystających z odnowionej infrastruktury – 40 000 osób/rok

Nazwa przedsięwzięcia			
10. Kultura i aktywność pod chmurką			
Nazwa wnioskodawcy			
Gmina Żagań o statusie miejskim, Żagański Pałac Kultury, Arena Żagań Sp. z o.o., Organizacje pozarządowe			
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia			
Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do aktywizacji mieszkańców, ich integracji oraz poprawy jakości i wizerunku przestrzeni publicznych. Ponadto projekt jest odpowiedzią na obniżającą się aktywność kulturalną i sportową mieszkańców.			
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia			
Celem jest podniesienie jakości życia mieszkańców, poprzez rozbudowę oferty kulturalno-sportowej m.in. na bazie zrewitalizowanej infrastruktury			
Odniesienie do celów rewitalizacji			
Wzrost integracji i aktywności społecznej, kulturalnej oraz gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji			
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia			
Zakres przedsięwzięcia obejmuje m.in.:			
<ul style="list-style-type: none"> • organizację wydarzeń o charakterze kulturalno-rozrywkowym, w skład których wchodzi m.in. organizacja kina plenerowego, koncerty muzyki ogrodowej, organizacja pokazów i występów we współpracy ze szkołą muzyczną, organizacja pikników archeologicznych oraz warsztatów ogrodniczych, • organizację zajęć sportowo-rekreacyjnych np. poranki z jogą oraz cyklicznych wydarzeń sportowych np. parkrun. 			
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami			
Przedsięwzięcie zapewnia dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, pochodzenie etniczne, wyznawaną religię lub światopogląd, orientację seksualną. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności nie będą wykluczone z udziału w organizowanej ofercie warsztatów.			
Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia			
Park Książęcy przy Żagańskim Pałacu Kultury (wraz z „Bażanciarnią”)			
Okres realizacji			
2023-2031			
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia			
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
75 000,00 zł		425 000,00 zł	

Łączna wartość przedsięwzięcia
500 000,00 zł
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia
Wskaźniki produktu: Liczba zorganizowanych wydarzeń- 8 szt./rok
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru): Liczba osób korzystających z odnowionej infrastruktury – 800 osób/rok

Nazwa przedsięwzięcia
11. Uporządkowanie przestrzeni publicznych na terenie parku książęcego
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Żagań o statusie miejskim Polski Związek Wędkarski - Koło nr 2 Żagań Żagański Pałac Kultury
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Propozycja projektowa jest odpowiedzią na zdiagnozowaną niską jakość oferty i programów skierowanych do dzieci i młodzieży a także deficytami w sferze przestrzenno-funkcjonalnej. Przedsięwzięcie pozwoli na wykorzystanie potencjału związanego ze stawem zlokalizowanym w parku książęcym, aktywizację dzieci i młodzieży oraz stworzenie miejsca przeznaczonego dla osób zainteresowanych wędkarstwem.
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia
Uporządkowanie przestrzeni parku, w tym rewitalizacja Stawu Karpiowego w celu nadania mu nowej funkcji społecznej, jako stawu do amatorskiego połowu ryb i edukacji o środowisku i zmianach klimatu.
Odniesienie do celów rewitalizacji
Nadanie nowych lub przywrócenie funkcji obiektom i przestrzeniom wraz z działaniami na rzecz ochrony środowiska
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
Zakres rzeczowy projektu obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> • wyczyszczenie, odmulenie i pogłębienie stawu o 1,0-1,5 m, zarybienie, • przycięcie gałęzi drzew zwisających nad zbiornikiem, • naprawę muru kamiennego przy śluzie upustowej wody, podwyższenie śluzy upustowej wody o 1m (spiętrzenie wody), • doposażenie okolicy stawu w obiekty małej architektury m.in. ławki, mobilną architekturę koncertową, • wykonanie i montaż tablic informacyjnych (ścieżka edukacyjna) m.in. o rybach słodkowodnych (w koło stawu przy obecnych ścieżkach już istniejących), • wykonanie stanowiska do połowu ryb dla osób z niepełnosprawnościami <p>Ostateczny zakres prac ustalony zostanie na etapie tworzenia dokumentacji projektowej w momencie dokonywania uzgodnień i uzyskania szczegółowych zleceń od Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.</p>
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
Przedsięwzięcie zapewnia dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, pochodzenie etniczne, wyznawaną religię lub światopogląd, orientację seksualną. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności nie będą wykluczone z udziału w organizowanej ofercie warsztatów.
Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia

Park Książęcy przy Żagańskim Pałacu Kultury			
Okres realizacji			
2023-2025			
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia			
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
750 000,00 zł		4 250 000,00 zł	
Łączna wartość przedsięwzięcia			
5 000 000,00 zł			
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia			
Wskaźniki produktu:			
Powierzchnia zrewitalizowanego terenu – 14 ha			
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):			
Liczba osób korzystających z odnowionej infrastruktury -			

Nazwa przedsięwzięcia			
12. „Ryby nie tylko na niby” - cykl wydarzeń związanych z promowaniem wędkarstwa			
Nazwa wnioskodawcy			
Polski Związek Wędkarski - Koło nr 2 Żagań Gmina Żagań o statusie miejskim			
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia			
Realizacja działań przyczyni się do integracji lokalnych pasjonatów oraz amatorów wędkarstwa, wzajemnej wymiany poglądów i doświadczeń na polu łowienia ryb oraz aktywizacji dzieci i młodzieży. Organizowane zawody pozwolą na zwiększenie poziomu integracji społeczności lokalnej, a także urozmaicenie oferty skierowanej do dzieci i młodzieży.			
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia			
Celem jest wzbogacenie oferty czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz ich integracja.			
Odniesienie do celów rewitalizacji			
Wzrost integracji i aktywności społecznej, kulturalnej oraz gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji			
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia			
Zakres projektu obejmuje m.in.:			
<ul style="list-style-type: none"> • uruchomienie kółka wędkarskiego dla juniorów i organizację zajęć szkółki wraz z popularyzacją wędkarstwa, • organizację imprezy integrującej mieszkańców, związanej z organizacją zawodów wędkarskich dla dzieci należących do kółka wędkarskiego, • działania edukacyjne i informacyjne z zakresu wiedzy ekologicznej, wędkarstwa i oraz promujące wędkarstwo proekologiczne. 			
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami			
Przedsięwzięcie zapewnia dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, pochodzenie etniczne, wyznawaną religię lub światopogląd, orientację seksualną. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności nie będą wykluczone z udziału w organizowanej ofercie warsztatów.			
Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia			
Park Książęcy przy Żagańskim Pałacu Kultury			
Okres realizacji			
2026-2031			
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia			
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł

22 500,00 zł		127 500,00 zł	
Łączna wartość przedsięwzięcia			
150 000,00 zł			
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmiernia			
Wskaźniki produktu:			
Liczba zorganizowanych zawodów i imprez związanych z wędkarstwem – 6 szt/rok			
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):			
Liczba osób biorących udział w zawodach – 200 osób/rok			

Nazwa przedsięwzięcia
13. Przebudowa niecki basenowej kąpieliska miejskiego
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Żagań o statusie miejskim
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Rewitalizacja i modernizacja niecki basenowej przyczyni się do podniesienia jakości życia mieszkańców oraz stworzenia przestrzeni do sportu i rekreacji oraz zwiększenia atrakcyjności turystycznej Żagania. Przedsięwzięcie pozwoli na uatrakcyjnienie przestrzeni publicznej i wzbogacenie oferty czasu wolnego dla mieszkańców. Aktualnie basen oraz otoczenie basenu ulegają stopniowej degradacji technicznej. Basen będzie stanowić również miejsce integracji mieszkańców będących w różnym wieku. Dostosowanie obiektu pozwoli na ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego, poprzez wdrożenie rozwiązań umożliwiających korzystanie z obiektu osobom ze szczególnymi potrzebami. Unowocześnienie obiektu oraz stworzenie atrakcyjnej oferty wydarzeń pozwoli na wydłużenie czasu korzystania z nowej infrastruktury (minimum od maja do końca września).
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia
Inwestycja będzie służyć podniesieniu jakości życia mieszkańców i poprawi atrakcyjność turystyczną miasta, umożliwi pełniejsze wykorzystanie walorów krajobrazowo - przyrodniczych oraz wzmocni potencjał turystyczny. Wykorzystanie potencjału basenu po rewitalizacji przyczyni się również do upowszechnienia kultury fizycznej i poprawy zdrowia mieszkańców poprzez m.in. organizację zajęć z aqua aerobiku, czy zajęć rehabilitacyjnych dla seniorów. Rewitalizacja pozwoli na nadanie nowych funkcji społecznych i rekreacyjnych obiektom zlokalizowanym na terenie basenu miejskiego.
Odniesienie do celów rewitalizacji
Nadanie nowych lub przywrócenie funkcji obiektom i przestrzeniom wraz z działaniami na rzecz ochrony środowiska
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
W ramach zadania planuje się prace remontowo - budowlane związane z odbudową historycznego kąpieliska miejskiego wraz z otoczeniem, zlokalizowanych na terenie zabytkowego zespołu parkowo - pałacowego w Żaganiu. Planuje się m.in. <ul style="list-style-type: none"> • unowocześnienie obiektu, kompleksowy remont, w tym przebudowę i montaż nowej niecki, • wykonanie wejść do basenu dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, • dostosowanie sanitariatów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, • wymianę instalacji sanitarnych, • remont pomieszczeń gospodarczych, wraz z nadaniem im nowych funkcji (szatnie oraz wykorzystanie pod organizację wydarzeń sportowych i kulturalnych). • dodatkowo powstanie infrastruktury, która umożliwi prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych i rehabilitacyjnych, m.in. montaż rowerków/bieżni basenowych.

Ostateczny zakres prac ustalony zostanie na etapie tworzenia dokumentacji projektowej w momencie dokonywania uzgodnień i uzyskania szczegółowych zleceń od Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Przedsięwzięcie zapewnia dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, pochodzenie etniczne, wyznawaną religię lub światopogląd czy orientację seksualną. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. W trakcie działań budowlanych i przebudowy obiektu kierowano się zasadami uniwersalnego projektowania, w celu zapewnienia dostępności. Obiekt pozbawiony został barier architektonicznych. Wszelkie wyjścia/wejścia na teren posiadać będą odpowiedniej wielkości, czytelne i wyraźne znaki graficzne, piktogramy (osoby niedowidzące).

Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia

Park Książęcy przy Żagańskim Pałacu Kultury – zabytkowy obiekt kąpieliska miejskiego

Okres realizacji

2024-2026

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
3 000 000,00 zł			17 000 000,00 zł

Łączna wartość przedsięwzięcia

20 000 000,00 zł

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia

Wskaźniki produktu:

Liczba dodatkowych zajęć uruchomionych w zrewitalizowanym obiekcie – 5

Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury sportowo-rekreacyjnej będącej przedmiotem projektu: 23 572

Nazwa przedsięwzięcia			
14. Kulturalny i aktywny wypoczynek			
Nazwa wnioskodawcy			
Gmina Żagań o statusie miejskim, Arena Żagań SP. z o.o., Żagański Pałac Kultury, Organizacje pozarządowe (m.in. Stowarzyszenie PIECHUR)			
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia			
Na obszarze rewitalizacji zdiagnozowany obniżający się poziom aktywności kulturalnej mieszkańców. Proponowane przedsięwzięcie przyczyni się do integracji społeczności lokalnej oraz aktywizacji mieszkańców w różnym wieku.			
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia			
Celem jest poszerzenie oferty kulturalno-rozrywkowej dostępnej na terenie Żagania i dostosowanie jej do potrzeb wszystkich grup mieszkańców.			
Odniesienie do celów rewitalizacji			
Wzrost integracji i aktywności społecznej, kulturalnej oraz gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji			
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia			
Zakres projektu obejmuje m.in.:			
<ul style="list-style-type: none"> • organizację mini koncertów, • prowadzenie działalności sekcji kulturalnej działającej przy Żagańskim Pałacu Kultury – np. na scenie plenerowej zlokalizowanej w otoczeniu kąpieliska miejskiego • aktywności sportowo-rekreacyjne. 			
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami			
Przedsięwzięcie zapewnia dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, pochodzenie etniczne, wyznawaną religię lub światopogląd czy orientację seksualną. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności nie będą wykluczone z udziału w organizowanej ofercie społeczno-kulturalnej, na które wstęp będzie otwarty dla wszystkich grup odbiorców.			
Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia			
Park Książęcy przy Żagańskim Pałacu Kultury – zabytkowy obiekt kąpieliska miejskiego			
Okres realizacji			
2025-2031			
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia			
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
150 000,00 zł		850 000,00 zł	
Łączna wartość przedsięwzięcia			
1 000 000,00 zł			

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia

Wskaźniki produktu:

Liczba zorganizowanych wydarzeń na obszarze objętym rewitalizacją – 10 szt./rok

Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury społeczno- kulturalnej – 1000 osób/rok

Nazwa przedsięwzięcia

15. Zagospodarowanie otoczenia basenu miejskiego - odtworzenie i rozbudowa infrastruktury pozwalającej na prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych

Nazwa wnioskodawcy

Gmina Żagań o statusie miejskim, Arena Żagań SP. z o.o., Żagański Pałac Kultury, Organizacje pozarządowe

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

Wskazane w diagnozie pogłębionej problemy takie jak: utrata funkcji obiektów publicznych i brak dostosowania do potrzeb społecznych, a także ograniczenia w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenów ograniczają możliwość społeczności lokalnej w zakresie rekreacji i integracji. W wyniku działań projektowych możliwe będzie propagowanie aktywności fizycznej jako najtańszej formy przeciwdziałania chorobom cywilizacyjnym.

Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia

Przywrócenie infrastruktury „ścieżki zdrowia”, ścieżek biegowych. Wykorzystanie zjawiska grywalizacji w projektowaniu zachowań osób odwiedzających kąpielisko miejskie z najbliższą okolicą – stworzenie produktu turystycznego np. „rajd śladami rodzin książęcej” wykorzystanie tablic edukacyjnych, aplikacji mobilnych etc.

Odniesienie do celów rewitalizacji

Nadanie nowych lub przywrócenie funkcji obiektom i przestrzeniom wraz z działaniami na rzecz ochrony środowiska

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia

Zakres obejmuje m.in.:

- zagospodarowanie otoczenia basenu i doposażenie w infrastrukturę turystyczno-rekreacyjną i edukacyjną odtworzenie ścieżek parkowych, budowa nowych ścieżek,
- poza ścisłą strefą kąpielową planowane jest zagospodarowanie terenu zielonego, w tym m.in. wymiana oraz montaż nowej małej architektury,
- budowa ław betonowo drewnianych wraz z możliwością adaptacji w okresie zimowym na lodowisko (alternatywnie),
- odtworzenie infrastruktury kiedyś funkcjonującej tzw. „ścieżki zdrowia” - dzisiaj zwane jako Trim Trial, zaprojektowanie, modernizacja kolejnych budynków kąpieliska, wykonanie tablic edukacyjnych z kodami QR, znaków kierunkowych, stworzenie aplikacji.

Ostateczny zakres prac ustalony zostanie na etapie tworzenia dokumentacji projektowej w momencie dokonywania uzgodnień i uzyskania szczegółowych zleceń od Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Przedsięwzięcie zapewnia dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, pochodzenie etniczne, wyznawaną religię lub światopogląd, orientację seksualną. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Przestrzeń publiczna zostanie pozbawiony

barier architektonicznych. Mając na uwadze zakres przedmiotowej inwestycji, uważa się, iż zastosowane w przedsięwzięciu rozwiązania spełniają wymogi dostępności.

Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia

Park Książęcy przy Żagańskim Pałacu Kultury – zabytkowy obiekt kąpieliska miejskiego

Okres realizacji

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
750 000,00 zł		4 250 000,00 zł	

Łączna wartość przedsięwzięcia

5 000 000,00 zł

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia

Wskaźniki produktu:

Długość nowopowstałych ścieżek – 2 km

Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury sportowo-rekreacyjnej będącej przedmiotem projektu – 10 000 osób/rok

Nazwa przedsięwzięcia
16. „Bądź aktywny” – zajęcia sportowe dla mieszkańców Żagania
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Żagań o statusie miejskim Arena Żagań SP. z o.o. Żagański Pałac Kultury Organizacje pozarządowe
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Przedsięwzięcie ma na celu podniesienie jakości życia mieszkańców, zwrócenie uwagi na kwestie dotyczące zdrowia i kondycji, zwiększenie świadomości mieszkańców i upowszechnienie kultury fizycznej. Realizacja pozwoli na ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego zwłaszcza wśród seniorów.
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia
Celem realizacji przedsięwzięcia jest podniesienie jakości życia mieszkańców oraz poszerzenie katalogu oferty sportowej na terenie Żagania. Ponadto nastąpi poprawa infrastruktury sportowo - rekreacyjnej pod kątem warunków technicznych, termicznych i bezpieczeństwa użytkowania.
Odniesienie do celów rewitalizacji
Wzrost integracji i aktywności społecznej, kulturalnej oraz gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
Zakres przedsięwzięcia obejmuje m.in.: <ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie zajęć sportowych i rehabilitacyjnych na kąpielisku miejskim, z przeznaczeniem dla różnych grup mieszkańców obszaru, • zajęcia obejmować będą zarówno gimnastykę/aqua aerobik dla dorosłych mieszkańców i młodzieży oraz zajęcia rehabilitacyjne i korekcyjne dla dzieci, młodzieży i osób ze szczególnymi potrzebami, • zajęcia z nauki pływania dla najmłodszych mieszkańców Żagania.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
Przedsięwzięcie zapewnia dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, pochodzenie etniczne, wyznawaną religię lub światopogląd czy orientację seksualną. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności nie będą wykluczone z udziału w organizowanej ofercie społeczno-kulturalnej, na które wstęp będzie otwarty dla wszystkich grup odbiorców.
Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia
Park Książęcy przy Żagańskim Pałacu Kultury – zabytkowy obiekt kąpieliska miejskiego
Okres realizacji
2027-2031

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia			
pochozące ze źródeł krajowych publicznych	pochozące ze źródeł prywatnych	pochozące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochozące z innych źródeł
300 000,00 zł		1 700 000,00 zł	
Łączna wartość przedsięwzięcia			
2 000 000,00 zł			
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia			
Wskaźniki produktu: Liczba dodatkowych zajęć uruchomionych w zrewitalizowanym obiekcie – 5 szt.			
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru): Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury sportowo-rekreacyjnej będącej przedmiotem projektu – 5000 osób/rok			

Nazwa przedsięwzięcia
17. Zagospodarowanie terenu wokół zabytkowego basenu miejskiego poprzez realizację parku fizyczno- astronomicznego im. Johannesesa Keplera
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Żagań o statusie miejskim Arena Żagań SP. z o.o. Żagański Pałac Kultury Organizacje pozarządowe
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowane deficyty w sferze przestrzenno-funkcjonalnej (utrata funkcji obiektów publicznych, brak dostosowania do potrzeb społecznych, ograniczenia w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenów), a także społecznej (niski poziom identyfikacji z miejscem zamieszkania, niskiej jakości oferta skierowana do dzieci i młodzieży). Nadanie nowych funkcji obiektowi terenu wokół basenu miejskiego, uatrakcyjnienie przestrzeni publicznej oraz stworzenie miejsca do nauki, jak i integracji mieszkańców. Park stanowi teren rekreacyjny i dostępny jest dla wszystkich mieszkańców miasta. W ciepłych miesiącach jest miejscem astronomicznych obserwacji nieba i pokazów doświadczeń z zakresu fizyki. Stworzenie parku umożliwi również prowadzenie lekcji plenerowych, w szczególności z fizyki i geografii, dotyczących astronomii i ruchu planet.
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia
Stworzenie miejsca edukacyjno-rekreacyjnego w szczególności dla młodzieży i dzieci. Miejsce to będzie stanowić alternatywę dla świata wirtualnego. Przybliży działanie podstawowych praw fizyki oraz postać Johannesesa Keplera, związanego z Żaganiem. Zainstalowane urządzenia pozwolą nie tylko na prowadzenie lekcji plenerowych, ale również stanowić będą atrakcję dla starszej grupy mieszkańców oraz umożliwią poszerzenie wiedzy dotyczącej astronomii. Miejsce pozwoli na zwiększenie aktywności mieszkańców oraz ich integrację, poprzez prowadzenie różnego rodzaju wydarzeń, prowadzonych m.in. przez sekcję astronomiczną Żagańskiego Pałacu Kultury.
Odniesienie do celów rewitalizacji
Nadanie nowych lub przywrócenie funkcji obiektom i przestrzeniom wraz z działaniami na rzecz ochrony środowiska
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
W ramach zadania przewiduje się m.in.: <ul style="list-style-type: none"> • montaż urządzeń, dzięki którym można poznać podstawowe prawa fizyki oraz makiet, tablic informacyjnych i urządzeń związanych z gwiazdozbiorami i planetami, • posadowienie niewielkiego obiektu budowlanego, doposażenie w ławki oraz tablicę szkolną, w celu realizacji spotkań i lekcji plenerowych. <p>Ostateczny zakres prac ustalony zostanie na etapie tworzenia dokumentacji projektowej w momencie dokonywania uzgodnień i uzyskania szczegółowych zleceń od Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.</p>

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami			
Przedsięwzięcie zapewnia dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, pochodzenie etniczne, wyznawaną religię lub światopogląd czy orientację seksualną. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności nie będą wykluczone z udziału w organizowanej ofercie społeczno-kulturalnej, na które wstęp będzie otwarty dla wszystkich grup odbiorców. Park pozbawiony będzie barier architektonicznych. Ponadto tablice informacyjne oraz zamontowane urządzenia wyposażone będą w oznaczenia z alfabetem Braille'a.			
Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia			
Park Książęcy przy Żagańskim Pałacu Kultury – zabytkowy obiekt kąpieliska miejskiego			
Okres realizacji			
2026-2028			
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia			
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
450 000,00 zł		2 550 000,00 zł	
Łączna wartość przedsięwzięcia			
3 000 000,00 zł			
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmiernia			
Wskaźniki produktu:			
Powierzchnia zagospodarowanych obszarów: 1 ha			
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):			
Liczba osób korzystających z obiektów objętych projektem: 23 572			

Nazwa przedsięwzięcia
18. Kepleriada – święto astronomii
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Żagań o statusie miejskim Żagański Pałac Kultury Organizacje pozarządowe Szkoły miejskie
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Organizacja corocznej Kepleriady pozwoli na zwiększenie poziomu integracji mieszkańców i ich aktywizację. Przyczyni się również do wzbogacenia oferty kulturalno-rozrywkowej dostępnej w Żaganiu. Wydarzenie przyciągać będzie nie tylko mieszkańców obszaru rewitalizacji, ale całego miasta oraz turystów i mieszkańców okolicznych gmin.
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia
Celem jest wykorzystanie przestrzeni publicznej i umożliwienie budowania i wzmocnienia wielkości kapitału społecznego. Organizowane wydarzenie pozwoli również na zwiększenie poziomu współpracy poprzez realizację zadań konkursowych, a tym samym zwiększenie poziomu integracji. Wydarzenie stanowić będzie uzupełnienie kalendarza wydarzeń organizowanych w Żaganiu.
Odniesienie do celów rewitalizacji
Wzrost integracji i aktywności społecznej, kulturalnej oraz gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
Zakres obejmuje realizację corocznego święta astronomii – Kepleriady. Podczas wydarzenia organizowane będą m.in.:
<ul style="list-style-type: none"> • testy wiedzy o astronomii i Keplerze, • zawody drużynowe, mające na celu rozwiązywanie zadań z zakresu matematyki, fizyki i astronomii, • stanowiska naukowe, dzięki którym będzie można poszerzyć wiedzę oraz samodzielnie wykonać doświadczenia, • pokazy doświadczeń fizyczno-chemicznych i obserwacje astronomiczne, • wykłady i warsztaty, dotyczące zagadnień z astronomii, fizyki czy matematyki.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
Przedsięwzięcie zapewnia dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, pochodzenie etniczne, wyznawaną religię lub światopogląd czy orientację seksualną. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności nie będą wykluczone z udziału w organizowanej ofercie społeczno-kulturalnej, na które wstęp będzie otwarty dla wszystkich grup odbiorców.
Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia
Park Książęcy przy Żagańskim Pałacu Kultury – zabytkowy obiekt kąpieliska miejskiego
Okres realizacji

2028-2031			
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia			
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
45 000,00 zł		255 000,00 zł	
Łączna wartość przedsięwzięcia			
300 000,00 zł			
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmiernienia			
Wskaźniki produktu: Liczba nowych elementów oferty kulturalnej – 4 szt./rok			
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru): Liczba osób korzystających z ofert kulturalnej – 400 osób/rok			

Nazwa przedsięwzięcia			
19. Żagań przyjazny turystom - pole namiotowo-caravanningowe			
Nazwa wnioskodawcy			
Gmina Żagań o statusie miejskim Stowarzyszenie Turystyczne Piechur			
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia			
Przedsięwzięcie zminimalizuje problem braku tanich miejsc noclegowych. Turyści przyjeżdżający do Żagania mogą korzystać jedynie z noclegów w obiektach hotelowych. Brak miejsca dla przyczep campingowych i namiotów ogranicza napływ turystów. Zwykle turyści zwiedzają miasto przejazdem i nie zatrzymują się na dłużej ze względu na wysokie koszty usług hotelowych. Problem dotyczy głównie młodzieży, ale też osób starszych o niskich dochodach. Napływ większej liczby turystów przyczyni się do rozwoju sektora usług i handlu w obszarze rewitalizacji i tym samym wzmocni rozwój gospodarczy obszaru.			
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia			
Rewitalizacja obiektów infrastrukturalnych w celu nadania im funkcji turystycznych.			
Odniesienie do celów rewitalizacji			
Nadanie nowych lub przywrócenie funkcji obiektom i przestrzeniom wraz z działaniami na rzecz ochrony środowiska			
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia			
<ul style="list-style-type: none"> – przygotowanie podłączenia energii, wody i odpływu ścieków, – przygotowanie miejsc na podłączenie 10 przyczep campingowych oraz zlokalizowanie 20 namiotów, – wyposażenie pola w stoły, ławy, pojemniki do segregacji odpadów, toalety i prysznice, oświetlenie terenu. 			
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami			
Miejsce będzie dostępne dla osób z niepełnosprawnościami (dostęp architektoniczny), tablice informacyjne będą w wersji dla osób słabiej widzących. Zapewniona zostanie toaleta dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Informacje o Polu namiotowo-caravanningowym będą zamieszczone na stronie UM w Żaganiu w wersji kontrastowej dla osób słabiej widzących.			
Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia			
koniec ul. Skarbowej			
Okres realizacji			
2025-2027			
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia			
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
450 000,00 zł		2 550 000,00 zł	

Łączna wartość przedsięwzięcia
3 000 000,00 zł
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia
Wskaźniki produktu: Liczba miejsc na podłączenie przyczep carawaningowych 10 szt. , Liczba miejsc na namioty 20 szt. (protokół odbioru, zdjęcia)
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru): Liczba korzystających ok. 100 osób/sezon 1, 200 osób od sezonu 2. Rejestry sprzedaży.

Nazwa przedsięwzięcia
20. Ścieżka Maszkarona łączy pokolenia
Nazwa wnioskodawcy
Stowarzyszenie Turystyczne Piechur Gmina Żagań o statusie miejskim Żagański Pałac Kultury Miejska Biblioteka Publiczna
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Problemem jest niski poziom aktywności fizycznej mieszkańców Starówki i słabe wykorzystanie walorów przyrodniczo-historycznych tego miejsca. Ponadto brakuje ciekawych tablic informacyjnych kierowanych treścią do dzieci i młodzieży i spełniających jednocześnie funkcje edukacyjne. Projekt zaktywizuje osoby starsze oraz dzieci i młodzież do aktywności na świeżym powietrzu zapewniając im ciekawą ścieżkę pieszą m.in. do uprawiania Nordic Walking, wycieczek pieszych, w tym dla osób poruszających się na wózkach.
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia
Wzmocnienie funkcji rekreacyjno-edukacyjnych Starówki poprzez rewitalizację przestrzeni publicznej w okresie do 31.12.2025 r.
Odniesienie do celów rewitalizacji
Nadanie nowych lub przywrócenie funkcji obiektom i przestrzeniom wraz z działaniami na rzecz ochrony środowiska
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
Realizacja zadania obejmuje m.in.: <ul style="list-style-type: none"> wyznaczenie Ścieżki Maszkarona ok. 10 km, w tym krótsze odcinki po 2-3 km – uporządkowanie przejścia wzdłuż granicy programu rewitalizacji tj. wycięcie samosiejek, wyrównanie przejść, aby zapewnić bezpieczne poruszanie się dzieciom, seniorom, osobom z niepełnosprawnościami ruchowymi, utwardzenie ścieżki odpowiednim materiałem (ok. 1000 m²), wykonanie 10 tablic informacyjno-edukacyjnych o Starówce – tekst humorystyczny, ciekawy, przy każdej tablicy mały diabełek z kolekcji żagańskiej (na wzór wrocławskich krasnali), działania promocyjne ścieżek w mass mediach, Organizację 3 eventów na otwarcie ścieżek, w tym jeden dla szkół i przedszkoli z obszaru rewitalizacji – 1 dla UTW, 1 ogólny dla mieszkańców Starówki (integracja w obszarze rewitalizacji), opracowanie folderu i udostępnienie w punkcie it, szkołom, przedszkolom, UTW, Urzędowi Miasta, opracowanie aplikacji mobilnej na smartfona ze Ścieżką <p>Ostateczny zakres prac ustalony zostanie na etapie tworzenia dokumentacji projektowej w momencie dokonywania uzgodnień i uzyskania szczegółowych zleceń od Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.</p>
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Przedsięwzięcie zapewnia dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, pochodzenie etniczne, wyznawaną religię lub światopogląd, orientację seksualną. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności nie będą wykluczone z udziału w organizowanej ofercie społeczno-kulturalnej, na które wstęp będzie otwarty dla wszystkich grup odbiorców.			
Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia			
Granice obszaru rewitalizacji			
Okres realizacji			
2023-2025			
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia			
pochozące ze źródeł krajowych publicznych	pochozące ze źródeł prywatnych	pochozące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochozące z innych źródeł
50 00,00 zł	Wkład niepieniężny – wolontariat 50 000	500 000,00 zł	
Łączna wartość przedsięwzięcia			
600 000,00 zł			
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia			
Wskaźniki produktu:			
Liczba tablic informacyjno-edukacyjnych 10 szt. , liczba figurek diabełków – 10 szt. Długość ścieżki ok. 10 km (protokół odbioru, zdjęcia)			
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):			
Liczba korzystających ze ścieżki ok. 100 osób/średnio na m-c 1 (raport z obserwacji) Liczba korzystających zadowolonych ze ścieżki 80% ogółu – badania focusowe ankietowe			

Nazwa przedsięwzięcia
21. Gdzie śpiew słyszysz tam idź – spotkania z piosenką turystyczną i żeglarską
Nazwa wnioskodawcy
Stowarzyszenie Turystyczne Piechur Żagański Pałac Kultury Gmina Żagań o statusie miejskim
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Problemem jest niski poziom aktywności kulturalnej mieszkańców Starówki i słabe wykorzystanie walorów przyrodniczo-historycznych tego miejsca. Ponadto wciąż brakuje imprez integrujących mieszkańców w różnym wieku. Projekt zaktywizuje osoby starsze oraz dzieci i młodzież do aktywności poprzez bezpośredni udział w wydarzeniach na scenie, lub poprzez uczestnictwo w wydarzeniach w ramach „śpiewającej widowni”. Projekt będzie spójny ze zgłoszonym projektem inwestycyjnym dotyczącym zagospodarowania miejsca po basenie miejskim i okolicy.
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia
Wzmocnienie funkcji rekreacyjno-kulturalnych Starówki poprzez wydarzenia towarzyszące rewitalizacji przestrzeni publicznej w okresie do 31.12.2025 r.
Odniesienie do celów rewitalizacji
Wzrost integracji i aktywności społecznej, kulturalnej oraz gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
W ramach projektu planują się: <ul style="list-style-type: none"> • organizację cyklicznych Spotkań z Piosenką Turystyczną i Żeglarską, w tym m.in.: organizacja zaplecza technicznego, nagłośnienia; nabór uczestników i innych wykonawców, organizacja konkursów, • działania informacyjne i promocyjne w mediach społecznościowych, na stronie www Stowarzyszenia i Gminy, w lokalnej/regionalnej prasie oraz na plakatach, • W międzyczasie konferansjer/animatorka opowiadać będzie historię spotkań, promować dziedzictwo kulturowe Starówki, zachęcać widownię do wspólnych śpiewów. Słowa utworów będą wyświetlane na telebimie, Wydarzenie odbędzie się na terenie basenu miejskiego, by wykorzystać walory kulturowe miasta jednocześnie zapewnić szeroki dostęp mieszkańców do planowanego wydarzenia. Takie podejście zapewni spójność z planowanymi działaniami modernizacyjnymi basenu.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
Regulamin uwzględni uczestnictwo osób z niepełnosprawnościami. Zapewniony zostanie standard informatyczny - zgłoszenie w kontrastowych kolorach dla słabo widzących, możliwość pobrania zgłoszenia pisanego większą czcionką) i informacyjny dostępu dla osób z niepełnosprawnościami – możliwość zgłoszenia osobiście, elektronicznie lub przez osobę trzecią.

Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia			
Park Książęcy przy Żagańskim Pałacu Kultury – zabytkowy obiekt kąpieliska miejskiego			
Okres realizacji			
2024-2031			
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia			
 pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	 pochodzące ze źródeł prywatnych	 pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	 pochodzące z innych źródeł
	Wkład niefinansowy – wolontariat 154 000,00 zł	882 000,00 zł	
Łączna wartość przedsięwzięcia			
1 360 000,00 zł			
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia			
Wskaźniki produktu:			
Liczba wydarzeń 2 szt. (raporty z wydarzeń, zdjęcia)			
Liczba nagród: 24 (zdjęcia, protokoły odbioru)			
Liczba godzin wydarzeń scenicznych: 10 h (raporty, zdjęcia, nagrania)			
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):			
Liczba uczestników wydarzeń:			

Nazwa przedsięwzięcia
22. Rewitalizacja i uporządkowywanie żagańskich podwórz i zapleczy nieruchomości mieszkalnych historycznego starego miasta – w obrębie zachowanych murów obronnych
Nazwa wnioskodawcy
Miasto Żagań
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Obecnie podwórza stanowią nieatrakcyjny element Starego Miasta. W ich obrębie znajduje się wiele budynków gospodarczych, których stan techniczny kwalifikuje je do wyburzenia. Nie jest ujednoczona gospodarka odpadami – częstym zjawiskiem jest brak pergoli śmietnikowych, co powoduje konieczność ustawiania pojemników na odpady przy elewacjach budynków, lub przeciwnie, powoduje, iż każda wspólnota mieszkaniowa dąży do posiadania własnej pergoli, co wprowadza chaos architektoniczny. Brak organizacji ciągów pieszych i miejsc parkingowych powoduje, iż pojazdy parkowane są w miejscach przypadkowych, często do tego nie przystosowanych, co powoduje dewastację pozostałości zieleni, uciążliwości dla osób ze szczególnymi problemami. Taki stan podwórz zachęca osoby postronne do dalszej dewastacji tych terenów. Częstym zjawiskiem jest spożywanie alkoholu zakupionego w pobliskich sklepach, co przekłada się na zaśmiecanie i zanieczyszczanie podwórz, załatwianiem potrzeb fizjologicznych w niedozwolonych miejscach itp. ale również przekłada się negatywnie na poczucie bezpieczeństwa okolicznych mieszkańców. Projekt przyczyni się do poprawy wizerunku i jakości przestrzeni publicznych. Poprawie ulegnie również jakość życia mieszkańców i poczucie bezpieczeństwa. Ponadto realizacja przyczyni się do ograniczenia występowania negatywnych zjawisk społecznych.
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia
Celem jest poprawa poczucia bezpieczeństwa mieszkańców budynków przyległych do podwórz i w ogólnym ujęciu osób przebywających w pobliżu, uporządkowanie gospodarki odpadami, organizacja jednolitych miejsc do gromadzenia odpadów, dostosowanych do wymagań architektonicznych i konserwatorskich oraz organizacja ciągów pieszych i miejsc parkingowych służąca poprawie bezpieczeństwa ruchu pieszego i kołowego, szczególnie dla osób ze szczególnymi potrzebami. Rewitalizacja dotyczyć będzie również przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym, podniesieniu ogólnych walorów estetycznych starego miasta, szczególnie poprzez odsłonięcie i udostępnienie historycznych, zachowanych murów obronnych oraz pielęgnację i rozwój zieleni miejskiej, służącej podniesieniu walorów estetycznych podwórz.
Odniesienie do celów rewitalizacji
Nadanie nowych lub przywrócenie funkcji obiektom i przestrzeniom wraz z działaniami na rzecz ochrony środowiska
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
Zakres przedsięwzięcia obejmuje przywrócenie funkcji użytkowej podwórz, uporządkowanie istniejącej zabudowy – garaży, komórek, pergoli śmietnikowych itp., których obecny stan techniczny jest zły i kwalifikuje je do wyburzenia oraz budowę nowych miejsc składowania odpadów, służących wszystkim mieszkańcom danego kwartału ulic, wpasowanych w charakter architektoniczny starego miasta, przebudowę istniejących i odbudowę

zburzonych zabudowań – komórek, służących mieszkańcom, z zachowaniem wymagań konserwatorskich itp. Ponadto realizacja projektu skupiona jest na zachowaniu istniejącej i rozwój nowych terenów zieleni, obiektów małej architektury służącej mieszkańcom budynków w danym kwartale ulic, montaż niewielkich placów zabaw. Dodatkowo obejmuje organizację ciągów pieszych i miejsc parkingowych, szczególnie uwzględniających potrzeby osób z niepełnosprawnościami.

Ostateczny zakres prac ustalony zostanie na etapie tworzenia dokumentacji projektowej w momencie dokonywania uzgodnień i uzyskania szczegółowych zleceń od Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Przedsięwzięcie zapewnia dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, pochodzenie etniczne, wyznawaną religię lub światopogląd, orientację seksualną. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności nie będą wykluczone z możliwości korzystania z efektów projektu.

Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia

- nieruchomość oznaczona numerem ewidencyjnym 907/1, stanowiąca podwórze dla nieruchomości przy ul. Keplera 38-47, położona bezpośrednio w sąsiedztwie murów obronnych oraz reprezentacyjnego Pl. Maczka. Powierzchnia nieruchomości to 0,1816 ha,
- nieruchomość oznaczona numerem ewidencyjnym 1107/23 oraz w części nieruchomość oznaczona numerem ewidencyjnym 1110/23, wyznaczona kwartałem ulic Słowackiego, Keplera, Gimnazjalnej oraz Pl. Słowiańskiego. Powierzchnia nieruchomości oznaczonej numerem ewidencyjnym 1107/23 to 0,2537 ha, zaś nieruchomości 1110/23, objętej przedsięwzięciem to 0,0670 ha,
- nieruchomość oznaczona numerem ewidencyjnym 954/14 oraz 956/12 wyznaczona kwartałem ulic Warszawska, Długa, Bracka oraz Pl. Słowiańskiego. Powierzchnia nieruchomości to 0,1450 ha,
- nieruchomość oznaczona numerem ewidencyjnym 3376/11, stanowiąca podwórze dla nieruchomości przy ul. Rynek 14 -17, ul. Parkowa 29-31 oraz ul. Warszawskiej 1-1a. Powierzchnia nieruchomości to 0,1632 ha,
- nieruchomość oznaczona numerem ewidencyjnym 822/14, stanowiąca podwórze dla nieruchomości przy ul. Rynek 2,4,5, ul. Ratuszowa 5-7, ul. Ratuszowa 2-4, ul. Ratuszowa 4a, 6a, 7a. Wyznaczona jest między ul. Ratuszową, ul. Rynek i ul. Niepodległości oraz historycznymi murami obronnymi. Powierzchnia nieruchomości to 0,8173 ha.

Okres realizacji

2024-2031

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
--	---------------------------------	---	----------------------------

---

375 000,00 zł		2 125 000,00 zł	
Łączna wartość przedsięwzięcia			
2 500 000,00 zł			
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmiernia			
Wskaźniki produktu:			
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją: 2 ha			
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):			
Liczba osób korzystających z odnowionych przestrzeni publicznych:			

Nazwa przedsięwzięcia
23. Rozwój terenów zielonych
Nazwa wnioskodawcy
Miasto Żagań
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Przedsięwzięcie pozwoli na poprawę wizerunku obszaru rewitalizacji z uwagi na wysoki poziom degradacji technicznej. Wpłynie pozytywnie na poprawę jakości i stanu środowiska oraz pozwoli na zapobieganie wystąpieniu negatywnym skutkom zmian klimatycznych.
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia
Rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców wraz z adaptowaniem do zmian klimatu i wzmacnianiem odporności na ekstremalne zjawiska pogodowe.
Odniesienie do celów rewitalizacji
Nadanie nowych lub przywrócenie funkcji obiektom i przestrzeniom wraz z działaniami na rzecz ochrony środowiska
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
Zakres obejmuje zazielenienie centrum miasta, wdrażanie rozwiązań z zakresu retencjonowania wód, zabezpieczenia przed niekorzystnymi zjawiskami pogodowymi i ich skutkami (zagospodarowanie wód opadowych, zapobieganie uszczelnianiu gruntu). Dodatkowo przewiduje się również wymianę szaty roślinnej na terenach skwerów zielni miejskiej, odtworzenie i poprawa ścieżek, dróg i chodników na nich się znajdujących, wymianę oświetlenia, wymianę małej architektury (ławeczki, kosze), wykonanie monitoringu wizyjnego. Zakres obejmuje również remonty kamienic miejskich, powstanie tężni solankowej i wykonanie ogrodu sensorycznego. Ostateczny zakres prac ustalony zostanie na etapie tworzenia dokumentacji projektowej w momencie dokonywania uzgodnień i uzyskania szczegółowych zleceń od Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
Przedsięwzięcie zapewnia dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, pochodzenie etniczne, wyznawaną religię lub światopogląd, orientację seksualną. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności nie będą wykluczone z udziału w organizowanej ofercie warsztatów.
Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia
- działka nr 821, Bulwar Doroty de Talleyrand - 0,5 ha, - działka nr 816/4, pl. Wolności (Bulwar Szarych Szeregów) - 1,1 ha, - działka nr 914/1, pl. Królowej Jadwigi - 0,8 ha.
Okres realizacji
2024-2031
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
750 000,00 zł		4 250 000,00 zł	
Łączna wartość przedsięwzięcia			
5 000 000,00 zł			
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia			
Wskaźniki produktu:			
Liczba zagospodarowanych przestrzeni publicznych/ Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją: 2,4 ha			
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):			
Liczba osób korzystających z zagospodarowanych przestrzeni publicznych			

Nazwa przedsięwzięcia			
24. „Zielono Mi” – warsztaty ekologiczne			
Nazwa wnioskodawcy			
Miasto Żagań			
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia			
Niski poziom świadomości ekologicznej stanowi istotny problem, w szczególności w obliczu postępującego kryzysu klimatycznego. Organizowane wydarzenia pozwolą również na integrację społeczności lokalnej oraz zwiększenie poziomu tożsamości lokalnej wśród mieszkańców.			
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia			
Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców.			
Odniesienie do celów rewitalizacji			
Wzrost integracji i aktywności społecznej, kulturalnej oraz gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji			
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia			
Zakres obejmuje realizację warsztatów ekologicznych dla dzieci i młodzieży oraz innych grup mieszkańców a także prowadzenie działań informacyjnych z zakresu skutków kryzysu klimatycznego, segregowania odpadów, oszczędzania wody. Ponadto w ramach przedsięwzięcia prowadzona będzie akcja sadzenia drzew i krzewów przez mieszkańców w przestrzeniach publicznych.			
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami			
Przedsięwzięcie zapewnia dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, pochodzenie etniczne, wyznawaną religię lub światopogląd, orientację seksualną. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności nie będą wykluczone z udziału w organizowanej ofercie warsztatów.			
Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia			
Zrewitalizowane tereny zielone Szkoły, Przedszkola Instytucje kultury			
Okres realizacji			
2024-2031			
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia			
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
210 000,00 zł		1 190 000,00 zł	
Łączna wartość przedsięwzięcia			
1 400 000,00 zł			

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia**Wskaźniki produktu:**

Liczba przeprowadzonych warsztatów

Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

Liczba uczestników warsztatów: 80

Liczba osób korzystających z zagospodarowanych przestrzeni publicznych:

8.2 Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Elementem obowiązkowym programu rewitalizacji jest charakterystyka, pozostałych, dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z przypisanymi kierunkami działań. Zaznacza się, że dopuszcza się również realizację działań rewitalizacyjnych poza obszarem rewitalizacji przy czym warunkiem koniecznym dla przeprowadzenia projektu jest oddziaływanie na obszar rewitalizacji i jego mieszkańców. Poniżej przedstawiono w formie tabelarycznej uzupełniające projekty rewitalizacyjne.

	Nazwa przedsięwzięcia	Realizowany kierunek działania
1	<p>Modernizacja przestrzeni publicznych w Żagańskim Obszarze Rewitalizacji poprzez kreację woonefa wzdłuż ul Warszawskiej jako warunek ożywienia historycznego centrum miasta</p> <p>Kompleksowa modernizacja przestrzeni publicznej obejmująca w szczególności roboty branży drogowej, sanitarnej i elektrycznej, m. in. przebudowa starej nawierzchni z kostki brukowej betonowej „polbruk” na kostkę granitowa z wkomponowanymi płytami granitowymi, wymiana oświetlenia ulicznego, remont odwodnienia (wpusty uliczne), montaż nowego oznakowania, wymiana elementów małej architektury (ławki, kosze, donice)</p>	<p>1.2 Aktywizacja i włączenie społeczne grup zagrożonych marginalizacją</p> <p>1.3 Wzrost poczucia tożsamości</p> <p>2.1 Zagospodarowanie i uporządkowanie zdegradowanych przestrzeni służących zaspokajaniu potrzeb mieszkańców</p>
2	<p>Poprawa bezpieczeństwa i efektywności energetycznej poprzez kompleksową modernizację i wymianę oświetlenia przestrzeni publicznych</p> <p>Wymiana oświetlenia ulicznego w przedmiocie wymiany: infrastruktury technicznej (skrzynki, złącza), instalacji energoelektrycznej (istniejące zasilanie oświetlenia są to linie napowietrzne na słupach żelbetowych i jeszcze drewnianych) z linii napowietrznych na kable podziemne, słupów oświetleniowych (z żelbetowych i stalowych na aluminiowe), lamp oświetleniowych (na lampy ledowe energooszczędne).</p>	<p>2.4 Kształtowanie świadomości ekologicznej</p>
3	<p>Budowa toru kajakowego wraz z przystanią kajakową w Parku Książęcym w Żaganiu</p>	<p>2.1 Zagospodarowanie i uporządkowanie zdegradowanych przestrzeni służących zaspokajaniu potrzeb mieszkańców</p> <p>2.2 Modernizacja i adaptacja istniejących obiektów użyteczności publicznej</p>

4	Budowa przystani kajakowej wraz z sezonowym polem namiotowym na Kępie Ludwika w Żaganiu	2.1 Zagospodarowanie i uporządkowanie zdegradowanych przestrzeni służących zaspokajaniu potrzeb mieszkańców 2.2 Modernizacja i adaptacja istniejących obiektów użyteczności publicznej
5	Zapobieżenie degradacji kamienicy, redukcja negatywnego wyglądu części zabytkowej miasta, odrestaurowanie kamienic wizytówki miasta. Remont dachu, elewacji, wzmocnienie fundamentów z izolacją przeciwwilgociową Miejsce realizacji: ul. Henryka Brodatego 6	2.1 Zagospodarowanie i uporządkowanie zdegradowanych przestrzeni służących zaspokajaniu potrzeb mieszkańców 2.3 Rozwój i przywrócenie funkcji zabytkowym obiektom sportu, rekreacji i kultury

9. Komplementarność i mechanizmy integrowania działań rewitalizacyjnych

9.1. Komplementarność przestrzenna

Zaproponowane projekty rewitalizacyjne stanowią spójną całość zmierzającą do wyprowadzenia obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysowego. Realizacja działań skoncentrowana jest na obszarze rewitalizacji Stare Miasto, którego powierzchnia wynosi 227 ha (5,6% powierzchni miasta), i zamieszkuje go 6 052 osoby, co stanowi 25,7% ludności Żagania. Realizacja przedsięwzięć społecznych będzie się odbywać w zrewitalizowanych przestrzeniach i obiektach. Należy nadmienić, że w większości rewitalizowane obiekty pełnią funkcje publiczne, a więc oprócz mieszkańców obszaru rewitalizacji z efektów przedsięwzięć będą mogli korzystać mieszkańcy całego miasta.

9.2. Komplementarność problemowa

Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest odpowiedzią na zdiagnozowane problemy w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej. Zaplanowane działania dopełniają się tematycznie i uzupełniają, tworząc kompleksowy system oddziaływania. Zaplanowane działania inwestycyjne umożliwiają realizację przedsięwzięć społecznych, przywracają funkcje społeczne obiektom, jednocześnie zwiększając ład przestrzenny i porządkując przestrzeń publiczną, a tym samym wpływają na poprawę jakości życia mieszkańców. Zaprogramowana interwencja powinna przynieść efekty w kilku sferach równocześnie, przez co ogranicza się ryzyko koncentracji działań na deficytach dotyczących tylko jednej sfery.

9.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Zaproponowany system zarządzania procesem rewitalizacji i wdrażaniem GPR, zawiera wszystkie elementy wymagane przez Ustawodawcę i przewiduje efektywne współdziałanie różnych podmiotów. Organem mającym ustawowe umocowanie do zarządzania GPR jest Burmistrz Miasta Żagań, który jednocześnie pełni funkcję Operatora procesu rewitalizacji i zarządza pozostałymi elementami struktury organizacyjnej związanej z wdrożeniem GPR. Zarządzanie GPR będzie odbywać się w ramach istniejących struktur Urzędu Miasta Żagań. Współdziałanie zapewni skuteczne i efektywne zarządzanie programem i pozwoli, zgodnie z zasadą komplementarności międzyokresowej na kontynuację i uzupełnienie zakresu działań podejmowanych w ramach realizacji wcześniejszych inicjatyw rewitalizacyjnych.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna będzie polegała na integracji i współpracy w ramach działań poszczególnych grup interesariuszy, którzy zaangażowani są w proces rewitalizacji. Kluczowe

znaczenie w tym zakresie będzie miała kooperacja pomiędzy operatorem rewitalizacji, a poszczególnymi Wydziałami Urzędu Miasta (w szczególności Wydziałem Planowania Strategicznego i Zarządzania Środkami Zewnętrznymi), jednostkami organizacyjnymi i pozostałymi interesariuszami procesu.

9.4. Komplementarność międzyokresowa

Do 2020 roku miasto dysponowało Lokalnym Programem Rewitalizacji Miasta Żagań na lata 2016-2020 (Załącznik do Uchwały Nr XXVIII/97/2016 Rady Miasta Żagań z dnia 28 października 2016 r.). Zmiany prawne jak i rozwój sytuacji społeczno-gospodarczej spowodowały konieczność przygotowania katalogu zaktualizowanych działań naprawczych jednak będących kontynuacją poprzednich działań rozwojowych miasta. W tabeli poniżej przedstawiono ważniejsze projekty inwestycyjne, zrealizowane ze środków zewnętrznych w perspektywie lat 2014-2020.

Tabela 12 Projekty zrealizowane w latach 2014-2022

I.p	Nazwa przedsięwzięcia	Wartość projektu	Cel projektu
1	Rewitalizacja zabytkowego pałacyku przy ul. Jana Pawła II 7 w Żaganiu wraz z otoczeniem w celu nadania nowych funkcji społecznych.	7 061 390,48 zł	Projekt został zrealizowany w Żaganiu. Zadanie polegało na rewitalizacji i nadaniu nowych funkcji społecznych, kulturalnych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych i gospodarczych pałacykowi przy ul. Jana Pawła II 7 wraz z otoczeniem poprzez stworzenie nowej przestrzeni do działań służących niwelowaniu negatywnych zjawisk społecznych zdiagnozowanych na obszarze zdegradowanym.
2	Kompleksowy program komunikacji w Żarsko-Żagańskim Obszarze Funkcjonalnym	6 000 862,93 zł	Projekt polegał na zaprojektowaniu, wykonaniu, dostawie i montażu systemu informacji pasażerskiej oraz umożliwiła zarządzanie flotą pojazdów transportu publicznego funkcjonującego na terenie Żarsko-Żagańskiego Obszaru Funkcjonalnego.
3	Zachowanie i zwiększenie dostępności do zasobów dziedzictwa kulturowego Pałacu Książęcego i elementów Zespołu Parkowo Pałacowego w Żaganiu	3 705 453,81 zł	Projekt zorientowany był na zachowanie i ochronę dziedzictwa kulturowego zabytkowego obiektu Pałacu Książęcego w Żaganiu wraz z elementami zlokalizowanymi w Parku Książęcym, wpisanych do rej. Zabytków. W ramach projektu wprowadzono nowoczesne technologie informacyjno – komunikacyjne w celu uatrakcyjnienia oferty oraz dostosowania jej do potrzeb osób z niepełnosprawnością.
4	Wymiana źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych na terenie miasta Żagań	2 024 661,50 zł	Projekt dotyczył zmiany źródeł ogrzewania z węglowego na gazowe szeregu lokali mieszkaniowych zlokalizowanych w Żaganiu. Osią projektu była zmiana sposobu ogrzewania szeregu – dokładnie 101 szt. lokali mieszkalnych w budynkach zamieszkania zbiorowego stanowiących własność Gminy Żagań o statusie miejskim.
5	CYFROWA PRZYGODA - podnoszenie kompetencji cyfrowych uczniów oraz nauczycieli PSP nr 4, 5 i 7 w Żaganiu.	381 712,50 zł	Projekt polegał na kształtowaniu umiejętności korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz rozwijaniu kompetencji cyfrowych uczniów i nauczycieli.

---

l.p	Nazwa przedsięwzięcia	Wartość projektu	Cel projektu
6	Tworzenie warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu w szkołach podstawowych w Żaganiu.	310 110,00 zł	Projekt polegał na stworzeniu warunków dla nauczania przyrody i matematyki, opartych na metodzie eksperymentu w 5-ciu szkołach podstawowych na terenie miasta Żagań.
Suma (ogólna wartość projektów)			19 484 191,22 zł (całkowita wartość projektów)

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://mapadotacji.gov.pl/>, [Dostęp:15.12.2022]

9.5. Komplementarność źródeł finansowania

Zasadniczo planuje się, aby głównym źródłem finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych były środki Unii Europejskiej w tym w szczególności Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027, budżet Miasta Żagań, środki prywatne, a także deklarowany wkład niefinansowy w postaci pracy wolontariuszy. Poniżej scharakteryzowano wybrane, możliwe źródła finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027

Poniżej przedstawiono wybrane propozycje dystrybucji środków europejskich w perspektywie 2021-2027.

Priorytet 8: Fundusze Europejskie dla lokalnego Lubuskiego

Cel szczegółowy 8.1: Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich).

Rewitalizacja obszarów miejskich. Projekty mogą obejmować m.in. inwestycje dotyczące infrastruktury technicznej i komunalnej, uporządkowania przestrzeni publicznej, systemów poprawy bezpieczeństwa publicznego, dostosowania obiektów i przestrzeni do potrzeb mieszkańców. Projekty powinny być powiązane z interwencją EFS+ lub finansowaną z innych źródeł, a skierowaną na ograniczanie negatywnych zjawisk społecznych zdiagnozowanych na poziomie strategii terytorialnej (GPR). Projekty infrastrukturalne w obszarze rewitalizacji nie mogą stanowić oderwanych inwestycji, ale muszą wynikać z szerokiej koncepcji przeciwdziałania i ograniczania zjawisk kryzysowych.

Preferencją zostaną objęte przedsięwzięcia w zakresie dostosowania istniejącej infrastruktury, natomiast inwestycje w nową infrastrukturę będą wspierane w wyjątkowych i należyście uzasadnionych przypadkach z uwzględnieniem zintegrowanego podejścia.

W ramach CS nie będą wspierane inwestycje w elementy infrastruktury drogowej (w tym w parkingi), chyba że stanowią one nieodłączny element większego projektu (nie są one dominującym elementem tego projektu), a ich koszt nie przekracza 15% kosztów kwalifikowalnych operacji. W miastach projekty te nie mogą obejmować budowy nowych dróg lub parkingów oraz w odniesieniu do istniejących - zwiększenia ich pojemności lub przepustowości, ani nie mogą w żaden inny sposób przyczyniać się do zwiększenia natężenia ruchu samochodowego. Bez wskazanego wyżej ograniczenia możliwe będzie wsparcie budowy nowych dróg rowerowych, ciągów pieszych lub pieszo-rowerowych realizowane jako element projektu rewitalizacyjnego na obszarach miejskich.

W projektach rewitalizacyjnych należy dążyć do zachowania i rozwoju zielonej infrastruktury, zwłaszcza ochrony drzew, w całym cyklu projektowym, w tym poprzez stosowanie standardów ochrony zieleni. Mając na uwadze potrzebę adaptacji obszarów miejskich do zmiany klimatu, należy dążyć również do zwiększania powierzchni biologicznie czynnych i unikania tworzenia powierzchni uszczelnionych.

Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS, projekt)

Program opiera się na wsparciu rozwoju gospodarki niskoemisyjnej, ochronie środowiska oraz przeciwdziałaniu i adaptacji do zmian klimatu. Ponadto, założenia programu przewidują wsparcie inwestycji związanych z poprawą jakości infrastruktury drogowej, poprawą wydolności ochrony zdrowia, a także wykorzystaniem potencjału tkwiącego w dziedzictwie kulturowym. Wszystkie te działania przyczynią się bowiem do zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego kraju. Poniżej przedstawiono priorytety określone w Programie wraz z ich zakresem oraz wskazaniem kierunków działań zaplanowanych w ramach Strategii, które mogą zostać objęte wsparciem.

Priorytet I. Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z Funduszu Spójności

2.1 Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych

Poprawa efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych, wspieranie zrównoważonej gospodarki wodnej i gospodarki o obiegu zamkniętym, wspieranie przystosowania do zmian klimatu, a także wzmocnienie ochrony przyrody i zielonej infrastruktury

Priorytet VII. Kultura

4.6 Wzmocnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacji społecznych

Planowana interwencja obejmuje rozwój infrastruktury kultury oraz ochronę dziedzictwa kulturowego w celu wzmocnienia ich potencjału w zakresie oddziaływania na rozwój gospodarczy i włączenie społeczne. Efektem planowanych działań będzie wzrost udziału społeczeństwa w życiu kulturalnym oraz podniesienie atrakcyjności turystycznej regionów. Wsparcie ukierunkowane zostanie po pierwsze na tworzenie odpowiednich warunków infrastrukturalnych stymulujących do aktywnego uczestnictwa w kulturze i w życiu społecznym, w tym eliminację barier w dostępie do kultury dla grup z różnych przyczyn wykluczonych.

Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS, projekt)

Realizacja programu uwzględni wsparcie m.in. na rzecz poprawy sytuacji na rynku pracy, zwiększenia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, zapewnienia opieki nad dziećmi, podnoszenia jakości edukacji i rozwoju kompetencji, integracji społecznej, rozwoju usług społecznych i ekonomii społecznej oraz ochrony zdrowia. Poniżej przedstawiono priorytety określone w Programie wraz z ich zakresem oraz wskazaniem kierunków działań zaplanowanych w ramach Strategii, które mogą zostać objęte wsparciem.

Priorytet I. Lepsze polityki dla rozwoju społecznego

Poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących na rynku pracy, wspieranie niedyskryminacji, dostosowywanie uczestników rynku pracy do zmian, poprawa włączenia społecznego i integracji społeczno-gospodarczej

Wspieranie dostępu do przystępnej cenowo opieki nad dziećmi i osobami wymagającymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu

Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie

się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.

Priorytet III. Równe szanse dla osób z niepełnosprawnościami

Wspieranie aktywnego włączenia społecznego, promowanie równości szans i niedyskryminacji

Priorytet VI. Innowacje społeczne

Opracowywanie, testowanie, upowszechnianie i podejmowanie działań w zakresie włączenia wybranych nowych rozwiązań do polityki lub praktyki

9.6 Podsumowanie komplementarności

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	1. Wzrost integracji i aktywności społecznej, kulturalnej oraz gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji				2. Nadanie nowych lub przywrócenie funkcji obiektom i przestrzeniom wraz z działaniami na rzecz ochrony środowiska			
		1.1 Stworzenie warunków do integracji różnych grup społecznych, w tym grup zagrożonych marginalizacją (osoby starsze, osoby z niepełnosprawnością, ubogie, bezrobotne)	1.2 Aktywizacja i włączenie społeczne grup zagrożonych marginalizacją	1.3 Wzrost poczucia tożsamości	1.4 Wzrost poziomu przedsiębiorczości, rozwój rynku pracy na obszarze rewitalizacji	2.1 Zagospodarowanie i uporządkowanie zdegradowanych przestrzeni służących zaspokajaniu potrzeb mieszkańców	2.2 Modernizacja i adaptacja istniejących obiektów użyteczności publicznej	2.3 Rozwój i przywrócenie funkcji zabytkowym obiektom sportu, rekreacji i kultury	2.4 Kształtowanie świadomości ekologicznej
1.	Rewitalizacja budynku ratusza w Żaganiu z przeznaczeniem na cele społeczne								
2.	Uporządkowanie układu spacerowego i komunikacyjnego na obszarze rewitalizacji								
3.	„Odkrywanie żagańskiej tożsamości” – działania promujące dziedzictwo kulturowe i historyczne Żagania								

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	1. Wzrost integracji i aktywności społecznej, kulturalnej oraz gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji				2. Nadanie nowych lub przywrócenie funkcji obiektom i przestrzeniom wraz z działaniami na rzecz ochrony środowiska			
		1.1 Stworzenie warunków do integracji różnych grup społecznych, w tym grup zagrożonych marginalizacją (osoby starsze, osoby z niepełnosprawnością, ubogie, bezrobotne)	1.2 Aktywizacja i włączenie społeczne grup zagrożonych marginalizacją	1.3 Wzrost poczucia tożsamości	1.4 Wzrost poziomu przedsiębiorczości, rozwój rynku pracy na obszarze rewitalizacji	2.1 Zagospodarowanie i uporządkowanie zdegradowanych przestrzeni służących zaspokajaniu potrzeb mieszkańców	2.2 Modernizacja i adaptacja istniejących obiektów użyteczności publicznej	2.3 Rozwój i przywrócenie funkcji zabytkowym obiektom sportu, rekreacji i kultury	2.4 Kształtowanie świadomości ekologicznej
4.	Aktywizacja zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji								
5.	Działania profilaktyczne na rzecz rozwiązywania problemów społecznych								
6.	Rewitalizacja pomieszczeń oranżerii żagańskiego pałacu kultury i adaptacja na potrzeby Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Papuszy w Żaganiu								
7.	Czytelnicze SPA								
8.	Pociąg do literatury – działania popularyzujące dziedzictwo kolejowe								

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	1. Wzrost integracji i aktywności społecznej, kulturalnej oraz gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji				2. Nadanie nowych lub przywrócenie funkcji obiektom i przestrzeniom wraz z działaniami na rzecz ochrony środowiska			
		1.1 Stworzenie warunków do integracji różnych grup społecznych, w tym grup zagrożonych marginalizacją (osoby starsze, osoby z niepełnosprawnością, ubogie, bezrobotne)	1.2 Aktywizacja i włączenie społeczne grup zagrożonych marginalizacją	1.3 Wzrost poczucia tożsamości	1.4 Wzrost poziomu przedsiębiorczości, rozwój rynku pracy na obszarze rewitalizacji	2.1 Zagospodarowanie i uporządkowanie zdegradowanych przestrzeni służących zaspokajaniu potrzeb mieszkańców	2.2 Modernizacja i adaptacja istniejących obiektów użyteczności publicznej	2.3 Rozwój i przywrócenie funkcji zabytkowym obiektom sportu, rekreacji i kultury	2.4 Kształtowanie świadomości ekologicznej
9.	Remont i zagospodarowanie na cele społeczne wybranych elementów układu przestrzennego parku i pałacu książęcego w Żaganiu								
10.	Kultura i aktywność pod chmurką								
11.	Uporządkowanie przestrzeni publicznych na terenie parku książęcego								
12.	„Ryby nie tylko na niby” - cykl wydarzeń związanych z promowaniem wędkarstwa								

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	1. Wzrost integracji i aktywności społecznej, kulturalnej oraz gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji				2. Nadanie nowych lub przywrócenie funkcji obiektom i przestrzeniom wraz z działaniami na rzecz ochrony środowiska			
		1.1 Stworzenie warunków do integracji różnych grup społecznych, w tym grup zagrożonych marginalizacją (osoby starsze, osoby z niepełnosprawnością, ubogie, bezrobotne)	1.2 Aktywizacja i włączenie społeczne grup zagrożonych marginalizacją	1.3 Wzrost poczucia tożsamości	1.4 Wzrost poziomu przedsiębiorczości, rozwój rynku pracy na obszarze rewitalizacji	2.1 Zagospodarowanie i uporządkowanie zdegradowanych przestrzeni służących zaspokajaniu potrzeb mieszkańców	2.2 Modernizacja i adaptacja istniejących obiektów użyteczności publicznej	2.3 Rozwój i przywrócenie funkcji zabytkowym obiektom sportu, rekreacji i kultury	2.4 Kształtowanie świadomości ekologicznej
13.	Przebudowa niecki basenowej kąpieliska miejskiego								
14.	Kulturalny i aktywny wypoczynek								
15.	Zagospodarowanie otoczenia basenu miejskiego - odtworzenie i rozbudowa infrastruktury pozwalającej na prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych								
16.	„Bądź aktywny” – zajęcia sportowe dla mieszkańców Żagania								
17.	Zagospodarowanie terenu wokół zabytkowego basenu miejskiego poprzez realizację parku fizyczno								

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	1. Wzrost integracji i aktywności społecznej, kulturalnej oraz gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji				2. Nadanie nowych lub przywrócenie funkcji obiektom i przestrzeniom wraz z działaniami na rzecz ochrony środowiska			
		1.1 Stworzenie warunków do integracji różnych grup społecznych, w tym grup zagrożonych marginalizacją (osoby starsze, osoby z niepełnosprawnością, ubogie, bezrobotne)	1.2 Aktywizacja i włączenie społeczne grup zagrożonych marginalizacją	1.3 Wzrost poczucia tożsamości	1.4 Wzrost poziomu przedsiębiorczości, rozwój rynku pracy na obszarze rewitalizacji	2.1 Zagospodarowanie i uporządkowanie zdegradowanych przestrzeni służących zaspokajaniu potrzeb mieszkańców	2.2 Modernizacja i adaptacja istniejących obiektów użyteczności publicznej	2.3 Rozwój i przywrócenie funkcji zabytkowym obiektom sportu, rekreacji i kultury	2.4 Kształtowanie świadomości ekologicznej
	astronomicznego im. Johannesa Keplera								
18.	Kepleriada – święto astronomii								
19.	Żagań przyjazny turystom - pole namiotowo-carawaningowe								
20.	Ścieżka Maszkarona łączy pokolenia								
21.	Gdzie śpiew słyszysz tam idź – spotkania z piosenką turystyczną i żeglarską								

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	1. Wzrost integracji i aktywności społecznej, kulturalnej oraz gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji				2. Nadanie nowych lub przywrócenie funkcji obiektom i przestrzeniom wraz z działaniami na rzecz ochrony środowiska			
		1.1 Stworzenie warunków do integracji różnych grup społecznych, w tym grup zagrożonych marginalizacją (osoby starsze, osoby z niepełnosprawnością, ubogie, bezrobotne)	1.2 Aktywizacja i włączenie społeczne grup zagrożonych marginalizacją	1.3 Wzrost poczucia tożsamości	1.4 Wzrost poziomu przedsiębiorczości, rozwój rynku pracy na obszarze rewitalizacji	2.1 Zagospodarowanie i uporządkowanie zdegradowanych przestrzeni służących zaspokajaniu potrzeb mieszkańców	2.2 Modernizacja i adaptacja istniejących obiektów użyteczności publicznej	2.3 Rozwój i przywrócenie funkcji zabytkowym obiektom sportu, rekreacji i kultury	2.4 Kształtowanie świadomości ekologicznej
22.	Rewitalizacja i uporządkowywanie żagańskich podwórz i zapleczy nieruchomości mieszkalnych historycznego starego miasta – w obrębie zachowanych murów obronnych								
23.	Rozwój terenów zielonych								
24.	„Zielono Mi” – warsztaty ekologiczne								

9.7 Dostępność

Wszelkie przedsięwzięcia w ramach GPR, zarówno z listy podstawowej jak i uzupełniającej będą realizowane zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 19 lipca 2019 roku o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2022 r. poz. 2240).

Przewiduje się, iż wszelkie przedsięwzięcia będą realizowane w oparciu o założenia uniwersalnego projektowania.

1. W zakresie dostępności architektonicznej będą stasowane następujące udogodnienia:

- zapewnienie wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynków,
- instalacja urządzeń lub zastosowanie środków technicznych i rozwiązań architektonicznych w budynku, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń, z wyłączeniem pomieszczeń technicznych,
- zapewnienie informacji na temat rozkładu pomieszczeń w budynku, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy,
- zapewnienie wstępu do budynku osobie korzystającej z psa asystującego, o którym mowa w art. 2 pkt 11 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573 i 1981 oraz z 2022 r. poz. 558, 1700 i 1812),
- zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji lub ich uratowania w inny sposób.

2. W zakresie dostępności cyfrowej zastosowane zostaną udogodnienia przewidziane w Ustawie o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (Dz. U. 2019 poz. 848).

3. W zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej zostaną spełnione następujące wymagania:

- obsługa z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się, o których mowa w art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. z 2017 r. poz. 1824 oraz z 2022 r. poz. 583 i 830), lub przez wykorzystanie zdalnego dostępu online do usługi tłumacza przez strony internetowe i aplikacje,
- instalacja urządzeń lub innych środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących, w szczególności pętli indukcyjnych, systemów FM lub urządzeń opartych o inne technologie, których celem jest wspomaganie słyszenia,

- zapewnienie na stronie internetowej danego podmiotu informacji o zakresie jego działalności
  - w postaci elektronicznego pliku zawierającego tekst odczytywalny maszynowo, nagrania treści w polskim języku migowym oraz informacji w tekście łatwym do czytania,
- zapewnienie, na wniosek osoby ze szczególnymi potrzebami, komunikacji z podmiotem publicznym w formie określonej w tym wniosku.

Zgłoszone propozycje projektowe zostały przeanalizowane pod kątem wprowadzenia możliwych udogodnień. Miało to na celu poprawę warunków funkcjonowania obywateli ze szczególnymi potrzebami, którzy są narażeni na marginalizację lub dyskryminację m.in. ze względu na niepełnosprawność lub obniżony poziom sprawności z powodu wieku czy choroby.

10. Indykatywne ramy finansowe

Poniżej zestawiono szacunkowe kwoty oraz źródła finansowania poszczególnych działań rewitalizacyjnych. Ze względu na dynamiczną sytuację gospodarczą, zastrzega się, iż zestawienie ma charakter orientacyjny. Zwraca się także uwagę, iż koszty przedsięwzięć społecznych, realizowanych w cyklach rocznych zostały uwzględnione przez cały okres trwania projektu. Na podstawie prowadzonych szacunków ogólny koszt realizacji wszystkich zadań wynosi 108 510 000,00 zł

L.p.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Termin realizacji	Potencjalne źródła finansowania	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia [zł]
1.	Rewitalizacja budynku ratusza w Żaganiu z przeznaczeniem na cele społeczne	Żagań, ul Rynek 36, budynek Ratusza	2024-2025	FEL 2021-2027, FEnKS, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Wojewódzki Konserwator Zabytków, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych, Program Inwestycji Strategicznych	10 000 000,00 zł
2.	Uporządkowanie układu spacerowego i komunikacyjnego na obszarze rewitalizacji	Żagań, ul. Rynek. Plac Słowiański, ul. Warszawska, ul. Słowackiego, ul. Bracka, ul. Długa	2024-2031	FEL 2021-2027, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych, Program Inwestycji Strategicznych	25 000 000,00 zł
3.	„Odkrywanie żagańskiej tożsamości” – działania promujące dziedzictwo kulturowe i historyczne Żagania	Żagań, ul Rynek 36, budynek dawnego Ratusza oraz Żagański Pałac Kultury ul. Szprotawska 4 oraz ul. Jana Pawła II 7	2024-2031	NOWEFIO, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, FEL 2021- 2027	1 000 000,00 zł
4.	Aktywizacja zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji	Rynek 36 Żagań (ratusz) oraz Żagański Pałac Kultury ul. Szprotawska 4 oraz ul. Jana Pawła II 7 PUP – ul. Dworcowa 9	2024-2031	FEL 2021-2027, FERS, oraz Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej	1 400 000,00 zł
5.	Działania profilaktyczne na rzecz rozwiązywania problemów społecznych	Rynek 36 Żagań (ratusz) Żagański Pałac Kultury ul. Szprotawska 4 oraz ul. Jana Pawła II 7 Centrum Kompleksowego Wsparcia ul. Rybacka 39	2024-2026	FEL 2021-2027, FERS, oraz Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej	400 000,00 zł
6.	Rewitalizacja pomieszczeń oranżerii żagańskiego pałacu kultury i adaptacja na potrzeby Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Papuszy w Żaganiu	Oranżeria w Żagańskim Pałacu Kultury	2024-2027	FEL 2021-2027, FEnKS, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Wojewódzki Konserwator Zabytków, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych, Program Inwestycji Strategicznych	10 000 000,00 zł
7.	Czytelnicze SPA	Oranżeria w Żagańskim Pałacu Kultury.	2027-2031	NOWEFIO, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, FEL 2021- 2027	2 500 000,00 zł

L.p.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Termin realizacji	Potencjalne źródła finansowania	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia [zł]
8.	Pociąg do literatury – działania popularyzujące dziedzictwo kolejowe	Oranżeria w Żagańskim Pałacu Kultury	2027-2031	NOWEFIO, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, FEL 2021- 2027	1 400 000,00 zł
9.	Remont i zagospodarowanie na cele społeczne wybranych elementów układu przestrzennego parku i pałacu książęcego w Żaganiu	Park Książęcy i Żagański Pałac Kultury	2024-2027	FEL 2021-2027, FEnIKS, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Wojewódzki Konserwator Zabytków, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych, Program Inwestycji Strategicznych	6 000 000,00 zł
10.	Kultura i aktywność pod chmurką	Park Książęcy przy Żagańskim Pałacu Kultury (wraz z „Bażanciarnią”)	2023-2031	NOWEFIO, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, FEL 2021- 2027	500 000,00 zł
11.	Uporządkowanie przestrzeni publicznych na terenie parku książęcego	Park Książęcy przy Żagańskim Pałacu Kultury	2023-2025	FEL 2021-2027, FEnIKS, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych, Program Inwestycji Strategicznych	5 000 000,00 zł
12.	„Ryby nie tylko na niby” - cykl wydarzeń związanych z promowaniem wędkarstwa	Park Książęcy przy Żagańskim Pałacu Kultury	2026-2031	NOWEFIO, Ministerstwo Sportu i Turystyki, FEL 2021- 2027	150 000,00 zł
13.	Przebudowa niecki basenowej kąpieliska miejskiego	Park Książęcy przy Żagańskim Pałacu Kultury – zabytkowy obiekt kąpieliska miejskiego	2024-2026	FEL 2021-2027, Wojewódzki Konserwator Zabytków, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych, Program Inwestycji Strategicznych	20 000 000,00 zł
14.	Kulturalny i aktywny wypoczynek	Park Książęcy przy Żagańskim Pałacu Kultury – zabytkowy obiekt kąpieliska miejskiego	2025-2031	NOWEFIO, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, FEL 2021- 2027	1 000 000,00 zł
15.	Zagospodarowanie otoczenia basenu miejskiego - odtworzenie i rozbudowa infrastruktury pozwalającej na prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych	Park Książęcy przy Żagańskim Pałacu Kultury – zabytkowy obiekt kąpieliska miejskiego	2024-2026	FEL 2021-2027, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych, Program Inwestycji Strategicznych	5 000 000,00 zł

L.p.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Termin realizacji	Potencjalne źródła finansowania	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia [zł]
16	„Bądź aktywny” – zajęcia sportowe dla mieszkańców Żagania	Park Książęcy przy Żagańskim Pałacu Kultury – zabytkowy obiekt kąpieliska miejskiego	2027-2031	NOWEFIO, Ministerstwo Sportu i Turystyki, FEL 2021- 2027	2 000 000,00 zł
17	Zagospodarowanie terenu wokół zabytkowego basenu miejskiego poprzez realizację parku fizyczno astronomicznego im. Johannesesa Keplera	Park Książęcy przy Żagańskim Pałacu Kultury – zabytkowy obiekt kąpieliska miejskiego	2026-2028	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, FEL 2021- 2027	3 000 000,00 zł
18	Kepleriada – święto astronomii	Park Książęcy przy Żagańskim Pałacu Kultury – zabytkowy obiekt kąpieliska miejskiego	2028-2031	NOWEFIO, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, FEL 2021- 2027	300 000,00 zł
19	Żagań przyjazny turystom - pole namiotowo-caravaningowe	Koniec ul. Skarbowej	2025-2027	NOWEFIO, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, FEL 2021- 2027, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych, Program Inwestycji Strategicznych	3 000 000,00 zł
20	Ścieżka Maszkarona łączy pokolenia	Granice obszaru rewitalizacji	2023-2025	NOWEFIO, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, FEL 2021- 2027, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych, Program Inwestycji Strategicznych	600 000,00 zł
21	Gdzie śpiew słyszysz tam idź – spotkania z piosenką turystyczną i żeglarską	Park Książęcy przy Żagańskim Pałacu Kultury – zabytkowy obiekt kąpieliska miejskiego	2024-2031	NOWEFIO, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, FEL 2021- 2027, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych, Program Inwestycji Strategicznych	1 360 000,00 zł
22	Rewitalizacja i uporządkowywanie żagańskich podwórz i zapleczy nieruchomości mieszkalnych historycznego starego miasta – w obrębie zachowanych murów obronnych	– nieruchomość oznaczona numerem ewidencyjnym 907/1, stanowiąca podwórze dla nieruchomości przy ul. Keplera 38-47, położona bezpośrednio w sąsiedztwie murów obronnych oraz reprezentacyjnego Pl. Maczka. Powierzchnia nieruchomości to 0,1816 ha,	2024-2031	FEL 2021-2027, FEnIKS, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych, Program Inwestycji Strategicznych	2 500 000,00 zł

L.p.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Termin realizacji	Potencjalne źródła finansowania	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia [zł]
		<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="763 309 1249 635">– nieruchomość oznaczona numerem ewidencyjnym 1107/23 oraz w części nieruchomość oznaczona numerem ewidencyjnym 1110/23, wyznaczona kwartałem ulic Słowackiego, Keplera, Gimnazjalnej oraz Pl. Słowiańskiego. Powierzchnia nieruchomości oznaczonej numerem ewidencyjnym 1107/23 to 0,2537 ha, zaś nieruchomości 1110/23, objętej przedsięwzięciem to 0,0670 ha, <li data-bbox="763 639 1249 826">– nieruchomość oznaczona numerem ewidencyjnym 954/14 oraz 956/12 wyznaczona kwartałem ulic Warszawska, Długa, Bracka oraz Pl. Słowiańskiego. Powierzchnia nieruchomości to 0,1450 ha, <li data-bbox="763 831 1249 1018">– nieruchomość oznaczona numerem ewidencyjnym 3376/11, stanowiąca podwórze dla nieruchomości przy ul. Rynek 14 -17, ul. Parkowa 29-31 oraz ul. Warszawskiej 1-1a. Powierzchnia nieruchomości to 0,1632 ha, <li data-bbox="763 1023 1249 1353">– nieruchomość oznaczona numerem ewidencyjnym 822/14, stanowiąca podwórze dla nieruchomości przy ul. Rynek 2,4,5, ul. Ratuszowa 5-7, ul. Ratuszowa 2-4, ul. Ratuszowa 4a, 6a, 7a. Wyznaczona jest między ul. Ratuszową, ul. Rynek i ul. Niepodległości oraz historycznymi murami obronnymi. Powierzchnia nieruchomości to 0,8173 ha. 			

L.p.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Termin realizacji	Potencjalne źródła finansowania	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia [zł]
23	Rozwój terenów zielonych	- działka nr 821, Bulwar Doroty de Talleyrand - 0,5 ha - działka nr 816/4, pl. Wolności (Bulwar Szarych Szeregów) - 1,1 ha, - działka nr 914/1, pl. Królowej Jadwigi - 0,8 ha.	2024-2031	FEL 2021-2027, FEInKS, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych, Program Inwestycji Strategicznych	5 000 000,00 zł
24	„Zielono Mi” – warsztaty ekologiczne	Zrewitalizowane tereny zielone Szkoły, Przedszkola Instytucje kultury	2024-2031	NOWEFIO, FEL 2021-2027, Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Ministerstwo Edukacji i Nauki	1 400 000,00 zł
Razem					108 510 000,00 zł

11. Opis struktury zarządzania

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o rewitalizacji zadaniem własnym gminy jest m.in. tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji. Głównymi stronami przy wdrażaniu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Żagań na lata 2022-2031 są **Urząd Miasta Żagań na czele z Burmistrzem Miasta, Rada Miasta Żagań, Komitet Rewitalizacji oraz jednostki organizacyjne**. Organem mającym ustawowe umocowanie do zarządzania GPR jest **Burmistrz**, będący **Operatorem procesu rewitalizacji**, który ustanawia pozostałe elementy organizacyjne struktury zarządzania wdrożeniem.

Zarządzanie GPR będzie odbywać się w ramach istniejących struktur Urzędu Miasta - **Wydział Planowania Strategicznego i Zarządzania Środkami Zewnętrznymi** - przez co nie przewiduje się dodatkowych kosztów na zarządzanie GPR. Wszystkie przedsięwzięcia rewitalizacyjne miasta będą realizowane zgodnie z uchwaloną przez Radę Miasta Żagań Wieloletnią Prognozą Finansową oraz poszczególnymi budżetami rocznymi. Spójność niniejszego programu z WPF zapewnić ma efektywną realizację zaplanowanych, zhierarchizowanych w planie przedsięwzięć.

Celem sprawnego zarządzania większymi zadaniami inwestycyjnymi, Burmistrz może powoływać zespoły zadaniowe, w skład których będą wchodzić przedstawiciele poszczególnych komórek odpowiedzialnych za częściowe funkcje zarządzania przedsięwzięciem. Ideą powołania ww. zespołów jest właściwe przygotowanie przedsięwzięcia od strony technicznej i sprawne zarządzanie jego realizacją począwszy od przygotowania specyfikacji istotnych warunków zamówienia, poprzez przeprowadzenie postępowania przetargowego, realizację, kontrolę i nadzór nad robotami, zarządzania przepływem dofinansowania, sprawozdawczość i monitoring oraz ostateczne rozliczenie otrzymanej pomocy.

Komitet Rewitalizacji

Rolą Komitetu Rewitalizacji jest doradztwo Burmistrzowi w zakresie dbałości o prawidłową realizację GPR oraz prowadzenie dialogu między interesariuszami procesu rewitalizacji, a organami miasta. Zasady wyznaczania składu oraz zasady funkcjonowania Komitetu Rewitalizacji określa Rada Miasta w drodze uchwały, zapewniając wyłanianie przez interesariuszy ich przedstawicieli. Zgodnie z Ustawą o rewitalizacji wśród członków komitetu powinni się znaleźć:

- 1) mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczności nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, społeczne inicjatywy mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego;
- 2) mieszkańcy gminy inni niż wymienieni w pkt 1;
- 3) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
- 4) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- 5) jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
- 6) organy władzy publicznej;
- 7) podmioty, inne niż wymienione w pkt 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.⁷

Podjęcie uchwały w tej sprawie będzie poprzedzone konsultacjami społecznymi.

Burmistrz Miasta Żagań powoła w drodze zarządzenia Komitet Rewitalizacji w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące, od dnia uchwalenia przez Radę Miasta Żagań Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Żagań na lata 2022-2031.

---

⁷ Za: Ustawa o rewitalizacji Dz. U. 2021 poz. 485.

12. System monitoringu i oceny GPR

System monitoringu umożliwi ocenę stanu zaawansowania wdrażania Gminnego Program Rewitalizacji Miasta Żagań na lata 2022-2031. Będzie on prowadzony w całym okresie wdrażania programu, swoim zakresem obejmie wszystkie zaangażowane podmioty, zarówno publiczne, prywatne jak i społeczne.

Prezentowane w przedmiotowym dokumencie ramy monitoringu przełożą się na jego realizację w sposób zgodny z regulacjami prawnymi, w szczególności Ustawą o rewitalizacji. Ważnym czynnikiem przemawiającym za przyjęciem prezentowanej metodologii monitoringu było ograniczanie obciążenia biurokratycznego dla podmiotów zewnętrznych względem Urzędu Miasta Żagań.

12.1 Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR oraz wskaźniki monitoringu

Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR będzie realizowana w cyklach trzyletnich. Obejmować będzie całość działań zaplanowanych do realizacji w ramach GPR, w tym ocenę osiągnięcia wskaźników przypisanych poszczególnym celom zakończoną raportem. Poniżej w tabeli przedstawiono wskaźniki monitoringu poszczególnych celów, zgodnych ze wskaźnikami użytymi do delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Tabela 13 Wskaźniki monitorowania osiągnięcia celów GPR

Wskaźnik	Wartość wskaźnika (2022)	Źródło danych	Wartość docelowa wskaźnika
Cel strategiczny 1 Wzrost integracji i aktywności społecznej, kulturalnej oraz gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji			
Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	15,7	PUP	spadek
Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w stosunku do liczby podmiotów gospodarczych	5,11	CEIDG	wzrost
Cel strategiczny 2. Nadanie nowych lub przywrócenie funkcji obiektom i przestrzeniom wraz z działaniami na rzecz ochrony środowiska			
Liczba obiektów użyteczności publicznej wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami na km ²	2,64	UM	spadek
Udział terenów zielonych w zasobie gminnym	29,08%	UM	wzrost

źródło: opracowanie własne

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji:

- Gminny program rewitalizacji podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta co najmniej raz na 3 lata, zgodnie z systemem monitorowania i oceny określonym w tym programie.

- Ocena sporządzona przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta podlega zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej.
- W przypadku stwierdzenia, że gminny program rewitalizacji wymaga zmiany, wójt, burmistrz albo prezydent miasta występuje do rady gminy z wnioskiem o jego zmianę. Do wniosku załącza się opinię, o której mowa w ust. 2.
- W przypadku stwierdzenia, w wyniku przeprowadzonej oceny stopnia realizacji gminnego programu rewitalizacji, osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych, rada gminy uchyla uchwałę w sprawie gminnego programu rewitalizacji w całości albo w części, z własnej inicjatywy albo na wniosek wójta, burmistrza albo prezydenta miasta.

12.2 Monitorowanie postępu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Monitorowanie postępu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie odbywało się w cyklach rocznych za pomocą przygotowanych kart projektów. Podmiot odpowiedzialny za realizację przedsięwzięcia rewitalizacyjnego (wydział lub inny realizator) będzie zobligowany do wypełnienia karty projektu, zgodnie z załączonym wzorem⁸:

Tabela 14 Wzór karty monitorowania przedsięwzięcia rewitalizacyjnego

Nazwa projektu	
Cel ogólny realizacji projektu	
Krótki opis działań	
Realizator (wydział/referat/inne)	
Miejsce realizacji (adres)	
Monitorowane wskaźniki	
Wydatkowane środki finansowe	
Zaawansowanie realizacji/przygotowania do realizacji	
Planowana data zakończenia (oddania do użytku/realizacji) projektu	
Data sporządzenia karty	

Źródło: opracowanie własne

Sporządzone karty winny zostać przekazane do Wydziału Planowania Strategicznego i Zarządzania Środkami Zewnętrznymi natomiast pracownik merytoryczny przedmiotowego wydziału na podstawie zgromadzonych kart sporządzi raport z realizacji projektów GPR do 31 grudnia danego roku.

⁸ W uzasadnionych przypadkach (jeśli np. realizowane zadanie tego wymaga lub jest bardziej skomplikowane), wzór może podlegać modyfikacjom.

Przedmiotowy raport zostanie przekazany Komitetowi Rewitalizacji i będzie stanowił źródło wiedzy o bieżących postępach w realizacji GPR. W zakresie monitorowania przedsięwzięć finansowanych z Programu Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 (cel szczegółowy 8.1) należy uwzględnić następujące wskaźniki:

- Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem;
- Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich;
- Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem.

12.3 Aktualizacja GPR

W związku z dynamicznymi zmianami społeczno-gospodarczymi może zajść konieczność modyfikacji programu. W przypadku pojawienia się problemów podczas realizacji zadań i niskiej efektywności w realizacji przedsięwzięć na etapie monitorowania, można skorzystać z możliwości aktualizacji programu rewitalizacji. W przypadku wprowadzania zmian i korekt w przedsięwzięciach rewitalizacyjnych w dokumencie należy przedstawić ich uzasadnienie. Aktualizacja Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Żagań na lata 2022-2031 może okazać się konieczna, np. w przypadku nieosiągnięcia zakładanych wskaźników podczas monitorowania wskaźników lub też w wyniku niskiego zaawansowania prac ujawnionego w procesie ocena aktualności i stopnia realizacji GPR.

Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta Żagań na lata 2022-2031, zgodnie z wcześniejszymi zapisami podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej przez Burmistrza Miasta, co najmniej raz na 3 lata. Ocena sporządzona przez Burmistrza Miasta podlega zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej. W przypadku stwierdzenia, że Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta Żagań na lata 2022-2031 wymaga zmiany, Burmistrz Miasta występuje do Rady Miasta z wnioskiem o jego zmianę, dołączając do wniosku sporządzoną ocenę aktualności i stopnia realizacji. W przypadku stwierdzenia, w wyniku przeprowadzonej oceny stopnia realizacji GPR, osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych, Rada Miasta uchyla uchwałę w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji w całości albo w części, z własnej inicjatywy albo na wniosek Burmistrza. Zaktualizowany GPR powinien zawierać uzasadnienie przeprowadzonych korekt i opis zmian oraz ich wpływu na dalszą realizację programu. Zmiana programu następuje w trybie, w jakim był on uchwalony – jeśli wprowadzone zmiany dotyczą modyfikacji w podstawowych przedsięwzięciach rewitalizacyjnych lub dotyczą ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, obowiązkowe są konsultacje, uzyskanie opinii, przeprowadzenie procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

12.4 Harmonogram realizacji

W poniższej tabeli zaprezentowano ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Żagań na lata 2022-2031, okresy realizacji poszczególnych działań rewitalizacyjnych zostały ujęte w opisie podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Tabela 15 Harmonogram realizacji GPR

Wyszczególnienie	Okres realizacji
Uchwalenie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Żagań na lata 2022-2031	2023 r.
Powołanie i rozpoczęcie prac przez Komitet Rewitalizacyjny	2023 r. (w ciągu 3 miesięcy od uchwalenia GPR)
Wprowadzenie zaplanowanych inwestycji do Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Żagań	Niezwłocznie po uchwaleniu GPR
Posiedzenia Komitetu Rewitalizacyjnego	Od 2023 r. do 2031 r. (przynajmniej jedno posiedzenie w ciągu roku)
Realizacja przedsięwzięć zaplanowanych w ramach GPR	Od 2023 r. do 2031 r.
Monitoring	Od 2023 r. do 2031 r. (realizowany systematycznie w okresach rocznych)
Ewaluacja okresowa	Od 2023 r. do 2031 r. (realizowana w okresach trzyletnich)
Komunikacja społeczna GPR	Od 2023 r. do 2031 r.

Źródło: opracowanie własne

12.5 Koszty zarządzania

W związku z realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Żagań na lata 2022-2031 nie przewiduje się konieczności ponoszenia dodatkowych kosztów zarządzania. System wdrażania i upowszechniania działań na rzecz rewitalizacji miasta został zaprojektowany w ramach funkcjonujących struktur organizacyjnych. Dodatkowym ciałem, biorącym udział w procesie zarządzania GPR jest Komitet Rewitalizacji, jednak jego obsługę lokalowo-administracyjną zapewnia Urząd Miasta Żagań natomiast praca Komitetu ma charakter społeczny i doradczy.

13. Upowszechnienie dokumentu i proces partycypacji społecznej

13.1 Upowszechnienie opracowania GPR

W trakcie prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji dla Miasta Żagań na lata 2022-2031 przeprowadzono wszystkie wymagane prawem formy partycypacji społecznej oraz zaproponowano dodatkowe działania.

1. Konsultacje projektu uchwały Rady Miasta Żagań w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Miasta Żagań.

Konsultacje ogłoszono Zarządzeniem Burmistrza Miasta Żagań z dnia 20 czerwca 2022 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Miasta Żagań. Na podstawie art. 5a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r. poz. 1372, 1834) oraz art. 6 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r. poz. 485).

Proces konsultacji trwał w dniach 27.06.2022-27.07.2022. Konsultacje miały zasięg ogólnomiejski.

Konsultacje zostały przeprowadzone w formie:

- zbierania uwag w postaci papierowej przez wypełnienie formularza dostępnego w Urzędzie Miasta Żagań,
- zbierania uwag w wersji elektronicznej poprzez wypełnienie formularza on-line dostępnej na stronie internetowej Urzędu Miasta Żagań (<https://urzadmiasta.zagan.pl/2022/06/27/prezentujemy-i-konsultujemy-projekt-miejskiego-programu-rewitalizacji/>),
- zbierania uwag w formie ustnej podczas spotkania dla zainteresowanych planowaną rewitalizacją, które odbyło się 27 czerwca 2022 r. o godz. 14:00 w sali Żagańskiego Pałacu Kultury,
- dodatkowo interesariusze mogli wypełnić ankietę dotyczącą proponowanego obszaru rewitalizacji (https://ankieta.deltapartner.org.pl/zagan_gpr) W odpowiedzi na prowadzoną ankietę na temat zaproponowanego obszaru rewitalizacji wpłynęły 82 formularze z opiniami i propozycjami rozwoju ww. obszaru. Wnioski w nich zawarte znalazły odzwierciedlenie w diagnozie pogłębionej obszaru rewitalizacji.

2. **Przystąpienie do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji** - podjęcie Uchwały Nr L/239/2022 Rady Miasta Żagań z dnia 30 września 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Żagań na lata 2022-2031.

3. **Nabór przedsięwzięć rewitalizacyjnych.** Propozycję projektu lub przedsięwzięcia do realizacji w Gminnym Programem Rewitalizacji dla Miasta Żagań na lata 2022-2031 można było zgłosić drogą

elektroniczną, wypełniając formularz na przygotowanej w tym celu stronie internetowej, mailowo lub w wersji papierowej dostępnej w BIP (załącznik - fiszka projektowa) oraz w Urzędzie Miasta. Celem naboru było określenie katalogu konkretnych działań i zadań, które powinny zostać zrealizowane na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Wypełnione formularze przedsięwzięć można było składać od 12.10.2022 r. do 14.11.2022 r. W ramach prowadzonego naboru wpłynęły 3 formularze (propozycje projektowe). Otrzymane propozycje przedsięwzięć były zweryfikowane przez Urząd Miasta. Żadna z nich nie została odrzucona. Jedna propozycja wpłynęła ze strony organizacji społecznej (Polski Związek Wędkarski, dwie od osób fizycznych). Dodatkowo proces naboru został poszerzony o spotkania konsultacyjne, ich uczestnikami byli:

- przedstawiciele Urzędu Miasta – 24.10.2022 r. o godzinie 14:00,
- przedstawiciele Komisji Gospodarki Miejskiej – 24.10.2022 r. o godzinie 16:00,
- przedstawiciele jednostek organizacyjnych gminy – 27.10.2022 r. o godzinie 14:00,
- przedstawiciele organizacji pozarządowych – 27.10.2022 r. o godzinie 17:00.

W ostatecznym zestawieniu przedsięwzięć rewitalizacyjnych GPR znalazły się 24 propozycje przedsięwzięć rewitalizacyjnych wypracowane metodą partycypacyjną.

4. Konsultacje społeczne projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Żagań na lata 2022-2031

Wszystkie zastosowane formy partycypacyjnego sposobu wypracowania dokumentu posłużyły:

- inicjowaniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji;
- wspieraniu inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy w przygotowaniu gminnego programu rewitalizacji;
- zapewnieniu w czasie przygotowania i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez mieszkańców;
- zapewnieniu udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji.

13.2 Upowszechnienie wdrażania GPR

Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta Żagań na lata 2022-2031 będzie realizowany w szerokim konsensusie społecznym. Interesariusze będą włączani w proces rewitalizacji:

- pośrednio – poprzez informowanie z wykorzystaniem strony internetowej gminy, publikacje promocyjne i informacyjne oraz lokalną prasę,
- bezpośrednio – podczas spotkań z mieszkańcami, przedstawicielami lokalnych środowisk oraz z organizacjami pozarządowymi (dopuszczalna formuła zdalna).

Interesariuszami procesu rewitalizacji, w stosunku do których prowadzona będzie polityka komunikacji i informacji są: mieszkańcy miasta, a zwłaszcza mieszkańcy obszaru rewitalizacji (w tym także poszczególne grupy społeczne, takie jak młodzież, seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami itp.), lokalni przedsiębiorcy, spółdzielnie, wspólnoty mieszkańców, organizacje pozarządowe i grupy nieformalne.

W ramach rozpowszechniania informacji o Gminnym Programie Rewitalizacji podejmowane będą prowadzone następujące działania:

- umieszczenie na stronie internetowej Urzędu Miasta Żagań opracowanego Gminnego Programu Rewitalizacji,
- informowanie za pośrednictwem strony internetowej Urzędu Miasta o nowo realizowanych zadaniach w ramach GPR (<https://urzadmiasta.zagan.pl/category/rewitalizacja/>),
- publikowanie informacji w mediach społecznościowych,
- publikowanie raportów z monitoringu i oceny aktualności GPR.

Upowszechnienie wdrażania GPR będzie również realizowane z wykorzystaniem wypracowanych form współpracy międzysektorowej poprzez:

- powołanie Komitetu Rewitalizacji składającego się z przedstawicieli różnych grup interesariuszy rewitalizacji (w terminie do 3 miesięcy od uchwalenia Gminnego Programu Rewitalizacji). Komitet stanowić będzie forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących prowadzenia i oceny rewitalizacji. Będzie on również pełnił funkcję doradczą Burmistrza Miasta Żagań,
- przygotowywanie informacji bieżących z przebiegu wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji,
- opracowanie, co najmniej raz na 3 lata, ankiety internetowej skierowanej do mieszkańców i innych interesariuszy dotyczącej oceny Gminnego Programu Rewitalizacji, prowadzonego procesu rewitalizacji oraz możliwości zgłaszania nowych potrzeb rewitalizacyjnych, wynikających ze zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej,
- organizację co najmniej jednego w roku spotkania informacyjnego (dopuszczalna formuła zdalna) lub współdziałanie w spotkaniach, gremiach, posiedzeniach, w trakcie których mieszkańcy

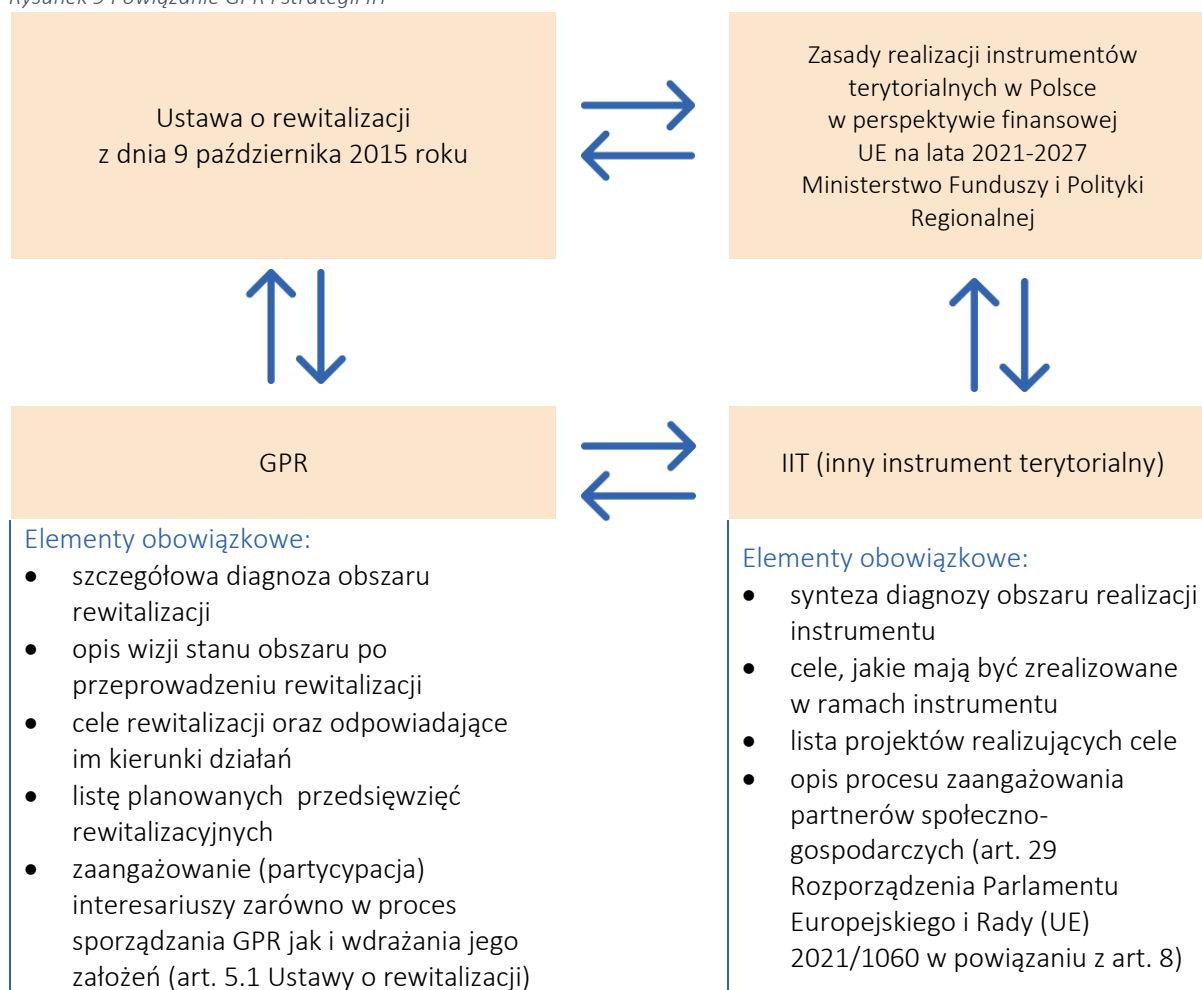
oraz przedstawiciele instytucji lokalnych będą mogli uzyskać informacje na temat aktualnego zaawansowania prac nad wdrożeniem procesu rewitalizacji oraz zgłosić uwagi dotyczące prowadzonych prac.

Proponowane działania mają na celu aktywizację społeczną mieszkańców oraz wspieranie dialogu i współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi.

14. GPR jako strategia IIT (inny instrument terytorialny)

Zgodnie z zapisami dokumentu pt: „Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027 gminne programy rewitalizacji obligatoryjnie pełnią funkcję strategii IIT w odniesieniu do przewidzianych w nich działań finansowanych ze środków polityki spójności⁹”. Przedstawiony schemat blokowy obrazuje powiązania pomiędzy gminnym programem rewitalizacji, a strategią IIT jako szczególnym narzędziem umożliwiającym pozyskiwanie środków z Funduszy Europejskich.

Rysunek 9 Powiązanie GPR i strategii IIT

Źródło: opracowanie własne na podstawie ustawy o rewitalizacji oraz Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027

Regulacje wykonawcze Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej (Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027) wskazują, iż Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta Żagań na lata 2022-2031 stanowi jednocześnie strategią IIT ponieważ w dokumencie uwzględniono obowiązkowe elementy strategii IIT takie jak:

⁹ Por. <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/zasady-realizacji-instrumentow-terytorialnych-w-polsce-w-perspektywie-finansowej-ue-na-lata-2021-2027>.

Tabela 16 Elementy obowiązkowe strategii IIT w odniesieniu do poszczególnych rozdziałów Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Żagań na lata 2022-2031

Nr rozdziału GPR	Element obowiązkowy strategii IIT
4.	synteza diagnozy obszaru realizacji IIT wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych;
5.	
8.	lista projektów realizujących cele, o których mowa w pkt 2, wraz z informacją na temat sposobu ich wskazania oraz powiązania z innymi projektami;
7.	cele, jakie mają być zrealizowane w ramach IIT, ze wskazaniem wykorzystanego podejścia zintegrowanego, oczekiwanych wskaźników rezultatu i produktu powiązanych z realizacją właściwego programu;
16.	opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwe podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, podmioty działające na rzecz ochrony środowiska oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem planu działań IIT

Źródło: opracowanie własne na podstawie Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027

Obowiązkowy element Strategii IIT jakim jest opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych(...) koresponduje z obligatoryjnymi przepisami ustawy o rewitalizacji dotyczącymi uspołecznienia procesu tworzenia i wdrażania gminnego programu rewitalizacji. Ustawa o rewitalizacji definiuje katalog interesariuszy rewitalizacji, wskazuje obligatoryjne formy zaangażowania społeczności lokalnej w proces tworzenia i wdrażania GPR, a także określa katalog podmiotów uprawnionych do tworzenia komitetu rewitalizacji oraz udziału w procesie opiniowania GPR (w szczególności art. 5.1 – partycypacja społeczna, 6.1 – konsultacje społeczne, 7.1 – komitet rewitalizacji w powiązaniu z artykułem 2.2 – interesariusze rewitalizacji i artykułem 17.1 – proces opiniowania)¹⁰.

W zakresie procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oprócz standardowych technik partycypacyjnych (konsultacji społecznych, spotkań warsztatowych, zbierania uwag w postaci papierowej, ustnej i elektronicznej¹¹) przeprowadzono również procedurę opiniowania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Żagań na lata 2022-2031. Zgodnie z zapisami Ustawy o rewitalizacji (Dz. U. 2021 poz. 485) projekt dokumentu skierowano do następujących podmiotów:

- zarządu właściwego powiatu – w zakresie zgodności ze strategią rozwoju powiatu,

¹⁰ Ustawa o rewitalizacji <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20210000485/T/D20210485L.pdf>.

¹¹ Szczegóły dotyczące prowadzonych działań partycypacyjnych zostały opisane w rozdziale 16.1.

- zarządu właściwego województwa – w zakresie zgodności z planem zagospodarowania przestrzennego województwa i strategią rozwoju województwa,
- właściwego wojewody – w zakresie zgodności z zadaniami rządowymi służącymi realizacji celu publicznego określonego w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami,
- właściwych organów wojskowych, ochrony granic oraz bezpieczeństwa państwa – w zakresie wymagań bezpieczeństwa i obronności,
- właściwego komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej – w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego,
- właściwej gminnej komisji urbanistyczno-architektonicznej,
- operatorów sieci uzbrojenia terenu, w tym zarządców dróg oraz linii i terenów kolejowych,
- Komitetu Rewitalizacji,
- Krajowego Zasobu Nieruchomości, o którym mowa w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości (Dz. U. z 2020 r. poz. 1100 i 2127 oraz z 2021 r. poz. 11 i 223) – w zakresie sposobu zagospodarowania oraz przedsięwzięć związanych z nieruchomościami wchodzącymi w skład Zasobu Nieruchomości,

Dodatkowo na podstawie art. 29 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej w powiązaniu z art. 8. zapewniono możliwość i włączono w proces przygotowania GPR następujących partnerów: władze lokalne i miejskie oraz instytucje publiczne, partnerów społecznych i gospodarczych, podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie. Wskazane podmioty miały 14 dni na wyrażenie swojej opinii z uwzględnieniem zasady milczącej zgody. Raport z procesu opiniowania zostanie opublikowany na internetowej stronie miasta oraz w biuletynie informacji publicznej.

15. Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko

Podstawą prawną dla przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko stanowią:

- Dyrektywa nr 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.7.2001, str. 30-37),
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 353.),
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, z późn. zm.) ustawa ta dodatkowo uszczegóławia przepisy odnośnie obszarów podlegających ochronie, w szczególności obszarów Natura 2000.

Burmistrz Żagania wystąpił z pismem do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim (syg. ....) oraz do Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego (syg. ....) w celu uzyskania decyzji w zakresie uczestnictwa w procedurze Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko oraz uzyskania stosownych opinii i uzgodnień dla projektu dokumentu.

Pismem z dnia .....2023 r. (syg.: .....) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim stwierdził brak przesłanek do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Pismem z dnia .....2023 r. Lubuski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny (syg.....) również potwierdził swoje stanowisko, co do braku konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla planowanego projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Żagań na lata 2022-2031.

16. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Żagań na lata 2022-2031 nie wywołuje konieczności zmian w uchwałach Rady Miasta Żagań. Proponowane projekty rewitalizacyjne nie dotyczą miejskich zasobów mieszkaniowych i nie ingerują w zapisy Wieloletniego Programu Gospodarowania Zasobem Mieszkaniowym Gminy Żagań o statusie miejskim na lata 2019-2023 (Uchwała Nr IX/53/2019 Rady Miasta Żagań z dnia 28 czerwca 2019 r.)

17. Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

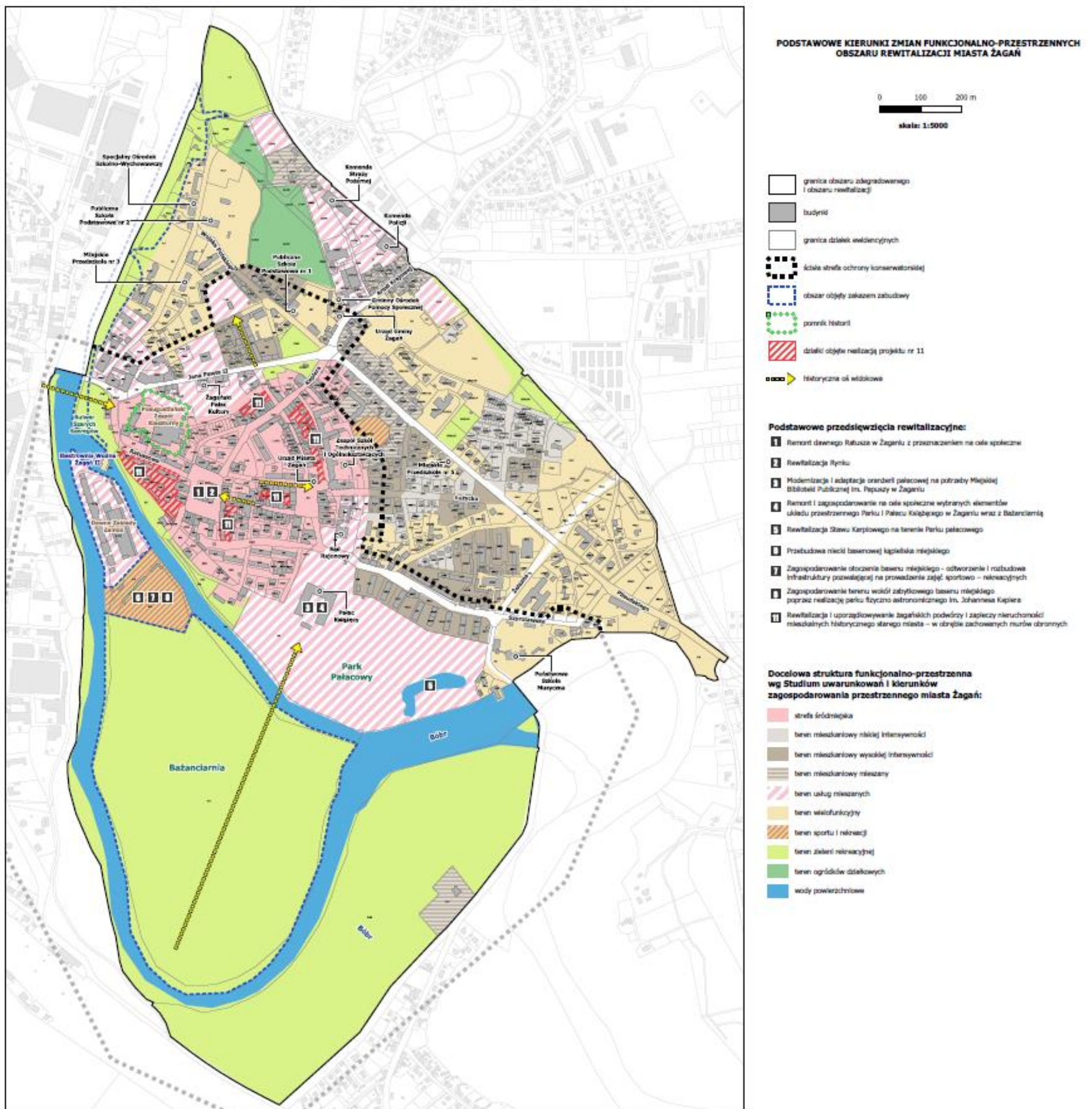
17.1 Specjalna Strefa Rewitalizacji

W ramach prowadzenia działań rewitalizacyjnych na podstawie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Żagań na lata 2022-2031 nie przewiduje się wyznaczenia specjalnej strefy rewitalizacji.

17.2 Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego

Realizacja zaproponowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych nie wywołuje konieczności wprowadzenia zmian w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Żagań (Uchwała nr XXIV/70/2020 Rada Miasta Żagań) ani aktualizacji (zmiany) Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego.

18. Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – mapa pogładowa

Spis rysunków, tabel i wykresów

Załączniki

Załącznik matryca logiczna procesu rewitalizacji

Wizja: Po przeprowadzonej rewitalizacji nastąpiło ożywienie społeczne obszaru, a mieszkańcy stanowią zintegrowaną wspólnotę działającą na rzecz dalszego rozwoju całego miasta. Stare Miasto tętni życiem, jest miejscem spotkań i integracji społeczności lokalnej. Ograniczone zostały negatywne zjawiska społeczne oraz problemy funkcjonalno-przestrzenne i techniczne. Poprawie uległa jakość życia mieszkańców oraz wizerunek obszaru Starego Miasta. Wykorzystano potencjał związany z historią, dziedzictwem kulturowym i posiadanymi zasobami w postaci terenów zielonych. Zrewitalizowana przestrzeń przyciąga mieszkańców, turystów, jest dostępna dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz atrakcyjna zarówno dla dzieci, młodzieży, osób dorosłych, jak i seniorów. Stare Miasto stanowi atrakcyjne centrum społeczno-gospodarcze Żagania, zaspokajające potrzeby społeczności lokalnej, w którym przenikają się funkcje o różnym charakterze.				
Wymiar diagnostyczno-koncepcyjny				
	Zdiagnozowane problemy	Kierunki działań	Cele rewitalizacji	Wskaźniki osiągnięcia celu
Sfera społeczna	Funkcjonowanie grup osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (klientów pomocy społecznej, osób starszych, niepełnosprawnych, bezrobotnych) Obniżająca się aktywności kulturalna Niski poziom związania mieszkańców z miejscem zamieszkania (migracje, wyludnianie się centrum miasta)	1.1 Stworzenie warunków do integracji różnych grup społecznych, w tym grup zagrożonych marginalizacją (osoby starsze, osoby z niepełnosprawnością, ubogie, bezrobotne) 1.2 Aktywizacja i włączenie społeczne grup zagrożonych marginalizacją 1.3 Wzrost poczucia tożsamości	Wzrost integracji i aktywności społecznej, kulturalnej oraz gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji	– Liczba osób, korzystających z obiektów poddanych rewitalizacji – Liczba zorganizowanych spotkań i wydarzeń kulturalnych – Liczba klientów pomocy społecznej na 1 000 mieszkańców – Liczba kolizji z udziałem nietrzeźwych kierujących
Sfera gospodarcza	Niższy niż w pozostałych częściach miasta rozwój gospodarczy Złe warunki do prowadzenia działalności gospodarczej	1.4 Wzrost poziomu przedsiębiorczości, rozwój rynku pracy na obszarze rewitalizacji		– Liczba osób bezrobotnych na 1 000 mieszkańców – Stosunek nowo zarejestrowanych działalności gospodarczych do wyrejestrowanych
Sfera techniczna i przestrzenno-funkcjonalna	Niedostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb i oczekiwań społecznych, a zwłaszcza do potrzeb grup zagrożonych wykluczeniem społecznym Utrata funkcji obiektów publicznych i brak dostosowania do potrzeb społecznych Wysoki poziom degradacji technicznej obiektów Niski poziom dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji terenu Ograniczenia w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenów	2.1 Zagospodarowanie i uporządkowanie zdegradowanych przestrzeni służących zaspokajaniu potrzeb mieszkańców 2.2 Modernizacja i adaptacja istniejących obiektów użyteczności publicznej 2.3 Rozwój i przywrócenie funkcji zabytkowym obiektom sportu, rekreacji i kultury	Nadanie nowych lub przywrócenie funkcji obiektom i przestrzeniom wraz z działaniami na rzecz ochrony środowiska	– Powierzchnia zagospodarowanych terenów zielonych na obszarze rewitalizacji – Liczba obiektów, którym przywrócono funkcje społeczne – Powierzchnia zrewitalizowanych obiektów
Sfera środowiskowa	Niski poziom świadomości ekologicznej mieszkańców Okresowe przekroczenia norm jakości powietrza Gromadzenie odpadów w miejscach niedozwolonych	2.4 Kształtowanie świadomości ekologicznej		– Liczba przeprowadzonych warsztatów i zajęć podnoszących świadomość ekologiczną – Średnie roczne stężenie pyłów
Operacyjny poziom interwencji				

Wiązki projektowe			Problem, który zostanie rozwiązany	Spodziewane efekty
	Projekt infrastrukturalny	Projekt społeczny		
I	Rewitalizacja Rynku	„Żagańska tożsamość” – działania promujące dziedzictwa kulturowe Żagania ¹²	Funkcjonowanie grup osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (klientów pomocy społecznej, osób starszych, niepełnosprawnych, bezrobotnych)	<ul style="list-style-type: none"> – Spadek liczby klientów pomocy społecznej – Spadek liczby osób bezrobotnych – Spadek liczby nietrzeźwych kierujących – Zmniejszenie skali procesów migracyjnych – Wzrost liczby osób prowadzących działalność gospodarczą – Poprawa warunków do prowadzenia działalności gospodarczej – Poszerzenie i wzrost jakości oferty kulturalnej – Wzrost liczby uczestników imprez i inicjatyw kulturalnych – Wzrost liczby inicjatyw społecznych na obszarze rewitalizacji – Wzrost liczby obiektów, którym nadano/przywrócono funkcje społeczne
	Remont dawnego Ratusza w Żaganiu z przeznaczeniem na cele społeczne	Aktywizacja zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji	Obniżająca się aktywności kulturalna Niski poziom związania mieszkańców z miejscem zamieszkania (migracje, wyludnianie się centrum miasta) Niedostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb i oczekiwań społecznych, a zwłaszcza do potrzeb grup zagrożonych wykluczeniem społecznym	
		Działania profilaktyczne na rzecz rozwiązywania problemów społecznych	Utrata funkcji obiektów publicznych i brak dostosowania do potrzeb społecznych Wysoki poziom degradacji technicznej obiektów Niski poziom dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji terenu Niższy niż w pozostałych częściach miasta rozwój gospodarczy	
II	Modernizacja i adaptacja oranżerii pałacowej na potrzeby Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Papuszy w Żaganiu	Czytelnicze SPA	Obniżająca się aktywności kulturalna	<ul style="list-style-type: none"> – Zmniejszenie skali procesów migracyjnych – Poszerzenie i wzrost jakości oferty kulturalnej – Poszerzenie oferty i wzrost jakości oferty skierowanej do dzieci i młodzieży – Wzrost liczby uczestników imprez i inicjatyw kulturalnych – Wzrost liczby inicjatyw społecznych na obszarze rewitalizacji – Wzrost liczby obiektów, którym nadano/przywrócono funkcje społeczne – Wzrost liczby turystów
	Remont i zagospodarowanie na cele społeczne wybranych elementów układu przestrzennego Parku i Pałacu Książęcego w Żaganiu wraz z Bażaniarnią	Pociąg do literatury – działania popularyzujące dziedzictwo kolejowe w zmodernizowanej przestrzeni oranżerii pałacowej na potrzeby Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Publicznej w Żaganiu.	Utrata funkcji obiektów publicznych i brak dostosowania do potrzeb społecznych Niski poziom związania mieszkańców z miejscem zamieszkania (migracje, wyludnianie się centrum miasta)	
	Rewitalizacja Stawu Karpiowego na terenie Parku pałacowego	„Kultura pod chmurką”	Niedostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb i oczekiwań społecznych, a zwłaszcza do potrzeb grup zagrożonych wykluczeniem społecznym Ograniczenia w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenów	
III	Przebudowa niecki basenowej kąpieliska miejskiego	Kulturalny wypoczynek	Obniżająca się aktywności kulturalna	<ul style="list-style-type: none"> – Zmniejszenie skali procesów migracyjnych – Poszerzenie i wzrost jakości oferty kulturalnej – Poszerzenie oferty i wzrost jakości oferty skierowanej do dzieci i młodzieży – Wzrost liczby uczestników imprez i inicjatyw kulturalnych – Wzrost liczby inicjatyw społecznych na obszarze rewitalizacji – Wzrost liczby obiektów, którym nadano/przywrócono funkcje społeczne – Wzrost liczby osób prowadzących działalność gospodarczą – Wzrost liczby turystów
	Zagospodarowanie otoczenia basenu miejskiego - odtworzenie i rozbudowa infrastruktury pozwalającej na prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych	„Bądź aktywny” – zajęcia sportowe dla mieszkańców Żagania	Utrata funkcji obiektów publicznych i brak dostosowania do potrzeb społecznych	
	Zagospodarowanie terenu wokół zabytkowego basenu miejskiego poprzez realizację parku fizyczno astronomicznego im. Johanna Keplera	Kepleriada – święto astronomii	Niski poziom związania mieszkańców z miejscem zamieszkania (migracje, wyludnianie się centrum miasta)	

¹² W zależności od potrzeb projekty społeczne w wiązce projektowej mogą być realizowane wariantowo w poszczególnych obiektach zrewitalizowanej infrastruktury.

	<p>Żagań przyjazny turystom - pole namiotowo-carawaningowe</p> <hr/> <p>Ścieżka Maszkaroną łączy pokolenia</p>	<p>Gdzie śpiew słyszysz tam idź – spotkania z piosenką turystyczną i żeglarską</p>	<p>Niedostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb i oczekiwań społecznych, a zwłaszcza do potrzeb grup zagrożonych wykluczeniem społecznym</p> <p>Niższy niż w pozostałych częściach miasta rozwój gospodarczy</p> <p>Złe warunki do prowadzenia działalności gospodarczej</p> <p>Ograniczenia w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenów</p>	
IV	<p>Rewitalizacja i uporządkowywanie żagańskich podwórz i zapleczy nieruchomości mieszkalnych historycznego starego miasta – w obrębie zachowanych murów obronnych</p> <hr/> <p>Rozwój terenów zielonych</p>	<p>„Zielono Mi” – warsztaty ekologiczne</p>	<p>Niedostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb i oczekiwań społecznych, a zwłaszcza do potrzeb grup zagrożonych wykluczeniem społecznym</p> <p>Wysoki poziom degradacji technicznej obiektów</p> <p>Ograniczenia w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenów</p> <p>Niezadawalająca jakość powietrza</p> <p>Gromadzenie odpadów w miejscach niedozwolonych</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Obniżenie średnich rocznych przekroczeń emisji pyłów – Spadek liczby dzikich wysypisk – Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców – Wzrost dostosowania przestrzeni do potrzeb mieszkańców – Wzrost estetyki przestrzeni publicznych